

ЗИНАТИ ИНСОН СЕ ЧИЗ АСТ: ИЛМ, МУҲАББАТ ВА ОЗОДӢ

АНВОРИ ДОНИШ

НАШРИ МАХСУС

E-mail: anvor.donish@kgu.tj **Нашрияи Донишгоҳи давлатии Кӯлоб ба номи Абӯабдуллоҳи Рӯдакӣ**
www.anvor.tj **№8 (353) 16-уми ноябри соли 2024, шанбе (оғози нашр: соли 1994)**

ЭЙ САОДАТИ ВАТАН

Эй саодати Ватан,
Дар ибодати Ватан.
Каъбаи вафои туст
Меҳру тоати Ватан.

Савганди ту муқаддасу бо
шири модар аст,
Савганди ту муқаддасу бо
номи кишвар аст.
Савганди ту ба номи
бузургии миллат аст,
Савганди ту ба номи
Худованди акбар аст.

Эй саодати Ватан.
Дар ибодати Ватан,
Каъбаи вафои туст
Меҳру тоати Ватан.

Ҳар кас равад ба роҳи ту,
болоғзар шавад,
Бар модари бузургу Ватан
мӯътабар шавад.
Шайтонпараст мешавад, он
кас ки бо ту нест,
Ҳар кас, ки ёри ту шавад, он
бозафар шавад.

Эй саодати Ватан.
Дар ибодати Ватан,
Каъбаи вафои туст
Меҳру тоати Ватан.

Бо туст ҳар ки, меҳру вафоро
шиносад ӯ,
Пайғамбари замину саморо
шиносад ӯ.
Дар чони хеш чони Ватанро
бубинад ӯ,
Халки азизу ҳаққи Худоро
шиносад ӯ.

Эй саодати Ватан.
Дар ибодати Ватан,
Каъбаи вафои туст
Меҳру тоати Ватан.

Ҳақназар Ғоиб,
Шоирӣ халқии Тоҷикистон

ПАРТАВИ МЕҲРИ ШУМО
ИН МУЛКРО ОБОД КАРД

ПАРТАВИ МЕҲРИ ШУМО

Таърихи тамаддуни башарӣ гувоҳ аст, ки дар давраҳои муайян нобизаҳое зухур мекунад, ки чун офтоби дурахшон осмонии тамаддуни инсониро нурафшонӣ карда, ба пайкари миллат ҷони тоза бахшида, онро ба мардумони ҷаҳон муаррифӣ менамоянд. Ғайр аз он бо он заҳматҳои сангин, худсӯзиҳо ва қаҳрамониҳои беҳамто дар дилу дидаи мардум ҷовидонӣ ҷо мегиранд. Ин нобизаҳо бо ақлу хирад, донишу фазилат, заковатмандӣ, фидокорӣ ва рушдунумуи давлату миллат ва ҳатто тамоми инсоният нақши муассир мегузоранд.

Ба арсаи давлатдорӣ қадам мондани Эмомалӣ Раҳмон бо бахти баланди мардуми ба ошӯфтагӣҳои гирифтори тоҷик инояти Худованд буд, зеро ин шахсияти таърихӣ дар рӯзгорони хатарбор, бо иродаи устувор пеши садди сели сиёҳкорони панча болои давлатдорӣ гузоштаро гирифт. Аз рӯзҳои нахустин, ки Эмомалӣ Раҳмон масъулияти барафрӯхтани парчами ваҳдати миллиро ба дӯши худ гирифт, масъалаи зухури пешвои эътирофшудаи милли ҷал гардид ва ин рӯйдоди сарнавиштсоз дастоварди муҳимтарини тамоми мардуми тоҷик аст.

Доштани Пешвои милли дар замони носозгориҳо ва парешониҳои миллатҳо зарурати муҳими наҷоти давлат мебошад ва ба низоми давлатдорӣ демократӣ ҳаргиз ҳалал ворид намекунад, балки, баръакс, дар кишвари рӯ ба инкироз ниҳодаи мо зеро роҳбарии Эмомалӣ Раҳмон мактаби давлатдорӣ миллии навини тоҷикон ташаккул ёфта, дар доираи ин мактаб давлати демократии ҳуқуқбунёд бунёд шуд. Таърихи наҷандон тӯлонӣ собит сохт, ки бо гузашти рӯзгор зухури Эмомалӣ Раҳмон дар саҳнаи сиёсату давлатдорӣ бо дурахши тоза ҷилвагар гардид.

Ҳама медонем, ки расидан ба оромҳои ҳазорсолаи миллий, яъне ба даст овардани Истиқлолияти давлатӣ, аввал ба оромиву осудагӣ сурат гирифт, вале бунёди сулҳу осоиш ва устувории Ваҳдати миллий барои миллати тоҷик, ҳамсони гузаштан аз водии пур аз ранҷу машаққат ва нокомиҳои нотаъвомиҳо буд. Ҷанги худкуши тоҷикон сарзамини бунёдорону кишварзон, адабпарварону некманишонро фаро гирифта, кишварро ба вартаи ҳалокат равона карда буд. Танҳо бар асари сулҳоварӣ, бозгашт ба ошти миллий ва ба таҳаммулпазирӣ водоштани силоҳдорони ҳар ду сангари муқовиматҳои хунин, ҳатари нобудии давлат аз байн бардошта шуд.

Аз баракати ин фарзанди фарзонаи миллат Тоҷикистон пас аз ҷанги таҳмили шахравандӣ аз вартаи ҳалокат раҳой ёфта, низоми навини давлатдорӣ бо бунёди парлумони касбӣ, Артиши миллий ва дигар ниҳодҳои қудратӣ эҳё шуда, тамоми ҷаҳони Тоҷикистон ҳамчун кишвари ягонаи мустиқил хифз карда шуд.

Дар давраи сарвари мамлакатро бар дӯши худ гирифтани Эмомалӣ Раҳмон пояҳои иҷтимоиву иқтисодии Тоҷи-

кистон ҳаробу валангор шуда, азнавсозии он маблағҳои ғангуфтеро меҳост. Агар кишварҳои пасошӯравӣ аз давлати абарқудрати Иттиҳоди Шӯравӣ мероси гаронбаҳо, аз қабилӣ аслиҳаву васоити низомӣ, корхонаву коргоҳҳои ғайри, дастгоҳҳои хатҳои тавлидотии маъдан ва нафту газӣ табиӣ, ба таври умда як давлати мукамалеро ба мерос гирифта, дар пайи дигаргунсозиҳои замонавӣ бошанд, Тоҷикистон бо роҳнамоии Эмомалӣ Раҳмон, пеш аз ҳама, ба бозпас овардани ватандорони гурезаи худ, азнавсозии иншооти вайроншуда, бо бучаи як танга надошта аз роҳи корсозии моҳирона овардани ғалла, маводи ҳӯрокворӣ, сӯзишворӣ ва дигар маҳсулоти зарурияти аввалияи мардум машғул буд. Новобаста ба ҳалал ворид кардани нерӯҳои бадҳоҳ ва тангравии бархе кишварҳои бухлу кинаварз, дар як замони барои таърих маҳдуд, ҳазорон километр роҳҳо, нақбҳо, пулҳо, хатҳои интиқоли барқ, иншооти маориф, тан-дурустӣ, варзишӣ маишӣ бунёд шуд. Соҳаҳои асосии хоҷагии халқ, ки гирифтори бухрони шадиди иқтисодӣ ва иҷтимоӣ буданд, дар се марҳила, аз ҷумла тавассути таъмини фаврии мардум бо маводи ҳӯрокворӣ, ҷудо намудани 75000 гектар замин ба аҳоли, паст кардани сатҳи камбизоатӣ аз 90% ба 30%, таҷдид ва ислоҳоти иқтисодӣ, яъне гузаштан ба иқтисоди бозорӣ ва ба вучуд овардани бахши хусусӣ, аз бухрон берун бароварда шуданд.

Дар ин давра истиқлолияти фикрии миллат эҳё ва ташаккул ёфта, ба ин васила ба фарҳанги арзишҳои миллий, тақвияти андешаҳои худшиносии миллий, ташаккули рӯҳияи ягонаи миллий заминаи бозғамӣ гузошта шуд. Дар ин росто, бо мақсади арҷгузорӣ ба шахсиятҳои саршинос ва сарсупурдаи миллат санадҳои сарнавиштсозу таърихӣ ба тасвир расиданд.

Ба шарофати раҳбарии хирадмандонаи Эмомалӣ Раҳмон имрӯз кишвари моро ҳамчун як воҳиди том бо доштаи забону фарҳанги миллий, гузаштаи ҳазорсолаи таърихӣ, Сарқонуни ҷавобгӯӣ хостҳои кишварҳои пешрафтаи ҷаҳон, Суруди миллий, Парчами давлатӣ, Нишони давлатӣ, пули миллий ва дигар рукнҳои шоистаи як давлати хос беш аз

150 мамлақати ҷаҳон ба расмият шинохтааст ва Ҷумҳурии Тоҷикистон ҳамчун давлати соҳибистиклол дар арсаи байналмилалӣ ҷойгоҳи устувор пайдо кардааст.

Президенти кишвар дар сиёсати давлатдорӣ худ ба маориф баргарасти бахшида, дар як фурсати кӯтоҳ масъалаи бунёд ва таъмини муассисаҳои таълимиро аз ҳолати нугувор берун баровард. Барои беҳсозии шароити тарбия ва таҳсили хонандагон дар понздаҳ соли охир зиёда аз 1700 мактаби таҳсилоти миёнаи умумӣ, аз ҷумла барои хонандагони болаёқат 37 гимназия, 49 литсей ва 37 интернат бо тамоми шароити замонавӣ сохта, ба истифода дода шудааст.

Сарвари давлат ҳанӯз аз оғози фаъолияти пурсамари худ илму маорифро аз самтҳои хеле муҳими сиёсати давлатӣ ҳисобида, пайвасти таъкид мекарданд, ки пешрафти минбаъдаи кишвар ба рушди маорифи миллий ва беҳдошти заминаи таълим вобастагӣ дорад. Воқеан, пешрафти кишварҳои мутамаддин ва талаботи даврони навин моро вазифадор месозад, ки барои пойдоҳии сулҳу ваҳдат, давлату миллат, тараққиёт ба дастовардҳои бузурги илмию техникӣ ва кашфиётҳо ноил бигардем. Расидан ба ин мақсадҳои бузург туфайли рушди илму маориф ва мавҷудияти низоми дурусти муносири таълим даст медиҳад.

Албатта, мусаллам аст, ки дастовардҳои илмӣ ва маҳсулоти фаъолияти зеҳнӣ ҳоло дар бозори ҷаҳонӣ бо нархи гарон хариду фурӯш мешаванд.

Бо дарки амиқи масъалаҳои мазкур, ки имрӯз ба масъалаҳои ҷаҳонӣ табдил ёфтаанд, Ҷаноби Олӣ ҳанӯз ҷандин сол пеш дастур медоданду раҳнамоӣ мекарданд, ки омӯзгорони соҳибмаърифату бофарҳанг ва устодони донишманду ватанпараст, савияи таълиму дониши хонандагонро баланд бардоранд, онҳоро ба забондонӣ, илмомӯзӣ ва худшиносиву ҷаҳоншиносиву ҳидоят намоянд.

Дуруст аст, ки танҳо сарваре ба дурандешию ояндабинӣ моҳияти ин масъалаҳоро амикан дармеёбаду раҳнамоӣ мекунад, ки хиради азали ӯро ёр бошад. Инчунин бо ҳисси баланди масъулият ва ғамхорӣ барои ояндаи дурахшони давлату миллаташ ҳамеша бигардад сазо талоши хастагинопазир

намояд.

Муҳтарам Эмомалӣ Раҳмон ҳанӯз нух сол пеш таъкидан бори дигар иброз дошта буд, ки: «Имрӯз ба низом ва усулҳои байналмиллалӣ таълим гузаштани муассисаҳои таҳсилоти олии касбӣ ва сатҳи баланд омода намудани мутахассисон тақозои замон аст, зеро равандҳои ҷаҳоншиносиву бозори умумии интеллектуалӣ ва меҳнат дар назди мутахассисони оянда талабот ва меъёрҳои торафт ҷиддӣ пеш мегузоранд.

Бинобар ин ба роҳбарони донишқадаву донишгоҳҳои олии зарур аст, ки таҷрибаи пешқадами муассисаҳои таълимии кишварҳои тараққиқардари омӯзанд ва дар ҷараёни таълим истифода намоянд».

Азбаски илму маориф аз самтҳои хеле муҳими сиёсати давлатӣ маҳсуб меёбад, Президенти мамлакат ҳамасола дар Паём ба Маҷлиси Олии ҷумҳурӣ ба он таваҷҷуҳи махсус зоҳир мекунад. Дар Паёми навбатияш аз ҷумла баён дошт, ки «Дастгирии соҳаи маориф ва баланд бардоштани мақоми омӯзгор, дар навбати аввал, аз он ҷиҳат муҳим аст, ки аҳли маориф дар рушди нерӯи инсонӣ саҳми бевоқоф дошта, яке аз кувваҳои пешбаранда ва фаъоли ҷомеаи имрӯза ба шумор меравад ва гузашта аз ин, пешрафти тамоми соҳаҳои ҳаёти ҷомеа ва давлат ба сатҳи рушди маориф вобастагии мустақим дорад».

Агар дуруст ва мунсифона баррасӣ шавад, ин ҳақиқат бисёр рӯшан мегардад, ки то Эмомалӣ Раҳмон ягон сарвари давлати мо ба масъалаҳои илму маориф ва рушди он бо ғамхорӣ ва дилсӯзӣ чунин таваҷҷуҳ зоҳир накарда буданд. Пештар аҳли зиё, хоса омӯзгорон, олимон вобаста ба ҳалли бисёр масъалаҳои мавҷудаи соҳаи илму маориф ба роҳбари вақти давлат борхӯву борҳо мурочиат мекарданд. Мутаасифона, ба ҳалли аксар мушкилот муваффақ намешуданд. Мо ин ҳақиқатро рӯшану возеҳ мебинем, ки дигар на мо, балки худ Сарвари давлат мушкилоти соҳаҳои моро сари вақт ба дурустӣ дармеёбаду барои ҳаллашон тамоми тадбирҳои заруриро меандешад. Ҳамчунин дар назди мо ба хоҳири рушди соҳаи мазкур масъалагузорӣ менамояд ва дастур медиҳаду раҳнамоӣ мекунад. Ин, албатта, аз сифатҳои Пешвоӣ

ИН МУЛКРО ОБОД КАРД

асили миллатанд ва Чаноби Олӣ Эмомалӣ Раҳмон ба пуррагӣ ин сифатҳои неку таърихи доро мебошад.

Дуруст аст, ки:

Бузургонро бузургон зинда

медоранд,

Бузургонро бузургони дигар поянда медоранд.

Дар ҳақиқат, бузургмарди фарзона Эмомалӣ Раҳмон бо доноиву тавоноии хос миллати тоҷикро ба самти бознигарӣ ба гузаштаи боифтихори фарҳанговарии ниёгон, бозбӣи асолати ҳеш раҳнамоӣ кард. Ҳамин буд, ки бо талошҳои бево-ситаи ӯ ба симои як зумра абармардони таъриху фарҳанги миллат ҷиллои тоза бахшида, як силсила ҷашнҳои муҳими бостонию фарҳангӣ, аз ҷумла 1100-солагии давлати Сомониён, бузургдошти фарзонагони миллат Абуабдуллоҳи Рӯдакӣ, Ҳаким Абулқосими Фирдавӣ, Имоми Аъзам, Имом Бухорӣ, Мавлоно Чалолуддини Балхӣ, Камоли Хучандӣ, 2500-солагии Истаравшан, 2700-солагии шаҳри Кӯлоб, 3000-солагии Ҳисори Шодмон, 700-солагии Мир Сайид Али Ҳамадонӣ ва фарзонагони дигар таҷлил шуд, ки ёдоварии бузургон ва баргузори ҷашнҳои миллӣ бори дигар саҳми миллати тоҷикро дар ганҷинаи илму фарҳанги ҷаҳониён намоён сохт.

Ба дурустӣ таҷлили ин ҷашнҳо танҳо ба хоҳири ифтихор қардан нест. Мақсад аз онҳо шинохти асли худ аст ва дарёфти ин ҳақиқат, ки аҷлоди баруманди мо дар рушди тамаддуни ҷаҳонӣ саҳми асосиро доштанд ва тарғибгари фарҳанги асил буданд. Сарвари давлат ин ҳамаро барои шинохти ҳақиқат ва раҳнамоии мо бисёр зебову нишонрас баён доштааст: «Агар мо ба гузашта назар афканем, пас, итминон ҳосил хоҳем кард, ки халқи мо дар ягон давру замон амале со-дир накардааст, то боиси хичолати наслҳои оянда шавад. Тоҷикон дар даврони гуногун ҷаҳониёнро бо илм, бо ҳунар ва фарҳанги волои ҳеш тасхир карда буданд. Ин, албатта, боиси ифтихори сарфарозии мо».

Мақсад аз ифтихори сарфарозӣ бартаричӯӣ нест, балки худшиносӣ ва саҳм гирифтани дар рушди тамаддуни башарӣ мебошад. Ба ин хотир, ки ифтихори миллӣ аз гуруру манмани миллӣ фарқ карда шавад ва ин иштибоҳи азим роҳ наёбад, Сарвари давлат моҳияти масъалаҳоро равшану возеҳ баён кард: «Худшиносии миллӣ, ифтихори миллӣ ҳаргиз маънои онро надорад, ки мо худро ба дигар халқҳо муқобил гузорем, зеро ҳар халқ дар таърих мақому манзалати хос дорад, мувофиқи шароити ҷуғрофию таърихӣ ҳеш дар тамаддуни башарӣ саҳм гирифтааст. Бинобар ин, иддаи бартарӣ аз дигарон, паст задани ин ё он инсон аз рӯи нишонаҳои наҷодӣ кори шахсони маҳдуд ва ҷаҳолатпеша аст».

Пас, мо бояд чӣ мавқеъ дошта бошем? Ба ин пурсиш Президенти мамлакат посухи бисёр дурусту саҳеҳ додаанд, ки ин падидаи зишту номатлубро маҳкум бинамоем. Чаро? Чунки тоҷикон таъриху фарҳанги оламгир доранд ва дорои ғояҳои башардӯстонаанд, ҳеҷ гоҳ чунин муносибатро ба ягон қавму миллат раво намебинанд. Барои дарёфти мақсад Сарвари давлат баён медоранд, ки «Ягон давлат, ягон халқ танҳо ба сари худ вучуд дошта наметавонад. Аз қадимулайём илму фарҳанги кишварҳои гуногун ба ҳамдигар ворид шуда, яке дигарро ғанин ва пурра мегардонанд».

Воқеан, чунин андешаву суҳанронӣ ва мавқеъгириро дар ин сатҳи бисёр баланд бо муҳаббат ба тамоми инсонияти рӯи олам касе карда метавонад, ки дар ҳақиқат Пешвои миллат бошад.

Имрӯз мардуми Тоҷикистон дар симои Эмомалӣ Раҳмон наҷотбахши давлат, сарчамъқунандаи миллат, кафили сулҳу ваҳдат, эҳғари фарҳанги миллӣ, бунёдгузори мактаби давлатдорӣ муносири миллӣ ва дар маҷмӯъ, меъмори давлатдорӣ навини тоҷикон ва пешвои эътирофшудаи умумимиллиро мебинанд.

Ба тасвиб расидани Қонуни Ҷумҳурии Тоҷикистон «Дар бораи Асосгузори сулҳу ваҳдати миллӣ - Пешвои миллат» барои мардуми шарифи Тоҷикистон рӯйдоди рӯҳбахше мебошад, ки дар саҳифаи таърих бо ҳарфҳои заррин навишта мешавад.

Пешвои миллат донишманди Эмомалӣ Раҳмон тақозои замон, хостаи дили ҳар як шаҳрванди Тоҷикистон ва ҳамватанони бурунмарзии мо, ки ҳамакун ба ҳукми қонун даромадааст. Мардуми сипосгузори тоҷик ба заҳмату тало-

сокинони шаҳри Кӯлоб дастгириҳои Чаноби Олиро дар замони сар задани офати табиӣ – сарозер шудани сели муд-ҳиш, ки манзилҳои истиқомати мардум ва коргоҳҳо хароб шуданд, ҳаргиз фаромӯш нахоҳанд кард. Маҳз бо дастури шахсии ӯ дар муддати хеле кӯтоҳ барои зарардидагони офати табиӣ хонаҳои истиқоматӣ сохта шуда, зистгоҳи осебдидагон бо асбобҳои рӯзгордорӣ таъмин гардиданд.

Қорҳои шоёни таҳсини Эмомалӣ Раҳмонро ба таври фишурда ёдрас намуда, аз лутфу эҳсони ӯ дар бозсозии Донишгоҳи давлатии Кӯлоб ба номи Абуабдуллоҳи Рӯдакӣ суҳан нагуфтан барои банди, ки дастпарвари ин маҳзани илму маърифат мебошам, ҳамсон ба носипосӣ мебошад. Бо камоли хушнудӣ меҳоҳам ёдовар шавам, ки то ҳанӯз донишҷӯёну устодони донишгоҳ зерӣ таъсири суҳанронии пурмуҳтаво ва дастури ҳидоятҳои падаронаи Пешвои миллат, ки дар рӯзи таҷлили 70-солагии Донишгоҳи давлатии Кӯлоб ба номи Абуабдуллоҳи Рӯдакӣ ва дар мавриди

шаҳри Кӯлоб ва раёсати донишгоҳ сарфароз шуданд.

Сокинони шаҳри Кӯлоб, хоса олимону омӯзгорони Донишгоҳи давлатии Кӯлоб ба номи Абуабдуллоҳи Рӯдакӣ Пешвои миллат муҳтарам Эмомалӣ Раҳмонро ҳамчун меъмори хушсаликаи хоҳи ғуриқидору побарҷои миллат, кафили сулҳу озода, эҳғару посдори суннату анъанаҳои миллӣ, бунёдгузори мактаби давлатдорӣ навини тоҷикон самимона эҳтирому эътироф намуда, итминони қомил доранд, ки бо роҳнамоии Сарвари оқилу фарзонаи ҳеш ба сӯи фардои дурахшон гомҳои устувор мениҳанд.

Мо ба шарофати Президенти интихобкардаи худ ба беадолативу нобасомониҳои рӯзгори гузашта пирӯз шудем ва дар оянда низ зерӣ паравишони Парчаи миллӣ, бо танини рӯҳафзои Суруди миллӣ, бо Нишони дурахшони давлат кишвари азизамонро ба сӯи ояндаи шуқуфон мебарем. Ба Пешвои миллат, ки моро ба ин саодатмандиву қомеъиҳо расонидааст, чун мояи ифтихор ва атои

шҳои фидокоронаи Президенти маҳбу-би кишвари худ, Чаноби Олӣ, муҳтарам Эмомалӣ Раҳмон дар тамоми ҷабҳаҳои ҳаёт бо ҷашми хирад нигариста, бо азму иродаи қатъӣ ҷонибдори сиёсати пешги-рифтаи ин нобиғаи даҳр, поёгузори давлатдорӣ навини тоҷикон, асосгузори сулҳу ваҳдати миллӣ мебошанд.

Намунаи барҷастаи сиёсатмадорӣ, таҷассумгари рӯҳия ва ҳислатҳои наҷи-би инсонӣ, ҳамдигу ҳамдами мардум будан ӯро ба мартабаи Пешвои миллати тоҷик расондааст.

Ҳаргиз аз ёдҳо нахоҳад рафт, ки Эмомалӣ Раҳмон ҳангоми ба вазифаи Раиси Шурои Олии Ҷумҳурии Тоҷикистон интихоб шудан аз минбари баланди Иҷло-сияи 16-уми Шурои Олӣ иродатмандона изҳор кард, ки «То охири ғирорӣ ба Ватан барнагардад, ман худро орому осуда ҳис намекунам». Воқеан, ба ин ваъдаи худ вафо карда, то ба имрӯз дар мушқилтарин ҳаводиси рӯзгор ҳамдигу ёвари мардуми шарифи Тоҷикистон ме-бошад.

кушодани дарҳои бинои ҳафтошонаи маъмурию таълимӣ ва дар баргузори Дарси Сулҳ ва Рӯзи Дониш, рӯзи 1-уми сентябри соли 2015 баён намуда буд, қарор доранд. Дар он рӯзи хотирмон Президенти кишвар ба олимони ҷавони донишгоҳ 25 манзили истиқоматӣ тухфа карда, баҳри бунёди боз як бинои таъ-лимӣ ва як бинои истиқоматӣ барои оли-мони донишгоҳ дастур дод. Дар он рӯзи муборак Сардори давлат ба таври илова ба донишгоҳи мо 1500 мизу курсӣ, 35 тахтаи электронӣ ва 230 адад компютер тақдим намуд.

Дар пасманзари ҷашни пуршукухи 70-солагии донишгоҳ як зумра қорман-дону омӯзгорон бо муқофотҳои давлатӣ, аз ҷумла ордени «Шараф» ва унвонҳои фаҳрии «Қорманди Шоистаи Ҷумҳурии Тоҷикистон», медали «Ҳизмати шоис-та», «Аълочии маорифи Тоҷикистон» ва тухфаҳои молиқу пулӣ ва Ифтихорно-маҳои Вазорати маориф ва илми Ҷумҳу-рии Тоҷикистон, Мақомоти иҷроияи ҳокимияти давлатии вилояти Хатлон,

беҳамтои Худованд ҳамеша арҷгузор хоҳем буд. Зеро дар партави меҳри бе-поёни Сарвари маҳбуб ин мулк обод ва ба диёри бихишӣ табдил ёфт.

Дар роҳи бунёди давлати миллӣ ва эъмори қоми сулҳу ваҳдат хираду зақо-вати азали, қадриносиби муҳрпарварии тоҷикона моро ҳидоят намуда, зақовату фитрат ва омили муқаддасу наҷотдиҳан-да донишманди ормонҳои меҳанпарастиву созандагии Пешвои миллат ба қуллаҳои мурод мерасонад.

Зиҳӣ, фарзонафарзанди миллат, зиҳӣ абармарди дунёи сиёсат, Пешвои мил-лат, Президенти Ҷумҳурии Тоҷикистон, Чаноби Олӣ муҳтарам Эмомалӣ Раҳ-мон!

Исуфов Дилшод- дотсент, декани
факултети химия ва биология,

Холиқов Сафар-дотсент, мудири
кафедраи химия ва методикаи
таълими он

МАКТАБИ СИЁСИИ ПЕШВОИ МИЛЛАТ - НАМОДИ ОЛИИ ДАВЛАТМЕХВАРӢ

Таърих гувоҳ аст, ки чавҳари ҳастӣ ва рушду такомули ҳар як миллат аз фарзандони фарзонаю ҷонфидо ва номовару ғайораш вобаста аст. Пешохангон тавассути роҳкушоиҳову шучоат ва хиради волои худ, зиндагии шоистаро ба мардум эҳдо намуда, пуштибону сипари онҳо аз ҷафоҳои таърих мегарданд. Маҳз хирадмандҳои ояндаафрӯзи ин қабил афрод дар марҳалаҳои муҳиму тақдирсозии ин ғон қавму миллат пешрафти ҳамҷониби соҳаҳои афзалиятноки ҷомеа-иқтисодиёту иҷтимоӣ, илму фарҳангу маънавият, солими тан-дурустӣ, волияти қонун, адолати иҷтимоӣ ва амсоли инҳоро таъмин менамояд, зеро ҳудӣ мафҳуми «сарвар» маънои бурдан ғ дар сафи пеш буданро ифода мекунад.

Таҷрибаи давлатдорӣ ҷаҳон нишон медиҳад, ки барои шоиста будан ба мақоми сарвару пешво зиёӣ ва ғ донишманд будан кифоӣ намекунад, зеро бо ин ду арзиши номбурда бо-вари аҳли ҷомеа ро ба даст овардан кори басо мушкӣ аст.

Сарварӣ дониши васеъ, масъулияти баланди ватандорӣ, эҳсоси қавии инсон-дӯстӣ, санъати худододи мудирӣ, та-рахҳуму шафқат ва амсоли инҳо барин вижагиҳои ба дарку фаҳмиш ва ҳулуқ атвори инсон ҳосро тақозо менамояд. Ибни Сино мавҷудияти ҷор сифатро дар сарвар таъкид намуудааст: далерӣ, адл, ҳусни тадбир ва доштани хирад.

Мақоми сарвару пешвои муваффақ, ки қулли ҷомеа ва раияташ ўро мақбул дониставу дўшташ медоранд, дар осору эҷоди гузаштагонӣ мо мақоми вижа касб кардааст. Аз ҷумла, Низомулмулк дар «Сиясатнома» сифатҳоеро, ки барои як сарвар заруранд, ҳеле возеҳу равшан ифода кардааст. Иброз медорад, ки «... Сарвар бояд бомулоҳизаву эҳтиёткор рафтор намоӣ, ҷисман мукамал ва дорои хотираи мустаҳкам, ақли расо, муҳаббат ба дониш ва дарки олам дошта, адолатхоҳу ҳақиқатҷӯ бошад... Агар подшоҳ дорои ҷунин сифатҳо набошад, дар мамлакат бесарусомонӣ, зўрварӣ, таъкибкунӣ, ғоратгарӣ авҷ мегирад...».

Сарвари оқилу доно, хирадманд ва далеру дорои иродаи мустаҳкам раияти худро аз ҳама гуна хавфу ҳатар, зухури ақидаҳои бегона, зулму ситам, беадолатӣ ва дигар ноҷуриҳои ҳифз намууда, ҳадафӣ худро барои пойдорӣ суботи қомил, дўстиву рафқат, маърифатнокии мардум, қафолати ҳифзи ҳуқуқу ҳададорҳои онҳо, беҳдошти сатҳи зиндагӣ ва рушди босуботи ҷомеа равона менамояд.

Дар давлатдорӣ навини тоҷикон нақши заҳмату талошҳои фарзанди барӯманди миллат, Асосгузори сулҳу ваҳдати миллӣ - Пешвои миллат, Президенти Ҷумҳурии Тоҷикистон муҳтарам Эмомалӣ Раҳмон, ки дорои ахлоқи ҳамидаи инсонӣ, маърифати баланди инсондӯстӣ, матонату шучоат ва касбияти волои сарварӣ мебошанд, ҳадду қанор надорад. Аз ибтидои сарвари худ Пешвои миллат муҳтарам Эмомалӣ Раҳмон дар шароити пурҷеҳутоби солҳои 90-ум дар баргараф қардани душворҳои зиёди зиндагии мардум ҳастии ҳешро дарғ надошта, ба мардуми азизаш сулҳ овард.

Бо қавлу иродаи қавӣ, хиради азалии ва сиёсати босуботи устувори худ муҳтарам Эмомалӣ Раҳмон дар барқарорсозии сулҳ, мустаҳкам намудани шоҳаҳои асосии ҳо-кимияти давлатӣ, амалӣ сохтани ҳадафҳои стратегӣ, фароҳам овардани шароити ҳуб баҳри мардум, таъмини амнияти дохилӣ, аз бунбасти коммуникатсионӣ баровардани кишвар ва амсоли инҳо саҳми боарзишу беназир дорад. Расул Ғамзатов дар бораи сулҳи тоҷикон ва саҳми бузурги Пешвои миллат муҳтарам Эмомалӣ Раҳмон дар роҳи расидан ба ин рӯзи нек гуфтааст: **“Ҷақат ҷанг набошад, он гоҳ ҳамаша баҳор ҳоҳад буд. Ман аз сулҳ дар Тоҷикистон ниҳоят мамнунам. Инсонӣ боҷасорату хирадманд - Президенти Тоҷикистон тавонист фор-**

мулаи сулҳи ҷанги бародаркушо ёбад...”.

Мақтаби сиёсӣ давлатдорӣ Пешвои муаззами миллат муҳтарам Эмомалӣ Раҳмон тарғибгари ғояҳои ватандӯстию ҳештаншинӣ, маънавияю ахлоқӣ, ҳуқуқӣ, эстетикӣ, илмӣ, солими ва ғайраҳо буда, дар беҳбуд бахшидани ҳаёти мардуми сарбаланди кишвар нақши созғору беназир дорад. Саҳми Эмомалӣ Раҳмон дар эъмори давлати навини тоҷикон, бунёди давлати соҳибистиқлол, демократӣ, ҳуқуқбунёд, дунявӣ ва ягона, таққими Ваҳдати миллӣ ва тарғиби даставардҳои нодирӣ он, худшиносии миллӣ, бедорӣ миллӣ, фарҳангсолорӣ ва боз ҷандин нуктаҳои дигар назаррас буда, ин абармарди дунёи сиёсат ва фарзанди дўстдорӣ миллат тавассути хиради азалию мақтаби муқтадирӣ сиёсии худ саргузашти дирӯзу имрӯзи кишварро бо созмон додани қорҳои бузург рӯшан сохта, зиндагии оқоштаро ба мардум фароҳам оварданд.

Эмомалӣ Раҳмон бо истифода аз таҷрибаи сиёсии пурғановат ва талошҳои инсон-дўстонаву фарҳангсолоронаи худ миллати тоҷикро ҳамҷун воҳиди ягонаи сиёсӣ ва этнофарҳангӣ баъди 1100 соли давлатдорӣ тоҷикон – давлати Сомониён эҳё наму-да, миллатро аз вартаи нобудӣ, забонро аз маҳлутшавӣ, фарҳангу анъанаҳои ниёқонро аз нестӣ берун оварда, номи бузургонро аз қарри таърих, ки паси пардаҳои сиёсии давр ниҳон монда буданд, зинда намуданд. Маҳз ҷунин заҳмату талошҳои шабонарӯзӣ буд, ки аз ибтидои таққили давлатдорӣ дар самти эҳёи фарҳангу арзишҳои миллӣ, тақвияти худшиносии миллӣ ва ташаққули рӯҳияи ягонаи миллӣ қадамҳои устувор гузошта шуд. Ба роҳбарияти давлат муяссар гашт, ки забони тоҷикӣро ҳамҷун яке аз қуқҳои

асосии мавҷудияти миллат пурра эҳё наму-да, қорбурди идорӣю сиёсӣ ва илмию ҷамъ-иятии онро таъмин намоӣ. Бузургтарин хидмати Асосгузори сулҳу Ваҳдати миллӣ – Пешвои миллат муҳтарам Эмомалӣ Раҳмон дар назди таърих дар баробари Истиқлоли-яи давлатии Ҷумҳурии Тоҷикистон, бунёди давлатдорӣ ва эҳёи ҷашну анъанаҳои миллӣ зинда намудану ба забони расмӣ давлатӣ табдил додани забони тоҷикӣ маҳсуб ме-бад. Ин забон 1100 сол қабл ба ҳайси забони расмӣ давлатӣ мақом дошт ва баъди завол ёфтани давлати Сомониён ва аз даст раф-тани низоми давлатдорӣ Сомониён беш аз ҳазор сол дар шароити бедавлатӣ қурбони гирудорҳои таърих гардид. Танҳо ба фар-занди дилсӯзи миллат - Эмомалӣ Раҳмон, муяссар гардид, ки ин забонро ҳамҷун яке аз қуқҳои асосии мавҷудияти давлату миллат мақом дода, ба яке аз арзишҳои волои миллӣ табдил диҳад. Дар ин бора Пешвои муаззами миллат муҳтарам Эмомалӣ Раҳмон иброз на-мудаанд: **«Ҷар гаҳе ки дар бораи арзишҳои миллӣ суҳан меронем, бузургтарин сарва-ти бебаҳои ҳалқи худ - забони модарӣмон - забони тоҷикӣро бояд ҳамаша дар ёд до-шта бошем»**.

Бо пуштибонии Сарвари хирадманд, Пешвои миллат муҳтарам Эмомалӣ Раҳмон забони тоҷикӣ аз бисёр ҷиҳат рушд намуд. Аз ҷумла бо тағйиру иловаҳо қабул гардида-ни Қонуни Ҷумҳурии Тоҷикистон дар бораи забони давлатӣ (05.09.2009, №535), ду маро-тиба қабул гардидани қоидаҳои имлои забони тоҷикӣ, нашри “Фарҳанги забони тоҷикӣ” ва дигар фарҳангномаҳо, нашри қитобҳои дарсӣ бо забони давлатӣ, ба забони расмӣ давлатӣ табдил додани забони тоҷикӣ, қабул намудани барномаи давлатии рушди забони

давлатӣ, ба забони тоҷикӣ баргардон намудани осори гузаштагон, таъсиси Комиссияи олии аттестатсионӣ назди Президенти Ҷумҳурии Тоҷикистон, дар ин замина ба забони илм табдил додани забони тоҷикӣ, таъсиси Қумитаи забон ва истилоҳот, маҳсусан ба шумори за-бонҳои қорӣ СММ шомил қардани за-бони тоҷикӣ ва дар феҳристи забонҳои электронӣ ворид намудани забони тоҷикӣ дар назди таърих хидматҳои бу-зург ба ҳисоб мераванд.

Дар даврони ба қурси роҳбарӣ нишастани Эмомалӣ Раҳмон ҳазинаи кишвар на танҳо тихӣ буд, балки болои кишвар қарзҳои ҳангуфте меистод. Ин мушкӣлол сади роҳи давлатсозии ин марди барӯманду тавоно нагардид. Ба ҳама мушкӣлол нигоҳ накарда, Консти-тутсия, Парчам, Нишон, Суруди миллӣ, асори миллӣ ва дигар муқаддасоти миллиро расман таҳия ва қабул наму-да, умеди миллатро ба ояндаи дурахшони кишвар мустаҳкам намуданд.

Дар рушд ва ташаққули баҳши ком-муникатсионӣ кишвар Пешвои миллат муҳтарам Эмомалӣ Раҳмон бо сохтани роҳҳо, қандани нақҳо ва дигар иншо-оти коммуникатсионӣ нақши арзиш-манд гузошта, кишварро аз бунбасти коммуникатсионӣ бароварданд.

Хидмати арзишманди Пешвои мил-лат муҳтарам Эмомалӣ Раҳмон барои миллати тоҷик ва ҳамсоҷиқшварҳои Афғонистону Ёзбекистон ба даст овар-дани истиқлолияти энергетикӣ Тоҷи-кистон мебошад. Тавассути хиради воло ва қордониву ҷасорат неруғоҳҳои барки обии “Сангтӯда-1”, “Сангтӯда-2”, “Тоҷикистон” ва ғайра сохта шуда, НБО-и пуриқтидори “Роғун”, ки солҳо зери сиёсати баъзе муқтадирони дав-латҳои қоричӣ сохтмонаш ба ёди фаро-мӯшӣ рафта буду қасе ҷуръати идома доданаширо надошт, Эмомалӣ Раҳмон ба сохтмони он бунёд гузошт ва нахустҷар-ҳоҳои онро ба қор андохт ва тавассути ин хидматаш номи худро дигарбора ҳамҷун бунёдқор ва шаҳсияти сиёсии ҷасуру тавоно дар назди ҷомеаи ҷаҳонӣ муаррифӣ наму-да.

Мақтаби сиёсии Пешвои миллат муҳтарам Эмомалӣ Раҳмон фароғири тамоми паҳлуҳои давлатдорӣ ва ар-зишҳои миллии ин шаҳсияти таърихӣ миллат мебошад. Дар ин масир ҷиҳати ривочи худшиносии миллӣ, ташаққули эъти-моди қавии мардум ба фарҳанг ва арзишҳои миллии худ бо барномарезҳои ҳадафманд хотираи таърихӣ миллат эҳё ва барқарор гардид. Дар ин росту, бо супориши бевоси-таи ин фарзанди фарзонаву фарҳангпарвари айём симои як қатор абармардонии таъриху фарҳанги миллат, аз ҷумла Исмоили Сомонӣ, Имоми Аъзам Абӯҳанифа, Имом Бухорӣ, Ҳақим Фирдавӣ, Мавлоно Ҷалолуддини Балхӣ, Мир Сайид Алии Ҳамадонӣ, Носири Хусрави Қубодиёнӣ, Қомоли Хуҷандӣ, Имом Ғазоли эҳё шуда, ҷашнҳои бошқуқӣ бу-зургдошти онҳо дар сатҳи миллӣ ва байнал-милалӣ баргузур шуд. Ба як зумра абармар-дони таъриху фарҳанг, аз ҷумла Садриддин Айний, Бобочон Ғафуров, Мирзо Турсунзода, Нусратулло Маҳсум ва Шириншоҳ Шох-темур ҷун рамзи сипоси абади мардуми Тоҷикистон барои хидматҳои беназирашон унвони олии кишвар «Қаҳрамони Тоҷики-стон» дода шуд. Ҳамзамон, барои хидматҳои шоён ва қонисориҳо дар масири ватандорӣ номи қўчаҳо, хиёбонҳо, шаҳру навоҳӣ, теа-тру қитобхонаҳо ва даҳҳо муассисаҳои дигар ба номи фарзандони миллат гузошта шуда-аст, амсоли боғҳои ба номи Қуруши Қабир, Садриддин Айний, Сайдалӣ Вализода, Сафар Амиршоев, қўчаҳои ба номи С.Сафаров, С. Сангов, Мирзо Турсунзода, Қаббор Расулов ва ғайра.

Бо ташаббуси ҷаҳонӣ худ Пешвои мил-лат муҳтарам Эмомалӣ Раҳмон дар партави сиёсати фарҳангпарварона - ба хотири муар-рифӣ намудани фарҳангу тамаддуни милла-ти тоҷик, ба ҷомеаи ҷаҳонӣ якҷанд ҷашнво-ра ва ёдғорҳои миллати тоҷик, аз қабилӣ «Боғи миллии Тоҷикистон» дар Бадахшон,

Муסיкии классики «Шашмақом», Чашни байналмилални Наврӯз, Чакан ва ёдгории таърихии Тоҷикистон «Саразм»-ро ба рӯихати ёдгориҳои таърихиро фарҳангии ЮНЕСКО ворид намуданд, ки мақому шуҳрати миллати тоҷикро боз болотар бардоштанд.

Мактаби роҳбарӣ ва сиёсии Асосгузори сулҳу ваҳдати миллӣ- Пешвои миллат муҳтарам Эмомалӣ Раҳмон барои миллати тоҷик дар шароити давлатдорӣ навин ва ҷаҳони пурталотуми имрӯз, ки фазои онро раду бадалҳои пурмочаро фаро гирифтаанд, намунаи беҳтарини давлатдориро давлатсозӣ маҳсуб меёбад, ки омӯзишу пайравӣ намудан ба он қарзи имону вичдон ва вазифаи муқаддасу аввалиндарачаи пайравонаш мебошад.

Мактаби бузурги сиёсии Пешвои миллат муҳтарам Эмомалӣ Раҳмон паҳнои густурда дошта, ҷомеаи ҷаҳонро низ бе таъсир нагузоштааст. Дар нахустин иштирок ва суҳанронии худ Пешвои миллати муҳтарам Эмомалӣ Раҳмон дар иҷлосияи Маҷмааи Умумии Созмони Милали Муттаҳид моҳи сентябри соли 1993, ки барои кишвари мо оғози яке аз давраҳои муҳим дар ҷодаи пешбурди сиёсати байналмилалӣ маҳсуб меёбад, мавқеи Тоҷикистонро дар ҳалли масоили глобалӣ муайян намуд. Пешвои миллат муҳтарам Эмомалӣ Раҳмон зимни суҳанронии пурмуҳтавоашон мисраҳои дар даромадгоҳи Созмони Милали Муттаҳид ҳаққи кишуда, яъне: “Бани одам аъзои яқдигаранд...”-ро бо забони ноби тоҷикӣ қироат намуда, ба ҷомеаи ҷаҳонӣ исбот намуданд, ки тоҷикону тоҷикистониён ҷонибдори сулҳу субот ва ваҳдату ягонагӣ буда, мушкilot ва андуҳи ҷомеаи ҷаҳонро мушкilotи худ меҳисобанд.

Муносибатҳои дипломатии Тоҷикистон бо ҷомеаи ҷаҳон дар партави сиёсати хориҷии муҳтарам Эмомалӣ Раҳмон сол аз сол вуҷуат ёфта, ҳамкориҳои бисёҷонибаи кишвар бо созмонҳои байналмилалӣ минтақавӣ ҷиҳати пайвастан ба равандҳои глобалӣ ва изғори назари ҷумҳурӣ ба ҳайси яке аз бахшҳои калидии сиёсати хориҷӣ мустаҳкам гардид. Дар партави ин муносибатҳо Тоҷикистон бо созмонҳои бонуфузи

баланди Созмони Милали Муттаҳид дар мавриди проблемаҳои оби тоза ва масъалаҳои марбут ба он, терроризму экстремизм, қочоқи маводи муҳаддир, ҳамзамон, вазъият дар Ховари Миёна, махсусан, вазъияти Афғонистони ҳамсоя аз ҷониби кишварҳои хориҷӣ ва созмонҳои байналмилалӣ ҷонибдорӣ ва соҳиби баҳои баланд мегардид. Бештари давлатҳои мамӯлики хориҷ мактаби сиёсии Эмомалӣ Раҳмонро дар мавриди ташаббусҳои байналмилалӣ масири ояндадор баҳо додаанд. Аз ҷумла, собиқ Директори генералии ЮНЕСКО, Коичира Матсуура иброз медорад: «*Мо ба талошҳои бардавоми Президент Эмомалӣ Раҳмон оид ба ҷустуҷӯи роҳҳои нав барои ҳалли мушкилотҳои мавҷуддаи иҷтимоӣ ва муҳити зист, ки дар фароянд барои минфиатҳои натавон як кишвар, минтақа, балки тамоми ҷаҳон хидмат мекунад, баҳои баланд медиҳем.*»

Дар шароити аз лиҳози сиёсӣ ва ҳам беҳдошти саломатӣ (пандемияи коронавирӯс) бисёр печидаи ҷаҳони муосир дар давоми соли ҷорӣ дар сатҳи бисёр хуби ташкилӣ ва дар фазои осудаи фаъолнокии аҳли ҷомеаи кишвар доир гардидани ду маъракаи бисёр муҳими сиёсӣ-ҳуқуқӣ - интиҳоботи вакилони Маҷлиси намояндагони Маҷлиси Олии Ҷумҳурии Тоҷикистон, маҷлисҳои маҳаллии вакилони халқ ва ҷамоатҳо дар моҳи март ва Интиҳоботи Президенти Ҷумҳурии Тоҷикистон дар моҳи октябр баёнгарӣ маърифати баланди ҳуқуқӣ ва зиракии сиёсии аҳолии кишвар мебошад, ки аз ҷониби нозирони байналмилалӣ сазовори баҳои арзанда ва арзёбии нек гардиданд.

Ҷунончи ҳомии Конституция ва қонунҳо, ҳуқуқи озодиҳои инсон ва шаҳрванд, қафили истиқлоли миллӣ, ягонагӣ ва тамомияти арзӣ, пойдориву бардавоми давлат, мурағбатии фаъолияти мақомоти давлатӣ ва ҳамкориҳои онҳо, риояи қарордодҳои байналмилалӣ Тоҷикистон, Пешвои муаззами миллат муҳтарам Эмомалӣ Раҳмон дар суҳанронии худ зимни савгандёкунӣ ба ҳайси Президенти Ҷумҳурии Тоҷикистон (30.10.20) бо ваҷҳи ба худ хоси ватандӯстона, эҳсоси баланди масъулият дар назди халқу

байналмилалӣ минтақавӣ, монанди Созмони Милали Муттаҳид, Созмони амният ва ҳамкорӣ дар Аврупо, Иттиҳоди Аврупо, Иттиҳоди Давлатҳои Мустақил, Иттиҳоди иқтисодии Аврупо, Созмони ҳамкории Шанхай, Созмони конфронси исломӣ ва дигар созмонҳои ташкилот ҳамкориҳои бисёрсамтӣ ба роҳ монд. Дар ин замина дар кишвар сафаратҳои Арабистони Саудӣ, Британияи Кабир, Ирландияи Шимоли, ИМА, Беларусия, Озарбойҷон, Олмон, Покистон, Туркия, Туркменистон, Фаронса, Федератсияи Россия, Ўзбекистон, Афғонистон, Эрон, Чин, Ҷопон, Карейяи Ҷанубӣ, Ҳиндустон, Қазоқистон, Қирғизистон қушода шуда, ҳамоно фаъолият доранд.

Ҳамзамон, ҷониби Тоҷикистон низ дар заминаи ҳамкориҳои байналмилалӣ худ дар беш аз 24 давлати хориҷӣ Арабистони Саудӣ, Афғонистон, Белгия, Британияи Кабир, Ирландияи Шимоли, ИМА, Куба, Озарбойҷон, Олмон, Миср, Покистон, Туркия, Туркменистон, Федератсияи Россия, Ўзбекистон, Украина, Эрон, Чин, Ҷопон, Швецария, Ҳиндустон, Қазоқистон, Қирғизистон ва Қатар намоёндагии дипломатӣ ва дар назди СММ, Созмони ҳамкорӣ ва амниятӣ Аврупо, Созмони ҳамкории иқтисодӣ, Созмони Конфронси исломӣ, Созмони ҳамкории Шанхай, НАТО ва Иттиҳодияи Аврупо намоёндагии доимии худро созмон додааст.

Ташаббусҳои гирову раднопазири Пешвои миллат муҳтарам Эмомалӣ Раҳмон аз минбари

Ватан ва меҳру муҳаббати беандоза нисбат ба халқи азизи кишвар таъкид доштанд: “*Барои ман истиқлолу озодии Ватани азизам, сулҳу оромӣ ва суботи сиёсии кишвари маҳбубам, ваҳдати миллӣ ва иттиҳоду сарҷамъии халқи бузургворам аз ҷумлаи муқаддасоти азизтарин мебошад... Ман аз хурду бузурги Тоҷикистон муҳаббатӣ самимият ва меҳрубонии ниҳоят зиёд дидаам ва ба ҷунин халқи азизу меҳрубон шабу рӯз, содиқона, бо вичдони пок, дасту дилу нияти нек ва бо тамоми ҳастӣ хизмат мекунам.*”

Савганди Пешвои муаззами миллат, дар асл, савганди тамоми пайравонаш - хурду бузурги кишвар, ҳар фарди баору номус ва худогоҳу ватандӯст ва суҳанони ироашуда сармашки қору фаъолияти созанда ба хотири ояндаи дурахшони давлат ва саодатмандии наслҳои миллат мебошад.

Бузургдошти Рӯзи Президенти Ҷумҳурии Тоҷикистон, пос доштани хидматҳои таърихӣ ин абармарди дунёи сиёсат ва фарзанди шоиистаи давру замон, пайравӣ аз сиёсати бунёдкоронаву хирадмандона ва фарҳангсолоронаву инсонгарона кафолати пойдорӣ Истиқлолияти давлатӣ, сулҳу ваҳдати сартосарӣ, ҳифзи асолати миллӣ ва ояндаи боз ҳам дурахшони мост.

Абдусамадзода Эраҷ, дотсент,
муовини ректор оид ба таълим

Шеърӣ рӯз

ҶОМА

Илҳом аз оши оштии Хучанд

Ҷомаи Сулҳ ба тан омадаӣ,
Ба даҳон қанди суҳан омадаӣ.
Ба замин не, ба ҳаво не, ба кучо?
Сар сари дидаи ман омадаӣ.

Ин қадар ҷома туро зеб диҳад,
Ба руҳат акси руҳи себ диҳад.
Ба нигоҳам қадамат гулбез аст,
Дар бағал боғу чаман омадаӣ.

Ҷомаи тоза муборак бошад,
Ҳусни шероза муборак бошад.
Раҳи пурнур дар он метобад,
Зи раҳи нурфikan омадаӣ.

Ба ҳамин ҷома дигар банд миён,
Ҷомаро дор нигоҳу мадарон,
Сари ҳар риштаву кукаш бахт аст,
Бахт дар бар ба ватан омадаӣ.

Ҷомаи Сулҳ панаҳҷо бар мо,
Қимат аз сарвати дунё бар мо.
Шарафат бод, ки ҳиммат карда,
Зӯр бо ҳиллаву фан омадаӣ.

Тиранмоҳ ранги баҳорон бигирифт,
Зиндагӣ аз сари нав ҷон бигрифт,
Оби ҷӯ соф шуд аз хуноба,
Марҳами решии бадан омадаӣ.

Ҷомаи Сулҳ ба тан омадаӣ,
Ба даҳон қанди суҳан омадаӣ.
Ба замин не, ба ҳаво не, ба кучо?
Сар сари дидаи ман омадаӣ.

Ашӯр Сафар, Шоири халқии Тоҷикистон

ЧЕҲРАИ СУБҲ

Барои Эмомалӣ Раҳмон

Пешвои халқи мо аз ҷодаи ғамхорҳо бигзаист,
Ҳамчу нур аз мағз-мағзи оҳани озорҳо бигзаист.

Рӯ ба рӯ омад ба неку зишт бо пиндори неки хеш,
Аз миёни оташи сӯзандаи пайкорҳо бигзаист.

Аз барои хотири сулҳу амонии ватандорон,
Аз гуноҳи ноҷавонмардонаи бисёрҳо бигзаист.

Аз маишат дур гаисту бо раият сахт шуд пайванд,
З-имтиҳони сахти домандори давлатдорҳо бигзаист.

Чеҳраи субҳонаи ӯ шомхоро равшанӣ бахшид,
Чун шӯе аз дилу аз дидаи бедорҳо бигзаист.

То шиносонад ба олам Оли Сомонро чу давлат ӯ,
Аз ҳисори қасди бераҳмонаи агёрҳо бигзаист.

Тоҷикистонро раҳонид аз ғами садпора гаистанҳо,
Аз балову аз қазои ҷумла қисматгорҳо бигзаист.

Давлати пояндаи мо боз ҳам пояндатар бодо!
Зинда бодо, он ки бо душвор аз душворҳо бигзаист!

Саидҷон Ҳакимзода

ИЧЛОСИЯЕ, КИ САРНАВИШТИ МИЛЛАТИ ТОЧИКРО ТАҒИИР ДОД

Иҷлосияи таърихӣ 16-уми Шурои Олӣ ҳамчун воқеаи таърихӣ ба халқу миллати тоҷик сулҳ, яқдилӣ, ягонагӣ ва иттиҳод овард. Сарнавишти миллати тоҷикро аз нав рангин кард ва Ҷумҳурии Тоҷикистон ба роҳи шоиставу дурахшон ҷиҳати ҳифз ва таҳкими пояҳои истиқлолияти давлатӣ гомӯи устувор гузошт.

Оре, ин воқеаи таърихӣ халқи тоҷик-Иҷлосияи 16-уми Шурои Олӣ Ҷумҳурии Тоҷикистон, дар таърихи миллати тоҷик саҳифаи навро боз намуд. Ин Иҷлосия дар раванди таъмини ваҳдати ягонагӣ, вусъати ҳудогоҳиву худшиносӣ, ифтихору ҳувияти миллӣ ва ба иттиҳод даъват кардани халқи тоҷик нақши бориз гузоштааст.

Бояд гуфт, ки Иҷлосияи 16-уми Шурои Олӣ Ҷумҳурии Тоҷикистон (даъвати дувоздаҳум) 16-уми ноябри соли 1992 дар Қасри Арбоби шаҳри Хучанд баргузор гардида, беҳтарин ва муҳимтарин амал баҳри рушди Истиқлолияти кишвар ба шумор меравад. Асноди ҳуқуқии ин иҷлосия дар ҳифзи давлатдорӣ миллӣ ва инкишофи ниҳодҳои демократӣ дар Ҷумҳурии Тоҷикистон нақши муайянкунанда бозид.

Бояд гуфт, ки маҳз дар ин Иҷлосияи тақдирсоз Президенти Ҷумҳурии Тоҷикистон муҳтарам Эмомалӣ Раҳмон аз ҷониби намоёндагонӣ мардуми кишвар ба ҳайси раиси Шурои Олӣ Ҷумҳурии Тоҷикистон интиҳоб гардида, ҳамзамон ваколати сардори давлат ба ӯ супорида шуд. Инчунин таъмини ҳуқуқ ва озодиҳои шаҳрвандон, Конститутсия ва қонунҳои Ҷумҳурии Тоҷикистон вогузор гардид.

Сиёсати ба миён гузоштаи Сарвари дав-

лат дар муддати кӯтоҳ тавонист ба ҷанги дохилӣ хотима бахшад ва аз ин ҷоҷаи миллӣ пешгирӣ намоёнд. Инчунин ба харобшавии асосҳои иқтисодиёи ҷамъиятӣ ва сиёсии давлат, таҳкими сулҳу салоҳ, ҳамдигарфаҳмӣ ва ҳамкории гурӯҳҳои гуногун, ташкилотҳои ҷамъиятӣ ва хизматҳои сиёсӣ таъсиргузор бошад.

Дар ин радиф, бо принципҳои ба шардустӣ қарор кард, ки шахсони аз 27-уми март то 25 ноябри соли 1992 дар муқовиматҳои мусаллаҳона ширкатдошта, ҷиноят ё амалҳои ғайриқонуний содир кардари ба ҷавобгарии ҷиноятӣ, интизомӣ ва маъмурий нақашанд.

Ҷунин сиёсат бо мақсади ба эътидол овардани вазъияти сиёсӣ иҷтимоӣ кишвар буд, ки он барои ҳар чӣ зудтар ба сулҳи комил ноил гардидани кишвари маҳбубамон мусоидат намуд.

Ҷунин фаъолияти пурсамар пас аз интиҳоби муҳтарам Эмомалӣ Раҳмон ба сифати Раиси Шурои Олӣ Ҷумҳурии Тоҷикистон шуруъ гардид. Дар суҳанронии аввалини худ Пешвои миллат, муҳтарам Эмомалӣ Раҳмон ҷунин гуфта буданд: “Ман тарафдори давлати демократӣ ва ҳуқуқбунёд мебошам”.

Дар маҷмӯъ, Иҷлосияи 16-уми Шурои Олӣ 74 қонун, қарор ва фармонро ба тасвиб расонид, ки ба таҳкими пояҳои давлатдорӣ, инкишофи соҳторҳои демократӣ, таҳкими ризояти ҷомеа ва ваҳдати миллӣ замина гузошта, эътимоду боварии мардуми Тоҷикистон ва ҷомеаи ҷаҳониро ба вучуд овард.

Дар ин раванд як чиз рӯшан буд, ки ҳадафи асосӣ аз ин иқдомот амалан таҳти як парчам ва рамзҳои давлати мустақил гирд овар-

дану минбаъд муттаҳид сохтани неруҳои гуногуни сиёсӣ, гурӯҳҳои силоҳбадаст ва тамоми мардуми ошӯфтаву парешонгаштан Тоҷикистон буд. Зеро он замон буданд нафароне, ки огоҳона ё ғайр аз он ба сиёсат ғарақида буданд ва пойбанди ақидаҳои манфӣ буданд.

Дар ҷунин шароит Пешвои миллат қабули рамзҳои давлатӣ – Нишон ва Парчами миллӣ аз ҷумлаи масъалаҳои умдатарини қори Иҷлосия маҳсуб меёфт.

Ҷамин гуна, бо ташаббусу дасгирӣ доимӣ ва пайғиронаи муҳтарам Эмомалӣ Раҳмон Конститутсияи Ҷумҳурии Тоҷикистон 6 - ноябри соли 1994 ба тариқи раёӣпурии умумихалқӣ қабул гардид. Маҷмӯи қонунҳои асосӣ қабул гардида баҳри мутобиқати он ба раванди ҷомеа се маротиба солҳои 1999, 2003, 2016 ба Конститутсия тағйири иловаҳо ворид карда шуд.

Дар Иҷлосия ҳукумати таъсис ёфт, ки таҳти сарвари муҳтарам Эмомалӣ Раҳмон дар як муддати кӯтоҳ тавонист, соҳтори фалачгардидаи ҳокимият ва мақомоти ҳифзи ҳуқуқро барқарор сохта, Артиши миллӣ ва нерӯҳои посбони сарҳадро таъсис диҳад, аксарияти гурезаҳо ва муҳоҷирони иҷбориро ба Ватан баргардонад ва ислоҳоти конституциониро дар мамлакат амалӣ намоёнд.

Он вақт Ҳукумати Ҷумҳурии Қонуни Ҷумҳурии Тоҷикистон “Дар бораи Доктрини ҳарбӣ”, Қонуни Ҷумҳурии Тоҷикистон “Дар бораи муҳофизат”, Қонуни Ҷумҳурии Тоҷикистон “Дар бораи уҳдадорӣ умумӣ ҳарбӣ ва хизмати ҳарбӣ” ва як қатор қонунҳои давлатиро ба тавсиб расониди шақли соҳтори замонавии Қувваҳои Мусаллаҳро

муайяну тасдиқ намудаанд.

То ба имрӯз сиёсати давлатии Ҷумҳурии Тоҷикистон, ки таҳти роҳбарии Пешвои муаззами миллат муҳтарам Эмомалӣ Раҳмон ҷараён дорад, ҳадафҳои стратегӣ - расидан ба истиқлолияти энергетикӣ, раҳӣ аз бунбасти коммуникатсионӣ, таъмини амнияти озуқаворӣ ва татбиқи сиёсати миллӣ дар сатҳи иҷтимоиро пайгир ва рушд медиҳад.

Месазад гуфт, ки воқеаи ҳам, Ҷумҳурии Тоҷикистон зери сарвари Асосгузори сулҳу ваҳдати миллӣ - Пешвои миллат, Президенти Ҷумҳурии Тоҷикистон муҳтарам Эмомалӣ Раҳмон тавонист дар Иҷлосияи 16-уми Шурои Олӣ натавон равобити судманде бо ҷаҳони хориҷ барқарор созад, балки бо пайдо намудани равиши ҳоси дипломатияи худ, ки бар ҳифзи мановеи миллӣ ва эҳтироми арзишҳои умумибашарӣ асос ёфтааст, ҳамчун як кишвари созанда ва таъсиргузор дар ҳалли масоили ҷаҳонӣ шинохта шавад.

Бояд гуфт, ки бо фаро расидани 32 сол аз рӯзи баргузори Иҷлосияи таърихиву тақдирсоз ва он дигаргуниҳои куллие, ки ба шарафи он дар кишвар ба вуқӯъ омаданд, метавон ҳулоса намуд, ки нақш ва ҷойгоҳи ин Иҷлосия, дарвоқеъ, барои миллати тоҷик созанда ва тақдирсоз ҳоҳад монд.

*Иззатова Муҳаббат-профессори кафедраи таҳсилоти томактабӣ ва қори иҷтимоӣ,
Раҳимова Комила-ассистенти кафедраи таҳсилоти томактабӣ ва қори иҷтимоӣ*

ПРЕЗИДЕНТИ ҶУМҲУРИИ ТОҶИКИСТОН – БУЗУРГТАРИН ЧЕХРАИ ФАРҲАНГИИ МАРДУМОНИ ОРИЁИТАБОР

Иқдомҳои арзишманди Асосгузори сулҳу ваҳдати миллӣ-Пешвои миллат Президенти Ҷумҳурии Тоҷикистон муҳтарам Эмомалӣ Раҳмон дар баробари роҳандозӣ намудани ташаббусҳои бузурги сатҳи ҷаҳонӣ дар масъалаи аҳамияти об ва беҳдошти он, мубориза бар муқобили терроризм ва экстремизм, гардиши ғайриқонунии маводи муҳаддир ва нашъаҷалобӣ, ҳифзи муҳити зист инчунин дар пиёдабозии ормонҳои миллӣ, билхосса арҷгузорӣ ба анъанаҳои неки ниёзон, расму оинҳои миллӣ, ҷашнҳои суннатии мардуми форсу тоҷик, ҷашну маросимҳои бостонии сарзамини ориёӣ, ки аз таърихи қуҳани миллати тоҷик гувоҳӣ медиҳанд, беназиранд.

Ифтихороти мо бо роҳбари муаззами давлату миллат боз аз он манша мегирад, ки маҳз бо ташаббуси бевоситаи он кас на танҳо расму оинҳои миллӣ, ҳунарҳои мардумӣ эҳд гардиданд, балки дар баробари ин ҷашнҳои қуҳнабунёд, ки моли муштаракӣ мардуми ориёитабор буда, таърихи он ба даврҳои қадим рафта мерасад, бо шуқуҳу ҳашамати ҳоса қайд карда мешаванд.

Дар сатҳи ҷаҳонӣ пешниҳоду таҷлили

ҷашнҳои миллӣ аз қабилӣ Наврӯз, Тиргон, Меҳргон, Сада маҳз бо қўишшу талош ва ташаббусҳои бевоситаи роҳбари муаззаммон Эмомалӣ Раҳмон амалӣ гардиданд.

Тоҷикистони соҳибистиклол маҳз дар давраи роҳбарии сарвари мамлакат муҳтарам Эмомалӣ Раҳмон ба маркази тамаддун ва фарҳанги сарзамини ориёӣ қуҳан табдил ёфт.

Ҳар фарде, ки ба Тоҷикистон ташриф меорад, бо ҳазорон таассурот ва таманниётӣ наку аз ин сарзамини биҳиштосе ва тамаддунсолор суҳан меғўяд ва ба роҳбари муаззами мо барои хизматҳои шоиста дар зинда намудани расму оинҳои гузаштагонамон ва бо шуқуҳу ҳашамати ҳоса ҷашн гирифтани онҳо изҳори сипос менамоёнд.

Ҷамоии байналмилалӣ, ки бо номи «Пажӯҳиш дар фарҳанги бостон: аз дируз то имрӯз» дар шаҳри Душанбе чанд сол қабл баргузор гардида буд, бозгўӣ гуфтаҳои болост.

Дар ин ҳамоиш, ки баргузидатарин чехраҳои фарҳангии мардуми форстабори тамоми ҷаҳон ширкат доштанд, бо арзу си-

посу эҳтиром Пешвои азизи мо муҳтарам Эмомалӣ Раҳмонро бузургтарин чехраи фарҳангӣ, эҳғар ва ҳомии ҷашнҳои суннатии сарзамини Эронӣ бостон ва мурдумони ориёитабор номиданд. Шахсиятҳои бузурги илму фарҳанги дунёи имрӯзӣ форсу тоҷик аз кишварҳои гуногуни дунё ба Президенти Ҷумҳурии Тоҷикистон муҳтарам Эмомалӣ Раҳмон муроҷиат намуда, ба он кас ба хотири арҷгузорӣ ба суннатҳои мардуми форстабор ҳазорон бор ташаккур гуфта, Тоҷикистонро ташани тамаддуни форстаборони дунё, Душанберо ҳонаи ормонҳо номиданд. Ҳатто, Ҳ. Содиқӣ муҳтарам Эмомалӣ Раҳмонро бузургтарин ташаббускори тарғиби фарҳанги ниёзон номида, қайд намуд, ки ин шахсият бо туфайли хизматҳои арзишманди Тоҷикистонро ба дунёи равшан ва мутамаддин раҳнамун сохт.

Ҷомон Абрамиён раиси «Бунёди Қуруши Бузург» аз Австралия аз нақши фарҳанг дар тамаддуни мардуми форсу тоҷик суҳан ронда, Пешвои миллат Эмомалӣ Раҳмонро бузургтарин ташаббускор ва фарҳангсолори қонунии мардумони ориёитабор номида, қайд намуд, ки «Дар ин сарзамини ҷашнҳои фарҳангӣ вучуд дошт ва баъди боронҳои таърихӣ Эмомалӣ Раҳмон онро зинда намуд. Агар хизматҳои Эмомалӣ Раҳмон набуд, дар байни бодҳои таърихӣ шояд ин фарҳанг, нишона аз тамаддуни ориёӣ нобуд мешуд. Дар суҳанронии худ тақлиф намуд, ки «Бунёди Қуруши Бузург» ба Душанбе қўҷонида шавад».

Шидо Анушервонӣ намоёндаи форстаборони ИМА қайд намуд, ки «Шумо хушбахтед, ки ҷунин раиси бофарҳанг доред. Он фарҳанги Эронӣ бостонро зинда карданд. Ман ҷунин шахсияти ба оянда хушбин, хушрафтор, хушҳол ва фарҳангиро дар умрам қам дидаам».

Масъуди Миршохӣ Душанберо ормоншаҳри дунё номид.

Шоири бузурги Эрон Масъуди Сипанд ёдовар шуд, ки «Эмомалӣ Раҳмон инсонӣ хирадгари, суҳлдўст, неқдил ва хайрхоҳ аст. Банди шеъри «Ман ориёнам»-ро барои Тоҷикистон гуфтаам».

Хонандаи ғиромӣ, худ қазоват қун, ки ин гуфтаҳо қӣ маъно доранд. Яъне, зиндақуна-

да ва эҳғари тамаддуни ориёӣ, ки ҳудуди он дар Тоҷикистону Афғонистон ва Эрон маҳдуд нашуда, фаротар аз он, ағлаби мамлақати дунёро фаро мегирад, ба хизматҳои шоёни мардуми фарҳангдўсти миллати тоҷик ва роҳбари дурандешу хирадманди он Эмомалӣ Раҳмон равона шудааст.

Ҳар шахсе ки аз хориҷи кишвар ба Тоҷикистон ба меҳмонӣ меояд, нигоҳу андешааш нисбат ба ин сарзамини биҳиштосе тамоман дигар мешавад. Онҳо дар симои Тоҷикистони навин як мамлақати обод, хуррам, шуқуфо, аз нигоҳи маданияти шаҳрдорӣ пешрафта ва меҳмоннавозро мебинанд. Маҳсусан, пойтахти он шаҳри Душанбе аз дигар пойтахтҳои давлатҳои мутараққии дунё аз қабилӣ гулгашту хиббону марказҳои маданияи фароғатӣ ва хизматрасониҳои қамӣ надорад.

Ман ба боварии қамил гуфта метавонам, ки Тоҷикистони азизи мо, дар оянда ба яке аз кишварҳои мутараққӣ ва пешрафтаи дунё табдил меёбад. Барои амалишавии ин гуфтаҳо дар ҷаҳони босуръат тағйирёбии ҳаводиси олам, бархўрду омезиши тамаддунҳо, маҳлутшавии забону фарҳангҳо моро лозим меояд, ки дар атрофи роҳбари муаззами миллат Эмомалӣ Раҳмон муттаҳид шуда, аз ҳувияти миллӣ, расму оинҳо, анъанаҳои неки гузаштагон, асолати забонамон, сиёсати суҳлдўстона ва фарҳангпарваронаи сарвари давлатамон пуштибонӣ намуда, тамоми қўишшу ғайрати худро барои пешравии Тоҷикистони азиз равона намоем.

Дар фароварди суҳан, ба роҳбари муаззами миллатамон пешвои маҳбубамон муҳтарам Эмомалӣ Раҳмон барои поягузори давлати навини тоҷикон ҳамчун як давлати пешрафта, мутараққӣ, озод, дорой арзишҳои бузурги фарҳангиву инсонӣ, ташаббусҳои бузурги сатҳи ҷаҳонӣ, зебогиву гулгушукӯфӣ ва ояндаи бузурги насли наврасу ҷавон, ки намунаи ибрати оламиён аст, изҳори миннатдорӣ менамоем.

Поянда бод сиёсати хирадмадонаи Президенти Ҷумҳурии Тоҷикистон Қаноби олий муҳтарам Эмомалӣ Раҳмон!

Рузи Президенти Ҷумҳурии Тоҷикистон муборақу ҳумоюн бод!

Тоиров Шермуҳаммад, муаллими қалони кафедраи забонишиносӣ ва таърихи забон

АФСУРДАҲОЛИИ МАРДУМ ДАР ДАВРАИ ЧАНГИ ШАХРВАНДӢ ВА ТАЪСИРИ ПСИХОЛОГИИ МУҲТАРАМ ЭМОМАЛӢ РАҲМОН БАРОИ БА ЭЪТИДОЛ ОВАРДАНИ ОН

Илми психология исбот кардааст, ки инсонҳо бо хусусият, амалу рафтор, тафаккур, характер, мизоч, идрок, ҳаёл, қобиляту истеъдод ва дигар хусусиятҳои психологӣ аз ҳамдигар фарқ мекунанд. Ин албатта ҷиҳатҳои мусбату манфиро дар инсонҳо доро мебошанд.

Агар ба таърихи ҳаёти инсоният ва давлатҳо назар кунем нисбӣ ҷанги шаҳрвандӣ бо собабҳои гуногун ба вуҷуд омада, паёмҳои он низ гуногун мебошанд. Илми психология ҳамчунин муайян кардааст, ки ҳар як давлату халқиятҳо баъзе хусусиятҳои алоҳидаи худро доро мебошанд, ки ин ба муҳити табиӣ, иҷтимоӣ ӯ экзопсихология-эндопсихологияи онҳо вобаста мебошад.

Дар таърих исбот шудааст, ки қабилла ӯ давлатҳо барои дар итоати худ даровардани дигар давлатҳо ва аз худ намудани сарвату боигарии онҳо ҳуҷуми мусаллаҳона анҷом дода, боиси марги ҳазор ва миллионҳо инсонҳо мегардад. Вале халқи тоҷик дар гузашта ва имрӯз ба кишвари дигар ӯ ҳамсоякишвар чунин амалро накардааст, ки ин аз инсондӯст ва бо маърифат будани халқи тоҷик дарак медиҳад.

Дар дунё роҳҳои нест қардани халқу миллатҳо вуҷуд доранд, ки онро ба воситаи динашон, бесаводнамоии мардум, гузаронидани ҳар гуна бемориҳои қирқунанда, вайрон қардани идеологияи мардум ба воситаи шабакаҳои иҷтимоӣ ва технологияи муосир, истифодаи ҷароҳҳои биологӣ, ҳуҷуми мусаллаҳона ва дигар воситаҳо ба роҳ монда мешавад.

Мутаассифона, дар солҳои 90-уми асри 20 бо таъсири қувваҳои берунаи манфиатҳо, ки онҳо солҳо ва мувофиқи нақша инро интизор буданд, аз заифии мардум (дин ва дигар ҷиҳатҳо) истифода бурда, мардумро гумроҳ карда, дар Ҷумҳурии Тоҷикистони тозаистиклол ҷанги шаҳрвандиро ба вуҷуд оварданд, ки дар он тамоми бадбахтиҳо ҷомеаро фаро гирифт ва дар ин бора аз нигоҳи таърихӣ огоҳ ҳастед.

Аз нуктаи назари психологӣ ба ҳаёти мардум ва муҳити ноороми ҷомеа назар намоем, чунин зарарҳои равоӣ ба қисми зиёди шаҳрвандон расонида шуда буд:

- » **нооромии ҳолати равоӣи шаҳрвандон;**
- » **маъҷусӣ;**
- » **ҳисси тарсу ваҳм;**
- » **ноумедӣ ба ояндаи дурахшон;**
- » **шиддати баланди ҳаяҷони рӯҳӣ; шиддати рӯҳӣ;**
- » **фарогирӣи ҳиссиёти манфии шаҳрвандон;**
- » **вайроншавии ҳолати муътадили хотири;**
- » **таҷовузи ҳолати равоӣ;**
- » **одамбезорӣ;**
- » **зарари психологӣ-маънавий;**
- » **пайдо шудани муҳити мардумфиребӣ;**
- » **носолимии муҳити иҷтимоӣ-психологӣ;**
- » **парокандашавии муҳити коллективӣ ва муносибатҳои байниҳамдигарӣ;**
- » **ба вуҷуд омадани муҳити душмангароӣи байниҳамӣ;**
- » **ноустувории эътиқод, эътимоду боварии байниҳамдигарӣ;**
- » **нест ва қушташавии истеъдодҳо;**
- » **пайдошавии муҳити тарсонӣ;**
- » **ба психологияи ояндабинии қӯдакону наврасон ва ҷавонон зарба задан аз ҳар ҷиҳат;**
- » **пайдошавии ақидаҳои ноуствор дар шуури ома;**
- » **пайдошавии сироятшавии психологияи манфӣ дар миёни одамон;**
- » **вайроншавии қори муътадили системаи асаб;**
- » **аз байн рафтани муҳити маънӣ-психологӣ ва ғайра ҳолатҳое буданд, ки таъсири манфиатҳои то ҳол ҳамчун захролудшавии равоӣ дар шаҳрвандон ва ҷомеа бодӣ мондааст.**

Барои ба ҳолати эътидол овардан ва барқарорсозии давра ба давраи ин ҷанги хонумонсӯз шахсияте лозим буд, ки он дорои ғайри қавӣ, тафаккури баланди сиёсӣ-иҷтимоӣ устувор, рафтори намунавӣ, хусуси-

ятҳои психологияи сангвиникӣ-холерикӣ, дарки муҳит ва инсоншинос, истифодабарии таҳайюлотӣ эҷодию азнавҳосилкунӣ, қобиляту истеъдод, инсондӯсту некбин ва дигар ҷиҳатҳои психологиро доро бошад ва ҷомеа низ ба ҳамон гуна фарзонафарзанди миллат дар замони ноумедҳо эҳтиёҷ дошт.

Хушбахтона чунин шахсият дар ҷомеаи тоҷик пайдо шуд. Дар Иҷлосияи XVI Шӯрои Олии Ҷумҳурии Тоҷикистон - дар шаҳри Хучанд, ки он аз 16 ноябр то 2 декабри соли 1992 баргузор гардид, муҳтарам Эмомалӣ Раҳмон Раиси Шӯрои олии Ҷумҳурии Тоҷикистон интихоб гардид ва бо қадамҳои устуворонаву ниятҳои созиандаи худ тақони ҷиддӣ дар шуури мардум барои умед ба ояндаи нек ба амал овард.

Таърихи гузаштаи миллати мо борҳо нишон додааст, ки халқи тоҷикро ҳатари парокандашавӣ дар нобудӣ дар пайраҳҳои зиндагӣ доим домангир буд. Дар ҳамаи ин марҳилаҳои ҳассосу ҷонгудоз миллати мо, бо хирраи баланду хислати созиандаи ҳеш ва бо фарзандони далери шӯҷон худ тавонистаанд аз ҳуду хувияти миллии худ дифоъ намоёнд. Чуноне ки кишваршиноси рус Н.Г.Павлов дар китоби «История Туркестана» менави- сад: «Мо акнун шӯҳиди эҳёи ин миллати ҷонсаҳт, боистеъдод, яъне тоҷик ҳастем... Аз рӯи инсоф бояд гуфт, ки тоҷикон то кунун халқи аз ҳама саҳтҷонгаранд: кам андар кам миллате мисли тоҷикон ба ин зарбаҳои саҳт дучор омадааст, аммо қаре фурсати нафасроҳткунӣ қифоя буд, ки онҳо боз ҷон биғиранд».

Месазад гуфт, ки эшон рисолати инсониро фарзандии ҳешро назди ватан иҷро на- мударанд. Бояд зикр намуд, ки номи як зумра синоҳои барҷастаи халқи тоҷик аз қабилли Қуруши Кабир, Спитамен, Ардашери Бобакон, Анушервони Одил, Абӯмуслим, Яъқуби Саффорӣ, Исмоили Сомонӣ, Темурмалик, Восеъ, С.Айний, Қ. Зокиров, Нусратулло Махсум, Шириншох Шохтемур, Абдуқодир Муҳиддинов, Бобочон Ғафуров ва дигаронро ба халқи тоҷик ва ҷаҳониён бори дигар муаррифӣ қард, ки ин аз гузаштаи пургано- вати олимону мутаффақирони халқи тоҷик дарак медиҳад.

Яке аз марҳилаҳои ҳело ҳассосу нозук ва дар айни замон тақдирсози миллати мо ин давоми солҳои 90-уми асри сипаршуда ме- бошад. Бо таназул ӯфтани низоми Шӯравии собиқ давлатҳои иттифоқӣ роҳи мустақили- яти усули давлатдориро пеш гирифтанд. Дар ин қатор Тоҷикистони мо низ дар остонаи солҳои 90-ум истиклолияти ҳешро ба даст овард. Расидан ба ин неъматӣ гаронарзиш таърихан халқи тоҷик ҷафҳои зиёдеро пушти сар намуд, ки ин қори осон набуд.

Неруҳои марказгурезу манфиатҳо тахти шиорҳои авомфиребонаи ҳеш бо мақсади амалӣ сохтани ниятҳои нопоки худ бо ҳам дар муқовимат буданд. Кинаҷуно хусу- матварзӣ ва қасосгирию бадҳоҳӣ хислати ҳа- мешагии ин гуна қувваҳо қардид буд. Ҳатто бархе аз чунин гурӯҳҳо дар иртибот бо қув- ваҳои хоричии манфиатҳо дар пай тақсиму нобудкунии давлати навини Тоҷикистони соҳибистиклол буданд.

Эмомалӣ Раҳмон ханӯз аз рӯзҳои нахустин бо суҳбатҳои мулоқотҳои мардум онҳоро аз дилшикастагии озурдахотирӣ, яъне аз торикӣ зулмот ба нуру созидагӣ ҳидоят менамуд, ки таъсири мусбати худро ба психологияи мардум мерасонид.

Дар мулоқоти аввалини ҳеш бо мар- дум дар ноҳияи Шаҳритус ба ҳайси роҳба- ри давлат дар таърихи 22 ноябри соли 1992 муҳтарам Эмомалӣ Раҳмон чунин гуфта буданд: «Аз ҳамаи ҷо дар ҳоки Афғонистон шаҳрвандони мо вафот кунанду мардуми бе- гона онҳоро ба ҳок супоранд ба нангу ному- си мо намерасад. Ҳазорҳо нафар дар он ҷо мурдааст. Ҳазорсолаҳо мегузаранд, миллати моро таъна мекунанд. Ҳар як нафаре, ки аз он ҷо гузарад меғуяд, ки ин ғуристонҳои мардуми тоҷик аст... То тинҷию амонӣ на- шавад, то фарди охириро аз дигар давлатҳо барнагардонем, ман худро ором ҳис наме-

кунам»... Чунин суҳанҳо рӯҳу равони мар- думро ба зиндагӣ дилгарм намуд.

Таваҷҷуҳ намоед, ки дар он солҳои пур- даҳшат, қӣ аз нангу номуси миллат ҳарф ме- зад, қӣ ӯди ҳазор сол баъдро мекард ва билоҳира, қӣ барои ояндаи ҳазор соли баъ- ди давлати тоҷикон қамари ҳиммат меба- ст? Албатта қасеро аз роҳбарони он вақта ӯфтан душвор аст, ки дар чунин фикрҳо бошанд.

Ҳамзамон дар аввалин мурочиатномаи худ Эмомалӣ Раҳмон ба мардуми кишвар гуфта буд, ки «Ман қасам ӯд мекунам, ки тамоми донишу таҷрибаамро барои дар ҳар ҳона ва ҳар оила барқарор шудани сулҳу ра- вои қарда, барои гулгулшуқуии Ватани ази- зам садокатмандона хизмат мекунам. Барои ноил шудан ба ин нияти муқаддас агар лозим шавад, ҷоннисорӣ мекунам, чунки ман ба ояндаи неки Ватанам боварӣ дорам». Ҳолати равоӣ, устуворӣ дар ақида ва ғайри қивии Эмомалӣ Раҳмон буд, ки мо ба чунин рӯзҳои нек расидем.

Ҳар ташаббусе, ки Эмомалӣ Раҳмон ният ва роҳбаладӣ қард, муваффақ шуд ва иқдомҳои мои таҷрибаи дигарон шуд. Аввалан, нурафшонии хуршеди оромиву осоиш ва баргардонидани ғуреҳои иҷборӣ ба Ватан ва парвози қабутари сулҳу ваҳдат дар фазои қонадони ҳар як сокини мамлакат хизмати арзандае ба ҳисоб меравад. Аксари муҳаққиқони илми таъриху сиёсатиносии ба ин назаранд, ки таъмини сулҳу ваҳдат дар кишвар бузургтарин ва бебаҳотарин хизма- ти Эмомалӣ Раҳмон мебошад. Бо итминони қомил метавон гуфт, ки бо чунин хислатҳо дар таърихи халқи тоҷик номи ин абармарди миллат бо неқӣ абадӣ ҳоҳад монд. Вучуди чунин абармардон дар таърихи ҳар қавму миллат боиси ифтихори он халқ аст. Тавре, ки ҷомеашиноси фаронсаӣ Густав Лубан менавидад: «Таърихи як миллат монанди гулзоре аст, ки мардумони ҳунарманд ва бо- истеъдод гулҳои зебои он гулзор ҳастанд».

Асосгузори сулҳу ваҳдати миллий, Пешвои миллат, Президенти Ҷумҳурии Тоҷикистон муҳтарам Эмомалӣ Раҳмон дар ҳақиқат яке аз нафарони намоёнтарини таъ- риҳи тоҷикон мебошад. Ба ақидаҳои 29-30 сол пеши ӯ назар кунем, ҳоло ҳам дар чунин ақида аст ва мардум барои боз ҳам ояндаи неку дурахшон ба ӯ эътимоду эътиқод до- ранд.

Анвар Шарипов-дотсент, сардори раёсати илм ва инноватсия

ОТДАЛ СВОЮ ЖИЗНЬ НАРОДУ

Каждый час деятельности Лидера нации героичен в полном смысле, и его продук- тивная работа заслуживает тысячи стихов, рассказов, поэм, статей и научных тезисов. Действительно, об этом многие пишут.

Люди самых разных профессий говори- ли о его достоинствах, хвалили его верность национальным и государственным ценност- ям, отмечали его мужество, восхваляли его основные качества – человечность. Образ этого достойного сына таджикского народа в мире политики описан многими с индивиду- альными приемами, стилями и тонкостями.

Когда речь идёт о верности националь- ным и государственным ценностям, челове- чности и искренности, мужестве и силе духа, честности и законопослушности, серьёзно- сти, силе и других человеческих качествах, возникает образ Основателя мира и нацио-

нального един- ства – Лидера нации, уважае- мого Президента страны Эмомали Рахмона.

Многие могут восхищаться им, но следует при- знать, что быть любимым и ува- жаемым руково- дителем – непрост- ая задача, ведь лидеры являются совестью обще- ства!

Наше моло- дое поколение, которому Лидер нации оказыва- ет чрезвычайно высокое внима- ние, должно пон- ять, что экстремизм и эгоизм, стремление к

власти, война и кровопролитие, узурпация власти силой оружия и пренебрежение за- коном и порядком могут иметь неприятные последствия. Примером такого утверждения чиновников было равнодушно и нейтрально войны, и в этом контексте государственная власть была парализована, правовые нормы игнорировались.

По отношению к каждому жителю Родины он проявляет уважение и делится своими радостями и горестями. Он очень благодар- ный. Настолько, что во время своего выступ- ления по поводу 30-летия независимости страны он сказал: «Я благодарен всем тем, кто сотрудничал со мной в трудные годы, и желаю каждому из них долгих лет жизни и счастливой старости. Мы должны и дальше быть едиными, защищать самый ценный дар нашей жизни – независимость и свободу, укреплять величайшее достижение эпохи независимости – мир и спокойствие, полити- ческую стабильность и национальное един- ство»

Он действительно успешно занимается вопросом воспитания детей. Я уже писал ран- нее, что есть еще одна школа, которая, к со- жалению, до сих пор не замечалась экспер- тами и членами Правительства. Это школа воспитания детей – новое явление, образец для подражания, достойный похвалы.

Эмомали Рахмон является основателем уникальной школы воспитания детей и мо- лодёжи. Достойная смена теперь является не только гордостью своих родителей, но и имеют чрезвычайно высокую репутацию и статус в обществе, прислушиваясь напут- ствиям Лидера нации.

С гордостью можно отметить, что по сей день созидательные цели осуществляются на основе добрых намерений и твердой ре- шимости, что приведут к радикальным изме- нениям в обществе.

Народ любит и ценит своего Лидера на- ции, благодаря его особому вниманию в при- менении созидательных и конструктивных мер, выполнению благотворительных работ, оказанию помощи нуждающимся, сиротам и бедным, заботе о всех жителях, в целом обеспечения достойной жизни каждого гражданина родного Таджикистана.

Джабаров Бобомурод-ассистент
общеуниверситетской кафедры
русского языка

ШАХСИЯТИ ЭМОМАЛӢ РАҲМОН ДАР ДИДИ ЧЕҲРАҲОИ ЧАҲОНӢ

Владимир Путин,
Президенти Федератсияи Россия

«Шумо, барҳак, ҳам дар байни ҳамватанон ва ҳам дар арсаи ҷаҳонӣ эҳтироми баланд доред. Тоҷикистон тахти роҳбарии Шумо дар роҳи рушди иқтисодию иҷтимоӣ бо муваффақият пеш рафта, дар сиёсати минтақавӣ ва байналмилалӣ нақши муҳиму созанда дорад».

Си Чин Пин,
Раиси Ҷумҳурии Мардумии Чин

«Шумо Пешвоя ҳастед, ки соҳиби муҳаббат-у эҳтироми мардуми Тоҷикистон гаштаед. Тахти роҳбарии Шумо дар кишвар суботи сиёсӣ, рушди иқтисодӣ ва боло рафтани сатҳи некуаҳволии мардум таъмин гардида, Тоҷикистон дар ҳифзи сулҳу субот ва ҳавасмандгардонӣ ба он дар Осиёи Марказӣ саҳми муҳим мегузорад».

Раҷаб Таййиб Эрдоғон,
Президенти Ҷумҳурии Туркия

«Дӯстии бо Ҷаноби Олӣ Эмомалӣ Раҳмон барқарорнамудамоноро ҳамчун таҷассумгари наздикии байни кишварҳо ва мардумонамон мебинем ва аз он ифтихор дорем. Тахти роҳбарии хирадмандонадон, масофаи тайнамукаи кишвари дӯсти Тоҷикистонро бо кадрдонӣ ва хушнудӣ пайгирӣ менамоем».

Шавкат Мирзиёев,
Президенти Ҷумҳурии Ўзбекистон

«Мо Шуморо ҳамчун арбоби барҷастаи давлатӣ ва сиёсатмадори ботачрибае мешиносем, ки сазовори эҳтиром ва эътирофи баланди халқи худ гардида, истиқлолияти давлатро таъмин намудааст ва дар рушди иқтисодию иҷтимоии кишвар, баланд бардоштани сатҳи некуаҳволии мардум, инчунин таҳкими нуфуз ва эътибори Тоҷикистон дар арсаи байналмилалӣ саҳми арзанда гузоштааст».

Аҳмадиноҳ Масъуд,
Қаҳрамони миллати Афғонистон

«Бовар кунед, алоқамандии хоси ман ба Эмомалӣ Раҳмон на аз баҳри он аст, ки мо ҳарду тоҷикем, балки онҳо асоси бунёди доранд. Ҷомеаи ҷаҳонӣ саҳми ҷаноби Эмомалӣ Раҳмонро дар истиқрори сулҳ дар Тоҷикистон, ки фавқулода баланд аст, бояд эътироф кунад ва ин бори дигар аз азамат ва хиради халқҳои форсизабон шаҳодат медиҳад...».

Шоҳзода Отохони IV,
Пешвои исломии ҷаҳон

«Эмомалӣ Раҳмон бо кирдор ва қорҳои худ исбот мекунад, ки ӯ ба дараҷаи кофӣ тавони татбиқи чунин имконотро дорад. Президенти Тоҷикистон, ки пойбанди доғмаҳои идеологӣ намебошад ва ҳамеша ба фаросати худ таъя мекунад, ғояи ватандӯстӣ ва ҳувияти миллиро дар кишвари худ ба сатҳи сиёсати давлатӣ баланд бардошт».

Қосим-Жомарт Тоқаев,
Президенти Ҷумҳурии Қазоқистон

«Ба шарофати заҳматҳои шахсии Шумо Тоҷикистон дар арсаи байналмилалӣ эътибори баланд пайдо карда, дар таҳкими амниятӣ ҳамкориҳои минтақавӣ саҳми назаррас мегузорад. Итминон дорам, ки Тоҷикистон бо пайравӣ аз роҳи стратегияи Шумо қадамҳои қатъии худро дар масири рушди устувор ва пешрафт идома медиҳад».

Валентина Матвиенко,
Раиси Шурои Федератсияи Маҷлиси Федералии Федератсияи Россия

«Итминон дорам, ки бо мусоидати фаъолнаи Шумо муносибатҳои шарикӣ стратегӣ ва ҳампаймонии Россия ва Тоҷикистон минбаъд низ ба таъмини амният ва рушди устувор дар минтақаи Осиёи Марказӣ ва татбиқи лоиҳаҳои нав дар соҳаи ҳамкориҳои фарҳангӣ ва гуманитарӣ мусоидат менамоянд».

Илҳом Алиев,
Президенти Ҷумҳурии Озарбойҷон

«Тоҷикистони бародар зер роҳбарии хирадмандонаи Шумо бо роҳи устувору мутавозини таракқиёт пеш рафта, дар ҳалли вазифаҳои иҷтимоиву иқтисодӣ ва татбиқи дигаргуниҳои ҷамъиятию сиёсӣ ба қомебиҳои назаррас даст ёфтааст. Фаъолияти пайвастаи Шумо дар вазифаи олии давлатӣ, ки дар тамоми соҳаҳо саршор аз дастовардҳо аст, ба Шумо ҳам дар давлати худ ва ҳам дар арсаи байналмилалӣ обрӯю эътибори зиёд овардааст».

Чжан Мин,
Қотиби генералии СҲШ

«Мақому нуфузи бечунучарои сиёсӣ, хирадмандӣ, матонати устувор ва воқеиятбинии стратегияи Шумо дар баробари дастгирӣ ва боварии бепеҳнии мардуми шарифи тоҷик ба фардо муваффақияти таҳаввулотӣ созандаи иҷтимоиву иқтисодӣ ва сиёсиро ба нафъи таҳкими давлатдорӣ Ҷумҳурии Тоҷикистон, таъмини суботи кишвар ва баланд бардоштани сатҳи некуаҳволии мардуми онро таъмин менамоянд».

ПЕШВОИ ХИРАДРОЙ ВА МАҲБУБИ ҲАМАГОН

Қоҳир Расулзода,
Сарвазири Ҷумҳурии Тоҷикистон

«Маҳбубтарин инсон дар Тоҷикистони соҳибистиклоли мо-дӯстдори хурду калон, пиру барно, солдидаю наврас, мардуми бурунмарзию бумӣ воқеан як нафари арзандаю шоиста, хуршедсимою бовикор ва сарбаланду ҷавонмард, хирадпешаю дурандеш – Президенти Ҷумҳурии Тоҷикистон, Ҷаноби Олӣ, мухтарам Эмомалӣ Раҳмон мебошанд ва инро миллионҳо нафар одамони касбу кори гуногун бо шодмонӣ тасдиқ менамоянд».

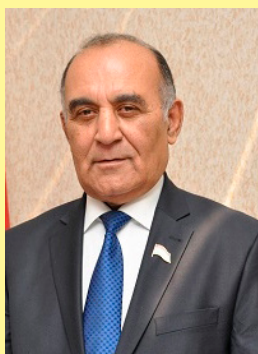
Маҳмадсаид Убайдуллоев,
собиқ раиси Маҷлиси миллӣ

«Ташаккули давлати ҳақиқатан мустақили тоҷикон дар замони иттисоли ду ҳазорсола бо ном ва фаъолияти гуногунҷанбаи Президент Эмомалӣ Раҳмон бастагии мустаҳкам дорад. Хизматҳои ӯ дар назди Ватан ва миллати худ бо саҳме, ки Авраам Линколн, де Голл, Камол Отатурк ва дигар пешвоёни ҷаҳон дар замони гуногун дар рушди кишварҳои худ гузоштаанд, муқоисашаванда аст».

Амиршо Миралиев,
ҳодими давлатию сиёсӣ

«Дар таърихи навини халқи тоҷик Ҷаноби Олӣ Эмомалӣ Раҳмон шахсияте мебошанд, ки натавонанд дар ташаккули таҳаввули таърихи давлатдорӣ соҳибистиклоли тоҷик ва ҳасти имрӯзу фардои Тоҷикистон, балки барои эҳёи падидаҳои неку писандида ва арзишҳои волои фарҳангии ниёконамон хизматҳои беназир кардаанд».

Асадулло Раҳмон,
ёрдамчи Президент оид ба масъалаҳои кадрҳо

«Яке аз ҷиҳатҳои барҷастаи воқеияти коҳи нури Роғун рамзи аёни он – Пешвои миллат, Президенти Ҷумҳурии Тоҷикистон мухтарам Эмомалӣ Раҳмон мебошанд, ки чун ташаббускору илҳомбахш ва ҳидоятгару ташкилотчи ин амали бузурги таърихӣ дар ин маврид ҳам нисбат ба халқу Ватан хираду дурандешӣ, катъияту устуворӣ, дилсӯзиву ғамхорӣ амиқи инсонӣ ва муҳаббату садоқати ҳақиқии сарвариву фарзандӣ нишон доданд...».

Шукурҷон Зӯҳуров,
собиқ раиси Маҷлиси намоёндагон

«Эмомалӣ Раҳмон халқи гирифтори гирдобӣ нобудиро наҷот дод. Ҷон дар кафи даст душманонро ба оғӯш кашид, ҷинояткоронро афв кард, зиёда аз як миллион нафар гурезаю муҳочирони иҷбориро ба Ватан баргардонда, ба миллати мотамзада сулҳу ваҳдат ва суботу амният овард. Эмомалӣ Раҳмон дар ҳақиқат қаҳрамон аст, қаҳрамене, ки ният ва маромаш оромии ҳар хонадон ва мардуми Тоҷикистон мебошад».

Масъуди Сипанд,
шоир ва нависандаи эронитабор

«Дар ҳузури Президенти Тоҷикистон Эмомалӣ Раҳмон хондани шеър ва ифтихор кардан аз асли ориёии худ барои ман шарафи бузург буд. Президенти Тоҷикистон ҳамеша барои шукуфой ва рифоҳи халқи кишвар сайъ мекунад. Дар Тоҷикистон сулҳу субот ҳукмфармо шуд ва ман имрӯз хушбахт мебудам, агар дар яке аз гушаҳои ин кишвар зиндагӣ мекардам. Ман Тоҷикистонро дӯст медорам! Тоҷикистон бо Эмомалӣ Раҳмон суботи худро хифз мекунад, халқи кишвар сол то сол ба пешрафт ноил мешавад».

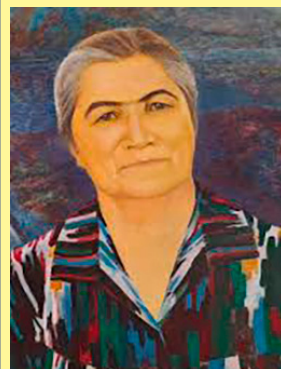

Султон Мирзошоев,
ҳодими давлатӣ

«Толеи баланди мардуми Тоҷикистон будааст, ки моҳи ноябри соли 1992 Иҷлосияи XVI Шурои Олии Тоҷикистон Эмомалӣ Раҳмоновро сарвари давлат интихоб намуд. Ин ҷавони серғайрат, ки худ аз байни мардуми заҳматкаш барои шабу рӯз бо арақи ҷабину нону оби деҳқонӣ ба воя расидааст, қадри одаму тақдирӣ миллатро бо сузу гудози қалбаш пайваست. Тоҷикистону тоҷикон маҳз ба ибтиқори ӯ, ҷонбозиҳои ӯ, сиёсати оқилонаву дурандешонаш ба имрӯзҳо расид».

Низорамоҳ Зарифова,
ҳодими намоёни сиёсӣ ҷамъиятӣ

Президенти мардумӣ мухтарам Эмомалӣ Раҳмон дар вақти бағоят сангин Роҳбари давлат интихоб шуданд. Хушбахтона, барои сокинони кишвар сулҳ оварда, Тоҷикистонро ба гулистон табдил доданд. Мақоми давлати тоҷиконро дар арсаи ҷаҳон баланд бардоштанд. Аз хурд то бузург бояд ба дастовардҳои эҳтиром гузорем. Ба қадру қимати заҳматҳои Сарвари давлат бояд расид!

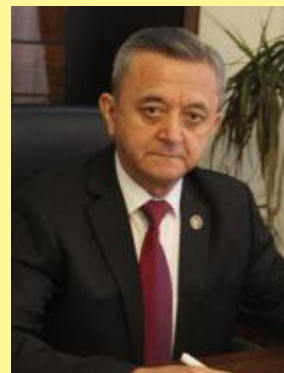

Оқил Оқилов,
собиқ Сарвазири Тоҷикистон

«Шукри Яздони пок, ки дар симони Эмомалӣ Раҳмон кишвар роҳбари хирадманду қавиירו-да, ташкилотчию раиятпарварро пайдо кард. Имрӯз халқи тоҷик аз самари талошу тақопуйҳои ин сарвари бузурги ҳеш натавонанд дар ҳамаи самтҳои хоҷагии халқ ба пешравиҳои бузурги даврони муосир муваффақ шуд, балки тоҷику Тоҷикистонро дар миқёси ҷаҳон арзанда муаррифӣ карда дар ҳаллу фасли даҳҳо масоили глобалӣ фаъолоне ширкат меварзад».

Абдуҷаббор Азизӣ,
муовини аввали Раиси ҲХДТ

«Пешвои миллат, Сарвари муаззами хизб дар лаҳзаҳои хеле ҳассосу тақдирсози таърихӣ масъулияти бузурги бунёд ва таҳкими пойдевори низоми нави давлатдориро ба дӯши худ гирифта, бо қабули қарорҳои муҳиму қалбӣ, татбиқи воқеи онҳо дар як марҳилаи кӯтоҳи таърихӣ кишварро аз ҳатари маҳвшавӣ наҷот доданд ва Тоҷикистон дар радифи кишварҳои фазояш амну ором ва рӯ ба тараққӣ қарор гирифт».

НАҚШИ ПРЕЗИДЕНТИ КИШВАР ДАР ТАҲКИМИ ИСТИҚЛОЛИЯТ ВА РУШДИ БОСУБОТИ ҶОМЕА

Тоҷикон аз ҷумлаи он халқиятҳое ҳастанд, ки Ватан, марзу буми худро хеле дӯст медоранд ва барои ҳаёти он ҷоннисорӣ мекунам. Истиқлолият ин шараф ва номуси ҳар як миллати озодандеш ва соҳибхираду соҳиббэхтиром аст. Истиқлолият рамзи саодати миллат ва давлати соҳибхити-ёри миллий, нишонани пойдориву бақои он мебошад. Зеро дар дунёи ғарбӣ муосир фақат миллате соҳиби ному манзалат шуда метавонад, ки истиқлоли воқеӣ ва давлати озоду мустақили хешро дошта бошад онро ҳифзу ҳимоя карда тавонад.

Дастоварди бузургтарини мо дар тӯли 33 соли истиқлолият барқарор намудани сулҳу суботи комил, ваҳдати пойдо-рии миллий, таъмини рушди устувори иқтисодиву иҷтимоӣ, таҳкими ҳудудиносиву ҳудодоҳӣ, болоравии ҳисси ватандӯ-стиву ватандорӣ дар миёни тамоми табақаҳои ҷомеаи Тоҷи-кистон аст, ки маҳз ба шарофати хиради азалин мардуми соҳибмаърифату фарҳангдӯсти тоҷик муяссар гардид.

Иҷлосияи XVI Шурои Олии Ҷумҳурии Тоҷикистон фа-зои нави сиёсӣ буда, дар таърихи миллати тоҷик саҳифаи на-веро боз намуд. 16-уми ноябри соли 1992 дар Қасри Арбоби шаҳри Хучанди бостонӣ баргузор гардидани Иҷлосияи XVI Шурои Олии Ҷумҳурии Тоҷикистон беҳтарин ва муҳимтар-ин амал баҳри рушди Истиқлолияти кишвар ва таҳкими давлатдорӣ дар Ҷумҳурии Тоҷикистон мебошад. Ин иҷлосия ва асноди ҳуқуқии он дар ҳифзи давлатдорӣ миллий ва инки-шофи ниҳодҳои демократӣ дар Тоҷикистон нақши муайян-кунанда бозид.

Дар нимаи дууми садаи XX халқи тоҷик тавонист, ки баъди гузашти ҳазорсолаҳо аз нав соҳиби давлати миллии худ гардад, аз нав ба ҷаҳониён оид ба соҳибдавлату соҳиб-тамаддун будани худ дарак диҳад, аз нав тоҷи давлатдориро дар сар гузошта, давлатеро бо номи Тоҷикистон дар харитаи сиёсии ҷаҳон эҳё намояд.

Иҷлосияи XVI Шурои Олии Тоҷикистон дар таърихи давлатдорӣ навини тоҷик саҳифаи наверо боз намуд. Аҳа-мияти таърихӣ он дар муайян намудани сохтори давлатӣ, тарзи идора ва мушаххас сохтани аслҳои (принсипҳои) асо-сии давлатдорӣ бениҳоят калон аст. Асосгузори сулҳу ваҳдати миллий – Пешвои миллат, Президенти Ҷумҳурии Тоҷики-стон, мухтарам Эмомалӣ Раҳмон ҳанӯз соли 1992 нақш ва мавқеи Иҷлосияро ба сифати рӯйдоди сарнавиштсози миллат муайян намуданд, зеро он дар кишвар гардиши куллиеро ба вучуд овард. Маҳз дар Иҷлосияи тақдирсоз мухтарам Эмо-малӣ Раҳмон аз ҷониби намояндагони мардуми кишвар ба ҳайси Раиси Шурои Олии Ҷумҳурии Тоҷикистон интиҳоб гардида, ҳамзамон ваколати сардори давлат ба он кас дода шуд. Ба уҳдаи сардори давлат таъмини ҳуқуқ ва озодиҳои шаҳрвандон, Конституция ва қонунҳои Ҷумҳурии Тоҷики-стон вогузор гардид. Сиёсати хирадмандонаи Пешвои му-аззами миллат назми ҷомеаро ба вучуд оварда, мардумро ба ояндаи дурахшон бовар кунонид.

Зеро аз рӯзи аввали ба вазифа шуруъ кардан ба марду-ми шарафманди Тоҷикистон мурочиат намуда, чунин иброз доштанд, ки: «Ман ба ҳар яки Шумо дар давраи барои Ва-тан хеле душвор мурочиат карда, ба ақлу заковати Шумо, ки ворисони фарзандони барӯманди миллати тоҷик ҳастед, бовар мекунам. Ман қасам ёд мекунам, ки тамоми донишу

таҷрибаамро барои дар ҳар хона ва ҳар оила барқарор шуда-ни сулҳу равона карда, барои гулгулшукуфии Ватани азизам садоқатмандона меҳнат мекунам. Барои ноил шудан ба ин нияти муқаддас, агар лозим шавад ҷон нисор мекунам, чун-ки ман ба ояндаи неки Ватанам ва ҳаёти хушбахтонаи халқи азияткашидаам бовар дорам».

Иҷлосияи мазкур Эмомалӣ Раҳмонро, ҷавонмарди шучоъ ва муборизро Сарвари давлати Тоҷикистон интиҳоб намуда, бо масъулияти баланди сиёсӣ, ватанпарастӣ, ҳештаншинӣ ва ояндабинӣ вазифаашро сарбаландона бачо овард.

Ҷанги таҳмилии шаҳрвандӣ кишвари моро дар роҳи пешрафту тараққиёт даҳсолаҳои зиёде ба ақиб партофт. Ка-риб даҳ соли аввали ба истиқлолият расидан ба барқарории рухҳои харобаштаи давлатдорӣ сарф гардид.

Пас аз ба эътидол омадани вазъи сиёсӣ, ҷомеаи мо ба марҳилаи нави рушди худ қадам бардошт, ки он бо номи давраи созандагӣ бунёдкорӣ ёд ме-шавад. Чунки Тоҷикистон марҳилаи ҳассосу сар-навиштсозро паси сар намуда, ба ҷодаи устувори рушду созандагӣ ворид гардид. Дар давоми солҳои соҳибистиклолӣ тахти роҳбарии оқилонаи Прези-денти мамлакат мухтарам Эмомалӣ Раҳмон мо та-вонистем кишварамонро аз бунбасти коммуникат-сионӣ раҳо бахшем. Дар ин давра барои аз бухрони иқтисодӣ раҳой ёфтан барномаҳои миёнамӯҳлат ва дарозмӯҳлати иқтисодӣ қабул ва мавриди амал қар-рор гирифтанд, ки натиҷаҳои хуб ба бор оварданд.

Муҳимтар аз ҳама, мо тавонистем арзишҳои миллию фарҳангии хешро, ки дар замони шуварӣ ба гӯшаи фаромӯшӣ рафта, дар ҳоли маҳвшавӣ қарор доштанд, аз нав эҳё намоем. Бо талошу кӯ-шишҳои Президенти мамлакат тавонистем, ки тоҷиконро ба ҷаҳониён чун миллати бофарҳангу соҳибтамаддун муаррифӣ созем. Ҷандин ташаб-бусҳои саҳи ҷаҳонии Президенти мо дар соҳаи обу амнияти минтақа ва гиромидошти арзишҳои фарҳангӣ аз ҷониби созмонҳои бонуфузи байнал-милаалӣ пазируфта шуданд.

Инчунин арҷгузори ба забони давлатӣ ва равнақи минбаъ-даи он пояҳои истиқлолият ва ваҳдати миллиро нерумандтар гардонида, ба онҳо руҳу равони тоза бахшид. Маҳз тавассути ин забон андешаву ормонҳои олии истиқлолият ва ваҳдати миллий дар дилҳои мардум ҷойгузин мегардад. Ҳамин забон буд, ки дар ҳама давраи замон баҳри ҳаёти ва бақои милла-ти мо нақши тақдирсоз боздааст. Ба андешаи Президенти кишвар «Забон ҳанӯз дар набардҳои таърихӣ яке аз арсаҳои муборизи истиқлолдохӣю ватанпарастӣ будааст. Забони мо баёнгари сарнавишти таърихӣ халқи тоҷик буда, бо озодиву истиқлоли ватани мо пайванди азали дорад. Забони мо, ки забони шеъру ҳикмат ва фарҳанги олист, борҳо миллати моро аз нобудӣ наҷот додааст. Ҳар гоҳ ватани мо озоду мустақил будааст, забони мо ҳам шуқо ва истиқлол доштааст. Имрӯз давлати соҳибистиклоли Тоҷикистонро беш аз сад давлати ҷаҳон ба расмият шинохтаанд. Ин маънои онро дорад, ки ҷаҳон забони давлатии моро низ ҳамроҳ бо давлатдорӣ мо бо расмият шинохтааст».

Баъди ҷаласаи тақдирсози Иҷлосияи XVI Шурои Олӣ, пешу назар иҷрои чунин нақшаҳои муҳими стратегӣ меоянд:

-**Таъсиси низами нави самараноки давлатдорӣ Ҷумҳу-рии Тоҷикистон;**

-**Ба даст овардани сулҳу ваҳдати миллии тоҷикон баъ-ди ҷанги шаҳрвандӣ;**

-**Бунёду рушди давлатдорӣ навин ҳамчун ҷомеаи дунявӣ, демократӣ, ҳуқуқбунёд ва ягона дар Тоҷикистон;**

-**Таъсиси системаи дуналатагии парламент – Маҷли-си миллий ва Маҷлиси намояндагон;**

-**Таҳия ва амалисозии барномаҳои рушди иқтисодӣ, си-ёсӣ ва фарҳангӣ;**

-**Ислоҳот ва рушди мунтазами системаи илму фарҳанг, соҳаҳои тандурустӣ, маориф ва ҳифзи иҷтимоӣ;**

-**Таъсиси сохторҳои Артиши миллий, Амнияти миллий, Вазорати қорҳои дохила ва дигар ниҳодҳо;**

-**Таъсиси дипломатияи тоҷик ва рушди сиёсати хо-риҷии кишвар;**

-**Муаррифии Тоҷикистон ба олами мутамаддин ҳам-чун давлати соҳибистиклол ва миллати тоҷик ҳамчун миллати соҳибтамаддун;**

-**Муайян намудани самтҳои афзалиятноки рушди ҷо-меа.**

Бо ифтихор метавон гуфт, ки дастовардҳои Тоҷикистон аз давраи баъди баргузори Иҷлосияи XVI Шурои Олии Ҷумҳурии Тоҷикистон то ба имрӯз бо номи Асосгузори сулҳу ваҳдати миллий-Пешвои миллат, Президенти Ҷумҳурии Тоҷи-кистон мухтарам Эмомалӣ Раҳмон пайванди ноғусастани до-рад. Таърих гувоҳи он аст, ки бо тадбир ва талошҳои пайги-ронаи Пешвои миллат давлатдорӣ миллати тоҷик аз вартаи нобудӣ наҷот ёфт. Ҷаҳду талошҳои Пешвои миллат мухтарам Эмомалӣ Раҳмон бонс гашт, ки Тоҷикистон ҳамчун кишвари ягонаи мустақил ҳифз карда шавад.

Иқдому амалҳои шоистаи Сарвари давлати мо дар маври-ди музокироти сулҳ, барқарор намудани низомии конститу-сионӣ, баргардондани гурезаҳо, катъи ҷангу хунрезӣ, бунёди артишу дигар сохторҳои қудративу интизомӣ, оғоз намудани ислоҳоти конститусионӣ, барқарор сохтани сохторҳои ҳа-маи шаҳру навоҳию вилоят, халъи сиҳло намудани гурӯҳҳои ғайриқонунӣ мусаллаҳ, бо озӯка ва маводи мавриди ниёзи аввал таъмин кардани мардум эътимоду боварию ба амни-яти ҷомеа ва фардои оромӣ осуда қавӣ гардонд.

Роҳбари маҳбуби мо, мухтарам Эмомалӣ Раҳмон рисо-лати таърихӣ худро дар назди Ватан, миллат ва таърих ба ҷой оварданд. Мо имрӯз метавонем бо сарбаландию ифти-хор бигӯем, ки Тоҷикистон зери роҳбарии Эмомалӣ Раҳмон ҳамчун давлати мустақил барпо шуд. Ягон наъв идеологияи тундгароёна, аз ҷумла нерӯҳои низоъбарангез, ки имрӯз ин дастовардҳои нодида мегиранд, наметавонанд мавҷудияти Тоҷикистон, Истиқлолияти Тоҷикистон ва ягонагии Тоҷики-стонро зери суол гузоранд.

Саидзода Қурбоналӣ - сардори раёсати таълим;

Яқубзода Фирӯз – мутахассиси раёсати таълим

ЖИЗНЬ ВО ИМЯ МИРА И СЧАСТЬЯ НАРОДА

"Все меры, предпринимаемые в стране, реализуются ради Вас, ради молодого поколения и светлого будущего. Поэтому вы должны всей душой осознать, что на вас лежит огромная ответственность за упрочение устоев национальной государственности и построение сильного демократического государства, за судьбу и будущее нации, за безопасность и спокойствие страны и за возрождение самых сакральных ценностей великой цивилизации наших предков".

Эмомали Рахмон

«День Президента» утверждён 15-апреля 2016 года на заседании нижней палаты парламента страны. Этот день был выбран не случайно. Именно в этот день 1992 года в городе Худжанде состоялась XVI сессия Верховного Совета республики. 19 ноября этого года Эмомали Рахмон был избран председа-телем Верховного Совета Республики Таджикистан, а спустя два года возглавил респу-блику. В те тяжкие дни депутаты Маджлиси Оли отказались руководить республикой, каждый боялся за свою жизнь, в стране было очень не спокойно. Именно благодаря под-держки мудрых и талантливых людей, энер-

гичный, Президент возглавил республикой Таджикистан. Перед всей страной он обе-щал, что будет жить, трудиться только ради процветания и спокойствие народа.

Вспоминая те дни, то есть 1992 год, где мы студенты 2-го курса были свидетелями ужасных и трагических дней: панихиды воинов на Красной площади, ежедневные и страшные вести о гибели близких и род-ных, тяжёлая жизнь студентов в общежити-ях, аудитории были без окон, преподаватели месяцам не получали зарплату, некоторое время студенты вместо стипендии получали талоны, где могли со столовой институ-та получать питание... Блокада города Куляба. Я как жительница Куляба и будучи студенткой, помню каждую минуту этих ужасных дней. Мы благодарны судьбе, что Бог послал нам посланника, которой ценной своей жизни принёс нам мира и тепла.

На встрече с представителями моло-дежи страны, 21 мая 2005 года, где я как представитель молодых учёных КГУ имени А.Рудаки присутствовала на этой встрече. Президент Таджикистана Эмомали Рахмон заявил: "Признавая молодёжь в качестве ос-новного слоя общества, созидającego буду-щее, государство и правительство поставили перед собой задачу создать для нее условия, мобилизовать ее разум и интеллектуальные навыки на прогресс, и развитие всех разноо-бразных отраслей", ведь прогресс и развитие любой страны обеспечиваются интеллекту-альным потенциалом и квалифицированны-ми кадрами.

Эмомали Рахмон неоднократно отмечал

о том, что защита государства и нации, тер-риториальной целостности нашей родины возложена на молодое поколение. Каждый гражданин Таджикистана должен любить свою родину, как родную мать, ценить и за-щищать её. И только истинный патриот сво-ей родины, всем сердцем желая мира своей земле, приложит все усилия для её процве-тания.

В современном мире необходимо быть в курсе всех новшеств в науке и технике, принимать мировой опыт по развитию эко-номики и применять свои знания на деле в интересах родины.

Конечно же, для воспитания чувства патриотизма и национальной гордости в ка-ждом из нас необходимы глубокие познания истории и культуры нашего древнего наро-да. Нельзя забывать, что бесценные научные открытия великих представителей нашего народа в прошлом были признаны во всем мире, и их плодами всесторонне пользуются во многих странах мира.

Столетиями мы гордимся наследием основоположников нашего языка и литера-туры, произведениями Рудаки, Фирдавси, Хайяма и Хафиза, Саади и Аттора, Балхи и Хамадони, Айни, Турсунзаде и многих других и в то же время думаем, как сказал Лоик Шерали, пора бы и создать своего Хай-яма. Для молодого поколения очень важно иметь свой идеал, нужен пример мужества и таланта, профессионализма и надёжности, смелости и заботливости. Без преувеличе-ния всеми этими качествами обладает Глава государства, герой Таджикистана - Эмомали

Рахмон.

Прошлое, настоящее и будущее страны, авторитет нашего государства в мировом об-ществе зависят от здорового мировоззрения, глубоких политических познаний, профес-сионализма, патриотизма и самосознания нашего Главы государства и молодого по-коления. Поэтому нам необходимо помо-гать нашему Президенту своими новыми идеями в создании нового развивающегося государства и внести свой вклад в благоу-стройство своей родины. Мы имеем возмоз-ность извлечь урок патриотизма и созидания у нашего Главы государства. Дружелюбие, скромность, самообладание, патриотизм и стремление к знаниям, а также самосозна-ние - главные качества нашего Президента, и пусть эти качества будут в каждом из нас. Мы счастливы, что учимся и работаем в су-веренном государстве и являемся сыновьями культурной и гордой нации. Это суверенное государство по мере возможности создаёт условия для нашего настоящее-го и будущего, для развития страны.

Мы выражаем огромную благодарность нашему Президенту, Основателю мира и на-ционального единства Лидеру нации Эмома-ли Рахмону за этот процветающий, разви-вающий и надежный мир, чистое небо над головой и возможность работать на благо народа и всего общества!

Гуломова Садбарг Нозимовна-доцент кафедры зарубежной литературы с МПРЯЛ

“ТОЧИКОН ДАР ОИНАИ ТАЪРИХ. АЗ ОРИЁН ТО СОМОНИЁН”-И ПЕШВОИ МИЛЛАТ ВА ХУДШИНОСИИ МИЛЛӢ

«Воқеан таърихро хотираи инсоният меноманд. Афроде, ки аз сарнавишти миллат, таърихи гузаштаи сарзамин ва марзу буми аҷдодӣ, мероси бойи фарҳангӣ ва расму оини ниёгон, дастовардҳои бузург ва шахсиятҳои оламишумули қавму қабоили хеш огоҳӣ надоранд, ҳеҷ гоҳ инсони комил ва фарзанди барҷаманди замони худ шуда наметавонанд».

Эмомалӣ Раҳмон

Бо чунин мисраҳои баландмазмуну муассир асари Пешвои Миллат «Тоҷикон дар оинаи таърих. Аз Ориён то Сомониён» оғоз мегардад. Воқеан ба ҷоп расидани силсилаи таҳқиқоти таърихӣ Президенти Ҷумҳурии Тоҷикистон Эмомалӣ Раҳмон бо унвони «Тоҷикон дар оинаи таърих» қадами ҷиддие дар шинохти таърихӣ тоҷикон ва мақоми онҳо дар ташаккули пешрафти тамаддуни ҷаҳонӣ мебошад.

Дар ҳамаи давру замон таъриху таърихнигорӣ аз муҳимтарин рушҳои давлатдорӣ маҳсуб ёфта, илмест, ки инсоният ба он ниёз ва вобастагии амиқ дорад, зеро ин илм аз гузаштаи инсоният, арзишҳои таърихӣ ниёзмандҳои миллию-моддӣ гувоҳӣ медиҳад. Ҳамзамон, инсоният ниёз ба донишҷӯи вазъи сиёсӣ иҷтимоӣ, бархӯрдҳои мухталифи фарҳангӣ, рушди илму тафаккур ва ҳаёти гузаштаи халқу миллати худ дорад ва барояш донишҷӯи таърихӣ гузаштаи ниёзон пеш меояд.

Пешвои муаззами миллат муҳтарам Эмомалӣ Раҳмон дар баробари пешбурди корҳои давлатдорӣ гузаштаи ҷомабори миллати тоҷикон дида ва андармони гирудорҳои таърих шуда буд, омӯхта, осори гаронбаҳое нашр намуданд ва бад-ин васила, арзишҳои зиёди миллиро чун ҷашну тантанаҳои Наврӯз, Меҳргон, Тиргон, Сада, Чакан, Фалак ва мероси зиёди таърихиро эҳё намуданд. Дар ин нигоштаҳо баробари инъикоси арзишмандҳои таърихӣ талқини андешаву тафаккури миллӣ мавқеи меҳварӣ дорад.

Дар арсаи байналмилалӣ ҳамчун шахси сулҳофару сулҳпарвар, сарчамъкунандаи миллат, амалисозандаи заҳматҳои ояндабинона баҳри рушду нумӯ ва ободии Ватан фароҳам овардани шароити арзанда барои мардуми кишвар, ташаббускори ҳалли масъалаҳои глобалӣ шинохта шудани Пешвои миллат, Президенти Тоҷикистонро на танҳо сокинони кишвар, инчунин ҷаҳониён эътироф намудаанд, ки барои тасдиқи исботи ин гуфтугӯ зарурат ҷой надорад.

Беш аз 30 сол мешавад, ки миллати сарбаланди тоҷик бо сардорӣ ва заҳматҳои беандозаи Асосгузори сулҳу ваҳдати миллӣ-Пешвои миллат, Президенти Ҷумҳурии Тоҷикистон муҳтарам Эмомалӣ Раҳмон ба дастовардҳои беназир соҳиб гардидааст, ки ҳар як фарди бонангу бономус ва шукргузор бояд ин музаффариятхоро нодида нагирад.

Китоби мазкур аз ҷор қисм иборат буда, дар он таърихи қадим ва муосири халқи тоҷик чун як риштаи ноғусастани пайвандгари даврҳо аз лиҳози сиёсӣ, иҷтимоӣ ва фарҳангиву адабӣ бо истифода қариб аз сесада манбаи илмиву таърихӣ ва асноди муътамад ба қалам дода шудааст. Он, ки бештар аз панҷсад саҳифаро дарбар гирифтааст, таърихи тамаддуноҳои даврони Зардушту Сӯғд, Бохтару Ҳахоманиширо фаро мегирад.

Асар дар баробари инъикоси таърихи бошару шукуҳи халқи тоҷик оинаи таърихи мардумони муқими минтақа низ мебошад, ки тули асрҳои зиёд дар як ҳавзаи фарҳангӣ ва сиёсӣ иҷтимоӣ ба сар бурдаанд. Як қисми он асли фарҳангӣ ва асотирӣ олами тоҷикро зери қалам оварда, қисми дигар бошад ба ташаккули давлатдорӣ форсӣ ва хиндуаврупӣ ё ориёӣ тамарқуз менамояд.

Қисми аввали китоб ба асли фарҳангӣ ва таърихи тоҷикон бахшида шудааст. Он аз мунозираи кӯтоҳ дар бораи Роҳи бузургӣ абреши оғоз меёбад, ки унвони он асосан аз давраи парфянҳо маъруф будааст, ҳол он ки тичорат дар ин масир хеле барвақтар оғоз

ёфта буд. Аллақай дар ҳазораи сеюм, Бадахшон Месопотамия ва Мисрро бо лочвард таъмин менамуд, ки дар навбати худ шаҳодати мавқеи марказии Тоҷикистон дар шабакаи роҳҳои тичоратӣ мебошад. Ҳамзамон, ба хонанда на танҳо факту рақамҳо пешкаш мегарданд, балки накл карда мешавад, ки чи

тавр Эмомалӣ Раҳмон бо ин маълумоти таърихӣ шинос шуд, ки тавр ӯ корҳои илмиро дар маҷаллаҳои ба ҷаҳон дастрасшаванда дарёфт менамуд ва то чи андоза ӯ аз хондани чунин матолиб ба ваҷд меомад.

Боби якуми қисми дуюм бошад ба Тоҷикистони ҳозира дар партави рӯйдодҳои асрҳои 20 ва 21, пошхӯрии Иттиҳоди Шӯравӣ ва ҷанги шаҳрвандӣ бахшида шудааст. Тавассути омезиши воқеаҳои таърихӣ бо таҷрибаи аввалӣ ва андешаву рӯйдодҳои шахсӣ, боби мазкур ба хонанда усули хеле инфиродӣ ва пуртаъсири Эмомалӣ Раҳмонро манзур менамояд. Ҳамзамон, хонанда ба дарки амиқи таърихи қадим, ки бо низомии маориф таъмин гардида ва ҳамчун варақаи доимии бозиди сиёсӣ ва фарҳангии давлати муосир эътироф ёфтааст, рӯбарӯ мешавад. Се боб, ки ба таърихи қуҳан тааллуқ доранд, мутаносибан давлатҳои Ҳахоманишиҳо, Селевкидҳо ва Туронӣро муҳокима карда, ба низомии сиёсӣ ва маъмурии онҳо таваҷҷуҳи маҳсус зоҳир менамоянд.

Муаллиф дар асоси омӯзиши гузашта имрӯзаро мавриди таҳлил қарор медиҳад. Ба андешаи ӯ дар шароити ҷаҳонишавӣ ва барон миллати мо тақдирсоз ба мо – тоҷикон зарур аст, ки гузаштаи дуру наздики худро таҳлил намоем, аз таърих сабақ бардорем, мавқеъ ва нақши худро дар ҷомеаи ҷаҳонӣ муайян созем. Зеро бе гузаштаи таърихӣ ифтихори миллӣ ба худпарастии миллӣ табдил меёбад. Чунончи Пешвои миллат дар асари мазкур менависад “Барои эмин мондан аз ин хатар тафаккури солими миллиро инкишоф додан, дар муқобили ҳар гуна таҳдидҳои ҷаҳонӣ арзишҳои миллии худро ҳифз кардан, ваҳдати миллиро таҳким бахшидан, амниятро оромии кишварро таъмин намудан, сатҳи оғоҳии мардум, хусусан ҷавононро барланд бардоштан аз ҷумлаи корҳои доимӣ ва заҳматталаби сиёсӣ фарҳангии ҳамаи мо мебошад”.

Асари бунёдӣ ва таърихӣ боарзиш, ки маъхазӣ ғани андешаву тафаккури миллӣ ва сарҷамшаи бозётимоди гузаштаи халқи

тоҷик маҳсуб меёбад, “Тоҷикон дар оинаи таърих. Аз Ориён то Сомониён” аст. Дар ин асар зикр мегардад: “Воқеан, фарзанди сухани аввалинро низ, аз забони модар ёд мегарад. Забон хештаи аввалини хоҳи миллат буда, яке аз рушҳои асосии давлати миллӣ ва нахустунсури тафаккури миллӣ аст”. Ин ишора ба он нигаронда шудааст, ки рушду инкишофи тафаккури миллӣ тавассути эҳтиром қоиш шудан ба арзишҳои муқаддасоти миллӣ - поку беолоиш нигоҳ доштани забони давлатӣ, садоқат қоиш шудан ба Модар - Ватан, ҳифзу гирифтани доштани хотираи неки гузаштагон, ҳимояи марзу буми Ватан вобастагии амиқ дорад.

Зимнан, бояд гуфт, ки дар шароити муосир ва бархӯрди тамаддуноҳои маъсалаи ташаккули тафаккури миллӣ нақши меҳварӣ

тақомул ёфтани он дар зехни мардум ва беш аз 70 сол ҳукмронии мафкураи коммунистӣ бе таъсир набуд. Агар ба масъала аз ин дидгоҳ баҳо диҳем, хизмати Пешвои муаззами миллат дар роҳи бедории тафаккури миллӣ ва эҳёи он дар ҳофизаи миллат, ки ҳазорсолаҳо аз саҳфаи таъриху андешаи мардум тоза шуда буд, ҳамзамон, як эҳёи он ҷурм доништа мешуд, хизмати бебаҳову беназири таърихӣ маҳсуб меёбад.

Китоби “Тоҷикон дар оинаи таърих. Аз Ориён то Сомониён” ҳамчун асари таърихӣ дар бедорӣ, ҳифзи арзишҳо, баланд бурдани эҳсоси ҳувияти миллӣ, таҳкими давлатдорӣ, таъмини суботи сартосари кишвар, эҳтиром ба рушҳои давлатдорӣ, ҳифзу гирифтани доштани муқаддасоти Ватан ва поку беолоиш нигоҳ доштани забони давлатӣ нақши меҳварӣ дорад.

Дар маҷмӯъ, “Тоҷикон дар оинаи таърих. Аз Ориён то Сомониён” арзиши бузургӣ илмиву сиёсӣ ва тарбиявӣ дорад. Зеро ин асар мутобиқи Истиқлолияти Тоҷикистон ва талаботи маънавии имрӯз мебошад. Он на танҳо маълумоти дақиқ ва муҳими таърихӣ медиҳад, балки барои мо - насли ҷавон як раҳнамо дар самти ватандориву ифтихори миллӣ аст.

Ин асар натиҷаи заҳматҳои чандинсолани Пешвои миллат, муҳтарам Эмомалӣ Раҳмон дар вусъат додани эҳсоси ватанпарастии ҷавонон ва ифтихори миллии мардуми кишвар, ба манзури боз ҳам мустаҳкамтар кардани пояҳои давлатдорӣ миллӣ ва раванди сулҳу ваҳдат ва созандагӣ мебошад.

Бо боварӣ метавон гуфт, ки бо мутолиаи ин асар ҳар як ҷавон метавонад, миллати худ, таъриху фарҳанги ғании онро на танҳо дар дохил, балки берун аз кишвар муаррифӣ намояд. Хушбахтона, ин асар бо забонҳои урду, русӣ, англисӣ, олмонӣ, арабӣ, хитой, фаронсавӣ ва ҳатти форсӣ ба ҷоп расидааст.

Хулоса, дар ин асар Пешвои миллат на танҳо ҳамчун муҳаққиқи воқеаҳои таърихӣ, балки ҳамчун сиёсатмадори нозуқбин ба масъалаҳои таърихӣ даҳл кардаанд. Ӯ ҳамчун сиёсатмадор дар таърих ба устод Бобочон Гафуров сабаби заволи империяи Ҳахоманишиҳо, Ашкониёну Кушониёну Сосониёну Ҳайтолиёно дар ҷангу ҷидлоҳои дохилӣ, ба инобат нагирифтани манфиатҳои оммаи халқ ва бегонапарастӣ мебинанд.

Саидзода Муҳаммад - дотсент,
мудири кафедраи забонишиносӣ ва
таърихи забон

САХОВАТ

**Шукр, ки Эмомалӣ Раҳмон,
Ошиқе аз ошиқони хастагон,
Ошиқи илму маориф, ҳам хуна,
Балки чун султони маънӣ чилвагар,
Ман надидам раҳбари покизачон,
Бар маориф дода мисли ӯ равон.
Садҳазорон толиби илму хуна,
Сарпарастӣ мекунад волоғуҳар.
Нав ба нав мактаб бисозад барҳаво,
Мешавад хушнуд аз ин кораш Худо.
Равнақи илму хуна дар кори ӯ,
Лоқи таҳсин бувад кирдори ӯ.
Чунки дасти илм андар дасти ӯст,
Масти ирфон, масти ишқу масти ӯст.
Раҳбари бономуси ирфони мо,
Пуштибони дафтари Қуръони мо.
Пуштибони миллати фарзонасар,
Аз саҳо бар илм ӯ шуд муътабар.**

Одина Раҳмон

МАСЪАЛАҲОИ МУБРАМИ МАЪРИФАТИ ҲУҚУҚӢ ДАР ШАРОИТИ ҶАҲОНИШАВӢ: ДАСТОВАРД ВА ДУРНАМО

Бо ҷунин ном санаи 4-уми ноябри соли 2024 дар Донишгоҳи давлатии Кӯлоб ба номи Абуабдуллоҳи Рӯдакӣ Конфронси байналмилалӣ бахшида ба “Соли маърифати ҳуқуқӣ” ва 30-солагии қабули Конститутсияи Ҷумҳурии Тоҷикистон баргузор гардид, ки дар он ректори Донишгоҳ, доктори илмҳои ҳуқуқшиносӣ, профессор Раҳмон Дилшод Сафарбек, раиси шаҳри Кӯлоб Назарзода Бахтиёр Худоев, Прокурори шаҳри Кӯлоб Ғанизода Мансур Қадаммурад, директори Маркази исломшиносӣ дар назди Президенти Ҷумҳурии Тоҷикистон, доктори илмҳои ҳуқуқшиносӣ, профессор Холиқзода Абдурахим Ғафур, олимони номвари соҳаи ҳуқуқшиносӣ, ходимони варзидаи давлатӣ, вакилони Парлумони ҷумҳурӣ, профессори муассисаҳои таҳсилоти олии касбии дохил ва хориҷи кишвар ва омӯзгорону донишҷӯёни донишгоҳ иштирок доштанд.

Кори конфронс бо маросими истикбол ва кадршиносии донишҷӯёни Донишгоҳ-ғолибони озмуни ҷумҳуриявӣ “Илм-фурӯғи маърифат” дар саҳни бинои асосии муассиса оғоз гардида, ба тамошои барномаи бошукӯхи фарҳангии ансамбли “Наво”-и бахши фарҳанги Донишгоҳ бахшида ба 30-солагии қабули Конститутсияи Ҷумҳурии Тоҷикистон ва намоиши асару китобҳо, дастоварду музаффариятҳои устодону донишҷӯён идо-

ва ҳозиринро ба боргоҳи илму маърифат ва кохи адабу фарҳанг - Донишгоҳи давлатии Кӯлоб ба номи Абуабдуллоҳи Рӯдакӣ самимона хайрамақдам гуфта, ҳузури онҳоро дар конфронс рамзи садоқату ҳамдилии ва омили саодату нишот ҷиҳати амалигардонии иқдоми наҷибу маърифатафзо дар роҳи татбиқи босамари дастуру супоришҳои Роҳбарияти олии кишвар арзёбӣ намуд.

Дар идома таъкид доштанд, ки рӯчуи пайваставу мудовими Асосгузори сулҳу ваҳдати миллӣ, Пешвои муаззами миллат, Сарвари фарҳангсолори давлат, Президенти кишвар муҳтарам Эмомалӣ Раҳмон ба масоили маърифатафзони миллат, рушди илму маориф, тақвияти забондониву ихтироот бозгӯӣ хиради азалий, шоистагҳои сарварӣ, фазилатҳои фарзонагии ин фарзанди ҷонфидову дардошнои миллат аст, ки ҳамвора давлати ҷавону умедбахш, омили татбиқшудаи гузаштаи некном, ягона ҳонаи умеди тоҷикони ҷаҳон – Тоҷикистони соҳибистиклолро дар баҳри пурамвочу серталотуми сиёсати ҷаҳонӣ раҳбарӣ менамояд.

Раиси шаҳри Кӯлоб Назарзода Бахтиёр зимни суҳанронӣ иброз доштанд, ки қабули Конститутсияи Ҷумҳурии Тоҷикистон арзишмандтарин дастоварди давлати тоҷикон дар таърихи навин ба шумор рафта, натиҷаи талошҳои ҷомеаи мо дар роҳи расидан ба

Холиқзода Абдурахим Ғафур, доктори илмҳои ҳуқуқшиносӣ, профессор, директори Маркази исломшиносӣ дар назди Президенти Ҷумҳурии Тоҷикистон дар баромади худ доир ба мавзӯи “Назари ахлоқӣ-ҳуқуқӣ ба табиати Конститутсия: Конститутсияи ганҷинаи ҳайри давлат” ибрози андеша намуда, таъкид дошт, ки “Қонуни асосӣ ва олии дилхоҳ давлат Конститутсия ба ҳисоб меравад. Конститутсияи Ҷумҳурии Тоҷикистон низ эътибори олии ҳуқуқӣ дорад ва меъёрҳои он дар тамоми қаламрави давлат мустақиман амал мекунанд. Тамоми санадҳои меъёрӣ-ҳуқуқии ҷумҳурӣ аз Конститутсия сарчашма мегиранд ва ҳангоми ҳилофи он будан, эътибори ҳуқуқӣ надоранд. Нисбат ба санадҳои ҳуқуқии байналмилалӣ, ки Ҷумҳурии Тоҷикистон онҳоро эътироф кардааст, бояд қайд кард, ки онҳо қисми таркибии низоми ҳуқуқии ҷумҳуриро ташкил медиҳанд. Вобаста ба масъалаи муҳолифат байни санадҳои ҳуқуқии байналмилалӣ эътирофнамудаи Тоҷикистон ба санадҳои меъёрӣ-ҳуқуқии дохилӣ, бартарият ба меъёрҳои санадҳои байналмилалӣ дода мешавад”.

Дар баромади доктори илмҳои ҳуқуқшиносӣ, вакили Маҷлиси намоёндогони Маҷлиси Олии Ҷумҳурии Тоҷикистон-Муртазозода Ҷамшед Сайдалӣ, дар робита ба мавзӯи “Саҳми Эмомалӣ Раҳмон дар қабул ва татбиқи Конститутсияи соҳибхитиёри Тоҷикистон”, гуфта шуд, ки “Таърихи башарият шахсиятҳоеро ёд дорад, ки рӯзгору корномашон дар сарнавишти кишварашон ва дар умум инсоният, бо ҳарфҳои заррин сабт гардидааст. Ҷунин фарзонагон дар марҳалаи муайяни таърихӣ бо назару диди фарроҳ амал карда, барои миллату кишвари худ корномаҳои тақдирсоз анҷом додаанд ва дар сарнавишти мардуми сайёра низ нақши боризе доранд ва мардуми ин кишварҳо ҷунин талошу ҷонбозиҳои ин шахсиятҳоро дар ҷаҳорҷӯи анъанот ва қонунгузориҳои хеш

кадршиносӣ кардаанд. Зеро кадршиносӣ кардан низ аз суннати мардуми худшиносу худогоҳ аст. Дар катори ҷунин фарзонагон барҳақ Президенти мо Ҷаноби Олӣ Эмомалӣ Раҳмон ҷойгоҳи сазовор доранд”.

Ҳамҷунин, дар конфронс баромад ва маърузаҳои Ғанизода Мансур Қадаммурад-Прокурори шаҳри Кӯлоб, Рачабзода Равшан Муҳитдин, доктори илмҳои ҳуқуқшиносӣ, вакили Маҷлиси намоёндогони Маҷлиси Олии Ҷумҳурии Тоҷикистон дар мавзӯи: “Нақши тағйиру иловаҳо ба Конститутсияи ҳамчун омили асосии рушди қонунгузорӣ”, Маҳмудов Нарзулло Раҳматҷонович, мушовири давлатии адлияи дараҷаи 3, сардори шуъбаи оид ба таъмини асосҳои конститутсионӣ, ҳуқуқу озодиҳои инсон, шаҳрванд ва қонунияти Дастгоҳи Маҷлиси миллии Маҷлиси Олии Ҷумҳурии Тоҷикистон дар мавзӯи “Асосҳои конститутсионии таъмини амнияти миллӣ”, Диноршох Азиз Мусо, доктори илмҳои ҳуқуқшиносӣ, профессор, муовини аввал, муовини директори иҷроияи оид ба илм, инноватсия ва муносибатҳои байналмилалӣи Филиали Донишгоҳи давлатии Маскав ба номи М.В. Ломоносов дар шаҳри Душанбе дар мавзӯи “Масъалаҳои танзими муносибатҳои ҷамъиятӣ дар Конститутсия” ва Утланова Оксана Александровна, номзоди илмҳои ҳуқуқшиносӣ, дотсенти кафедраи ҳуқуқи конститутсионии ба номи профессор И.Е. Фарбер дар мавзӯи “Ташаккули фарҳанги ҳуқуқӣ ва шуури ҳуқуқӣ”, (тарики маҷозӣ) шунида шуд.

Кори қисми пленарии Конфронси байналмилалӣ бахшида ба “Соли маърифати ҳуқуқӣ” ва 30-солагии қабули Конститутсияи Ҷумҳурии Тоҷикистон таҳти унвони “Масъалаҳои мурабми маърифати ҳуқуқӣ дар шароити ҷаҳонишавӣ: дастовард ва дурнамо” бо садо додани Суруди миллӣ ба охир расид.

ма ёфт.

Қисми пленарии конфронс бо садо додани Суруди миллӣ ба кори худ шуруъ кард. Ректори донишгоҳ, доктори илмҳои ҳуқуқшиносӣ, профессор Раҳмон Дилшод Сафарбек зимни пешбарии кори конфронс ҳайати олимони номвари соҳаи ҳуқуқшиносӣ, ходимони варзидаи давлатӣ, вакилони Парлумони ҷумҳурӣ, профессори муассисаҳои таҳсилоти олии касбии дохил ва хориҷи кишвар

марҳалаи тозаи рушду инкишофи хеш ва муаррифии кишвари мо ба оламиён мебошад. Ин санади муҳим маҳсули андешаи миллӣ ва арзишҳои бунёдии халқи кишвар буда, маҳз ба шарофати андешаву ҳуввияти миллӣ, таҳаммулпазирӣ ва ҷасорату матонати сиёсии мардуми дорои маърифати баланди ҳуқуқӣ қабул гардидааст ва дар роҳи барпо сохтани нахустин пойгоҳи давлатдорӣ мустақили миллӣ раҳнамон ҷомеаи мо мебошад.

ДАСТОВАРДИ БУЗУРГ ВА ШОИСТАИ ИФТИХОР

Санаи 4-уми ноябри соли 2024 дар саҳни бинои маъмурии Донишгоҳи давлатии Кӯлоб ба номи Абуабдуллоҳи Рӯдакӣ маросими истикбол ва кадршиносии донишҷӯёни донишгоҳ-ғолибони озмуни ҷумҳуриявӣ “Илм-фурӯғи маърифат” дар ҳошияи баргузории Конфронси байналмилалӣ бахшида ба “Соли маърифати ҳуқуқӣ” ва 30-солагии қабули Конститутсияи Ҷумҳурии Тоҷикистон бо шукуҳу шаҳомати хоса баргузор гардид.

Муҷиби ифтихор ва шоёни таҳсин аст, ки аз шарафи сиёсати хирадбунёду ояндасози Асосгузори сулҳу ваҳдати миллӣ-Пешвои миллат, Президенти Ҷумҳурии Тоҷикистон муҳтарам Эмомалӣ Раҳмон дар кишвар озмунҳои ҷумҳуриявӣ «Фурӯғи субҳи доноӣ

китоб аст», «Тоҷикистон-Ватани азизи ман», «Илм-фурӯғи маърифат», «Тоҷикон-оинаи таърихи миллат» баргузор мегардад. Дар ин миён соли ҷорум аст, ки таҳти сарпарастии Сарвари фарҳангсолори давлат, Президенти кишвар муҳтарам Эмомалӣ Раҳмон озмуни ҷумҳуриявӣ «Илм-фурӯғи маърифат» бо максоди рушди тафаккури техникӣ, тарғиби ҷаҳонбинии илмӣ, дастрасӣ пайдо кардан ба техникаву технология, тавсеаи ихтироқкорӣ ва навоарӣ, пайвасти илм бо истеҳсолот, ҷалби бештари хонандагону донишҷӯён ва дигар киширҳои ҷомеа ба омӯзиши фанҳои риёзӣ, дақиқ ва табиӣ, ҳамҷунин дарёфт ва муаррифии истеъдодҳои нав миёни наврастону ҷавонон, олимону муҳаққиқон ва устодону омӯзгорон баргузор мешавад.

Баргузории ҳамасолаи озмун саҳифаи нав дар раванди эҳё намудани анъанаи аҷодии миллати мо мебошад, ки ба инсоният силсилаи нобиғаҳо-ро дода, сатҳи донишандӯзӣ, таҳқиқот ва илми тоҷикро то ба садри илми ҷаҳонӣ бароварданд.

Тибқи иттилои Академияи миллии илмҳои Тоҷикистон, дар даври ҷумҳуриявӣ озмуни мазкур соли ҷорӣ (2024) 570 нафар иштирок намуда, аз миёни онҳо 132 нафар ғо-

либ дониста шуда, соҳиби ҷойҳои 1, 2 ва 3-юм гардиданд.

Шарафи бузург ва ифтихори фаровон аст, ки дастаи олимони Донишгоҳи давлатии Кӯлоб ба номи Абуабдуллоҳи Рӯдакӣ бо гирифтани 4 ҷойи ифтихорӣ (1 ҷойи дуум дар номинатсияи “География”, 2 ҷойи сеюм (як ҷой аз номинатсияи “Ихтироқкорӣ ва навоарӣ”, як ҷой аз номинатсияи “Химия”) ва 1 “Ифтихорнома” барои иштироки фаёлона) миёни дастаҳои олимони муассисаҳои таҳсилоти олии касбии кишвар ифтихороти Донишгоҳро баланд бардоштанд.

ҶОИИ ДУОМ

1. Салимзода Гулафзо-донишҷӯи курси 3-юми факултети иқтисод ва идора, ихтисоси география, аз номинатсияи “География”, зери роҳбарии Ғадов Шералӣ-дотсент, мудири кафедраи география ва сайёҳӣ;

ҶОИИ СЕОМ

2. Назаров Аминҷон-магистранти ихтисоси физика ва математика, дар номинат-

сияи “Ихтироқкорӣ ва навоарӣ”, зери роҳбарии Шарипов Аламшо-дотсент, мудири кафедраи илмҳои компютерӣ;

3. Фариддун Бобочон-донишҷӯи курси 2-юми факултети химия ва биология, дар номинатсияи “Химия”, зери роҳбарии Холиқов Сафар-дотсент, мудири кафедраи химия ва методикаи таълими он;

ИФТИХОРНОМА

4. Давлатзода Ахлиддин-донишҷӯи курси 3-юми факултети иқтисод ва идора, ихтисоси география, аз номинатсияи “ГЕОГРАФИЯ”, зери роҳбарии Мадасани Азизмад-ассистенти кафедраи география ва сайёҳӣ.

ЭМОМАЛӢ РАҲМОН – ТАШАББУСКОРИ ҲАЛЛИ НИЗОЪҲО ВА БАРҚАРОРСОЗИИ СУЛҲУ СУБОТ ДАР САӢӢРА

Бо ҳамин ном санаи 14-уми ноябри соли 2024 дар Донишгоҳи давлатии Кӯлоб ба номи Абуабдуллоҳи Рӯдакӣ конференсияи илмӣ-назариявии ҳайати магистрантон ва докторантон (PhD) аз рӯи ихтисос бахшида ба Рӯзи Президент ва 32-солагии иҷлосияи XVI Шурои Олии Ҷумҳурии Тоҷикистон баргузор гардид.

Дар кори конфронс ректори донишгоҳ, доктори илмҳои ҳуқуқшиносӣ, профессор Раҳмон Дилшод Сафарбек, муовинони ректор, сардорони раёсатҳо ҳайати профессорон, омӯзгорон, магистрантон ва докторантони (PhD)-и донишгоҳ иштирок доштанд.

Конференсия бо сухани ифтитоҳӣ ва шодбошии ректори донишгоҳ, профессор Раҳмон Дилшод Сафарбек оғоз гардид. Зимни сухани ифтитоҳӣ ҳамаи иштирокчиён ва дар симои онҳо тамоми шаҳрвандони Тоҷикистони азизро бо фарорасии санаи бузургу муқаддас барои миллати тоҷик табрику таҳният гуфта, иброд доштанд, ки мувофиқи Конститутсияи Ҷумҳурии Тоҷикистон, Президенти Ҷумҳурии Тоҷикистон Сарвари давлат ва Раиси ҳокимияти иҷроия ба ҳисоб рафта, ҳомии ҳуқуку озодиҳои инсон ва шаҳрванд, кафили истиқлолияти миллӣ, ягонагӣ ва тамомияти арзӣ, пойдорию бардавомии давлат, мураббаии фаъолияти мақомоти давлатӣ ва ҳамкориҳои онҳо, риояи

қарордодҳои байналмилалӣ Тоҷикистон мебошад.

Таъкид гардид, ки таҷлили Рӯзи Президенти Ҷумҳурии Тоҷикистон ба дарки аҳамияти калидии ин ниҳоди давлатӣ дар ҳифзу тараққиӣ давлатдорӣ навини мо нигаронида шуда, ҷашни қадриҳои сипос ба арзишҳои баланди давлатӣ, миллӣ ва шаҳрвандӣ мебошад, ки Президенти Ҷумҳурии Тоҷикистон ҳамчун кафили конститутиционӣ онҳо фаъолият мекунад. Яъне, Рӯзи Президенти Ҷумҳурии Тоҷикистон барои ҳар як шаҳрванди ҳудудҳои ватандӯст, ҳар як сокини озоду осудаи Тоҷикистони азиз ҷашни миллӣ худшиносӣ, бозгашт ба асолати миллӣ ва баҳрабардорӣ аз мактаби давлатдорӣ Пешвои миллат мебошад, зеро дар таърихи давлати соҳибистиклоли мо мафҳуми “Президенти Ҷумҳурии Тоҷикистон” бо шахсияту хидматҳои бузурги Пешвои миллат муҳтарам Эмомалӣ Раҳмон тавҷам буда, пайванди ноғусастанӣ дорад.

Дар ин масири пуришараф ва ҳамзамон пурмаъсули ватандорӣ ватансозӣ бароятон, ҳозирини арҷманд, иқболи баланду нусрати рӯзафзун орзумандам!

Сипас, мудири кафедраи химия ва методикаи таълими он, дотсент Ҳолиқов Сафар дар мавзӯи “Авлоди башар чун ту фидокор надидааст...” ибрази андеша намуда, бо ёдо-

варӣ аз заҳмату талошҳои Пешвои муаззами миллат дар роҳи эъмори давлати миллӣ таваҷҷӯҳ ба муҳаккиқони ҷавону аҳли толор таъкид доштанд, ки ин шахсияти фавқулодаи таърихӣ вақте зимомии давлатдорӣ миллии моро ба даст гирифтанд, ки буди нобуди миллати куҳанбунёд, фанову бақои давлати тозаистиклол, сарнавишту зиндагии минбаъдаи мардуми кишвар бояд ҳал мешуд. Ана ҳамин лаҳзаи ҳассоси таърихӣ имтиҳони сарнавиштсозе барои миллату давлат ва шахсан Пешвои он - Эмомалӣ Раҳмон, ки ниҳодашон саропо бо сарнавишти мардум пайвандӣ дорад, гардида буд. Маҳз дили пок, нияти соф ва умеди нек ба оянда Сарвари тозаинтиҳоби моро муваффақу сарбаланд гардонд. Ва аввалини нидон роҳбари ҷавон аз сулҳ буд. Аксари роҳбарону сиёсатмадорони онвақтаи кишвар аз ин нидо ба ҳайрат омада буданд. Аммо мардуми оддӣ дар ин нидо фардои худро дарёфтанд ва ба ҳарфи роҳбари ҷавон ҳамовоз гардиданд. Ҳамин боварии мардум буд, ки талоши роҳбари мо дар роҳи худ – роҳи сулҳу ваҳдат ва садоқат ба миллат самар овард. Агар мо ба фаъолияти Пешвои миллатамон як назари иҷмолӣ андозем, мебинем, ки ин фаъолият аз рӯзҳои нахустин то имрӯз дурандешонаву пайгирона, созандаву бунёдкорона будааст. Ин фаъолият натаҳво

миллату давлати моро ба ин рӯзи саодату некӣ расондааст, балки дар сарнавишти мардуми сайёра аз аввалинҳо шуда масъалагузорӣ қардан дар самти мубориза алайҳи терроризму экстремизм, гардиши ғайриқонунии маводи муҳаддир, муаммоҳои глобалии марбут ба ҳифзи муҳити зист, дастрасии инсоният ба оби ошомиданӣ нақши боризе дорад. Аз қадом паҳлуе ба фаъолияти Пешвои миллатамон бингарем, қобилияти фавқулодаи ояндабиниро дармеёбем. Яъне, тамоми фаъолияти Пешвои миллати мо саршори созандагӣ ва ибрат аст.

Дар идома ҳамчунин маърузаҳои докторанти (PhD)-и курси 3-юми ихтисоси сиёсатшиносӣ факултети таърих, ҳуқуқ ва муносибатҳои байналмилалӣ Раҳмонова Марҳабо дар мавзӯи “Рӯшди маърифатнокию хирадмандии сиёсии замон дар солҳои соҳибистиклолӣ”, магистранти курси 1-уми ихтисоси забони англисии факултети филологияи ҳориҷӣ Сафарзода Сирочиддин дар мавзӯи “Омӯзиши забонҳои ҳориҷӣ дар меҳвари сиёсати иҷтимоии Ҳукумати Ҷумҳурии Тоҷикистон” шунида шуд.

Қори конфронс нимаи дуюми рӯз бо баррасӣ ва муҳокимаи беш аз 40 мақолаи олимону донишмандон дар 3 бахш ба охир расид.

БАРНОМАИ ФАРҲАНГӢ БА ИФТИХОРИ РӯЗИ ПРЕЗИДЕНТ ВА ИҶЛОСИЯИ ТАҚДИРСОЗ ДАР ДОНИШГОҲ

Таърихи рӯзи 14-уми ноябри соли 2024 дар Донишгоҳи давлатии Кӯлоб ба номи Абуабдуллоҳи Рӯдакӣ барномаи бошуқуҳ ва рангини ҳунари ба ифтихори Рӯзи Президент ва 32-солагии Иҷлосияи XVI Шурои Олии Ҷумҳурии Тоҷикистон баргузор гардид, ки дар он ректори Донишгоҳ, доктори илмҳои ҳуқуқшиносӣ, профессор Раҳмон Дилшод Сафарбек, муовини раиси шаҳри Кӯлоб Орзу Ҳамидиён, Шоирӣ Халқии Тоҷикистон Ҳақназар Ғоиб, муовинони ректор, ҳайати профессорон, омӯзгорон ва донишҷӯён иштирок доштанд.

Дар ифтитоҳи чорабинӣ ректори донишгоҳ, профессор Раҳмон Дилшод Сафарбек зимни ироаи сухани табрикотӣ ҳозиринро

ба ифтихори гиромидошти Рӯзи Президенти Ҷумҳурии Тоҷикистон, ки зевари таърихномаи давлатдорӣ навини миллат, падидаи сарнавиштсози замони истиклол маҳсуб мешавад, табрику таҳният гуфта, таъкид доштанд, ки Рӯзи Президенти Ҷумҳурии Тоҷикистон барои ҳар як шаҳрванди ҳудудҳои ватандӯст, ҳар як сокини озоду осудаи кишвар ҷашни миллӣ худшиносӣ, бозгашт ба асолати таърихӣ ва баҳрабардорӣ аз мактаби давлатдорӣ Асосгузори сулҳу ваҳдати миллӣ, Пешвои миллат муҳтарам Эмомалӣ Раҳмон мебошад.

Ҳамчунин иброд гардид, ки ба 16 ноябр рост омадани ҷашни мубораки умумимиллӣ – Рӯзи Президенти Ҷумҳурии Тоҷикистон бастагӣ ба он дорад, ки маҳз 16 ноябри соли 1994 Пешвои миллат муҳтарам Эмомалӣ Раҳмон бори нахуст ҳамчун Президенти Ҷумҳурии Тоҷикистон дар назди халқу ватан савганд ёд қарданд. Дар ҳамин сол дар аввалини Конститутсияи Тоҷикистони соҳибистиклол, ки ба тариқи раёпурсии умумихалқӣ қабул гардид, шакли идоракунӣ Тоҷикистон ба шакли ҷумҳурии президентӣ иваз карда шуд.

Бо мақсади ҳифзи якпорчагии давлат ва баромадан аз бухрони баамаломадаи сиёсӣ, дар он марҳилаи ҳассосу сарнавиштсоз, ки кишвари мо пеш аз ҳама, ба сулҳу субот ва ваҳдату ягонагӣ ниёз дошт, низомии идоракунӣ президентӣ амалан бо мақсади тақвияти ҳокимияти иҷроия, афзудани самаранокии он, қабули фаврии қарорҳои идорӣ, тақмили механизми татбиқи қонунҳо, таъмини қонунӣ ва тартиботи ҳуқуқӣ роҳандозӣ гардид.

Дар идома муовини раиси шаҳри Кӯлоб Орзу Ҳамидиён, Шоирӣ Халқии Тоҷикистон Ҳақназар Ғоиб суханронӣ намуда, доир ба масъалаи ибрази назар намуданд.

Гуфта шуд, ки бузургдошти Рӯзи Президент, пасдорӣ хидматҳои бедареғ, пайравӣ аз сиёсати сулҳҷӯёнаву хирадмандона ва инсонгароёнаи Пешвои маҳбуби миллат қафолати пойдорию Истиқлоли давлатӣ, сулҳу ваҳдати сартосарӣ, ҳифзи асолати миллӣ ва ояндаи боз ҳам дурахшони давлатдорӣ

миллии мост.

Сипас, барномаи бошуқуҳ ва рангини ҳунарии ансамбли “Наво”-и бахши фарҳанги Донишгоҳ, иборат аз суруду мусиқӣ ва рақсу бозӣ пешкаши ҳозирин гардонид шуд.

Барномаи фарҳангӣ бисёр бошуқуҳ ва хотирмон буд. Дар барномаи ҳунарии кормандони ансамбли “Наво”-и Донишгоҳ суруду таронаҳои тараннумкунандаи сулҳу ваҳдат, дӯстӣ, бузургии сарзамини аҷдодӣ ва талошҳои ташаббусҳои пайгиронаи Пешвои миллат муҳтарам Эмомалӣ Раҳмон дар роҳи бунёди ҷомеаи ободу осуда, садо доданд.

ПРЕЗИДЕНТИ КИШВАР - ҲОМИИ ХАЛҚУ ВАТАН

Халки тоҷик тули ҳазор сол зери зулму истибодот ва бори гарони зиндагӣ умр ба сар мебард. Мардум тамоми ҳастии худро сарфи ранҷу азоб ва машаққату азият менамуд. Барои онҳо зистан ба маънои худфарсод ва худшиканӣ буд. Мақсад ва моҳияти ҳастӣ барояшон номушаххас буд. Насл ба насл ин ҳолат идома меёфт. Халқи тоҷик садсолаҳо дар тобеияти аҷнабиён қарор доштаанд ва бори гарони бардоштро таҷриба менамуданд. Эҳсоси шодию сурур ва нишоту комронӣ барояш бегона буд. Барои ин миллати наҷиб истиқлолиятро озодӣ ва ба муроди ҳеш умр ба сар бурдан як навъ дастнарас ба назар мерасид.

Баъд аз ҳазор сол миллати мутамаддини моро муяссар гардид, ки ба истиқлолияти воқеӣ ноил гардад. Ин падидаи ҳуҷаста орзуи омили ҳазорсолаи халқи тоҷик буд. Насли муосири тоҷик тавонист он чиро, ки аҷдодони ормоннашон таманно доштанд, дар ҳақиқат бубинанд.

Охири асри ХХ барои миллати тоҷик давраи нав оғоз ёфт. Миллати бостонӣ баъд аз ҳазор сол ба истиқлолияти комил мушарраф гардид.

Баъди заволи сохти Шӯравӣ ҳамаи ҷумҳуриҳои тобеи он тавонистанд истиқлолияти худро эълон намоёнд. Ҷумҳурии Тоҷикистон низ дар баробари дигарон 9 сентябри соли 1991 истиқлолияти худро ба даст овард. Ин санаи ҳуҷаста дар таърихи миллати тоҷик бо ҳарфҳои заррин сабт ёфтанд.

Истиқлолият ба миллати мо муяссар гардид, аммо қабул намудан, ҳифз сохтан ва бардавом нигоҳ доштани он ба яке аз масъалаҳои мураккаб таъдил ёфт. Миллати мо натавонистанд аз лаҳзаҳои нодирӣ таърихӣ ба осонӣ қомеъ шаванд. Барои забти ҳокимият баъзе гурӯҳҳои алоҳида аз арзиши асосии ноилшуда сарфи назар мекарданд ва боз меҳостанд кишвари тозаистиқлолро ба гирдоби бало дучор намоёнд. Хушбахтона нерӯҳои солими ҷомеа тавонистанд зимомии ихтиёрро ба дастӣ худ гирад ва мардумро аз фалокатҳои ногувор наҷот диҳанд. Бо ин мақсад дар як давраи бисёр ҳассос ва ҳалқунанда, намоёндогони халқ барои ҳалли масъалаи мубрами ҳастии миллат дар шаҳри Хучанд (қасри Арбоб) ҷаласаи ғайринавбатии Шурои Олиро доир намуданд.

Ба ҳайси раиси Шурои Олии Ҷумҳурии Тоҷикистон интихоб намудани Эмомалӣ Раҳмон дигаргунии кулӣ дар авзои сиёсии кишвар ба амал омад. Ҷасорат, фидокорӣ ва эътимод доштан ба гуфтор ва амали худ ин шахсияти наҷибро ба арсаи наҷоти миллат баровард. Даъватҳои сулҳҷӯёна, гуфтугузориҳои оромбахш ва истиқболӣ ваҳдати миллӣ марому матлаби ин сарвари олигавҳар гашт. Мардуми парокандаро ҷамъ овард, амнияти онҳоро таъмин намуд ва зиндагии осудаҳолонани онҳоро қафолат дод. Бо рақибони сиёӣ вохӯриҳои меҳузариноид ва онҳоро барои баргаштан ба Ватан ва сарҳирифтандар шукуфони он даъват мекард. Барои ноил гардидан ба ваҳдати миллӣ ба тамоми шартҳои гузоштаи муҳолифон розӣ шуд. Охируламр, бо саъю эҳтимом ва талошҳои роҳбарӣ давлат Эмомалӣ Раҳмон Ваҳдати миллӣ ба даст омад. Дар охири гуфтушуниди байни муҳолифин ва ҳокимият 27 июни соли 1997 дар шаҳри Масква оштии тарафайн сурат гирифт ва муҳолифин тавонистанд ба Ватан баргарданд ва дар якҷоягӣ бо ҳокимият фаъолият намоёнд.

Мардуми тоҷик дар симони Эмомалӣ Раҳмон фарзанди баруманди худро дарёфтанд. Эҳтиром ва маҳбубияти мардум шахсияти наҷибро нерӯ мебахшид ва ўро далолат бар он менамуд, ки қорҳои бузургро ба манфиати халқу Ватан анҷом диҳад.

Иқтисодиёти кишвар бар асари нобасомониҳои баамал-омада ба поёнтарин самт омада расида буд. Президентии кишвар-Эмомалӣ Раҳмон барои барқарор намудани робитаҳои иқтисодӣ ба кишварҳои дӯст ва ҳамсоя қўшиш менамуд ҳамеша дар паи он буд, ки фишангҳои иқтисодиро ба даст оранд ва ба рӯзгори мардум беҳбудӣ бахшанд. Тадричан ҳоҷагии қишлоқ, ҳоҷагии саноатӣ ва тамоми ташкилоту му-

ассисаҳо ба қору фаъолияти босамар пардохтанд.

Президенти кишвар Эмомалӣ Раҳмон барои пешбурди тамоми соҳаҳои ҳоҷагии халқ қорҳои мушаххас меандешид. Дар баробари дигар соҳаҳо ба масъалаи мактабу маориф рӯ оварда, тавонист онро ба яке аз самтҳои афзалиятнок таъдил диҳад. Барои ҷалб ва аҳли ҷомеа ба тарбияи насли наврас тадбирҳои амалӣ андешид. Теъдоди муассисаҳои томактабӣ, мактабӣ ва коллеҷу донишгоҳҳо ба маротиб афзоиш дод, то фарзандони халқ аз сармомия инсонӣ - илму ҳунар пурра бархӯрдор бошанд. Ҳамзамон, навҳои муосири муассисаҳои таълимӣ, литсейю гимназияҳо, мактабҳои барои бачагони болаёқат ва амсоли онҳо сохта ва ба истифода дода шудаанд.

Барномаҳои давлатии омӯзиши забонҳои русӣ, англисӣ роҳандозӣ шуд, ки мардум ба пуррагӣ аз ин хизматҳои бархӯрдор гардиданд.

Таҳсил дар ҳориҷи кишвар барои шаҳрвандони Тоҷикистон туфайли ғамхорӣ ва мусоидати Президентии кишвар дастрас аст. Ҳазорон сокинони ҷумҳурий дар ҳориҷа таҳсил намуда, бо азбарсозии таҳассус ва касбият ба Ватан бармегарданд ва дар соҳаҳои нигаронидашудаашон машғули қор мешаванд.

Ҷалби сармомия ҳориҷӣ бо кишвар ва амалисозии барномаҳои гуногун дар тамоми соҳаҳо яке аз қорҳои муҳим мебошанд, ки ба он Президентии давлат таваҷҷуҳи ҳосса зоҳир на-мудааст. Ҳазорҳо лоиҳаҳо дар Ҷумҳурии Тоҷикистон амалӣ гардидаанд, ки дар рушду нумуи иқтисодиёт ва иҷтимоиёти кишвар таъсири намоён гузоштаанд. Амалӣ гардидани лоиҳаҳо ба ҳаёти мардум беҳбудӣ бахшида, ба болоравии сатҳи зиндагии онҳо мусоидат менамоёнд.

Президенти кишвар Эмомалӣ Раҳмон дар қорқард ва амалисозии ҳадафҳои стратегияи кишвар нақши қалидӣ дорад. Қор ҳадафи пешгузоштаи роҳбарии давлат: таъмини амнияти озуқавории мамлакат, раҳӣ аз бунбасти коммуникатсионӣ, таъмини амнияти энергетикӣ, саноатикунони кишвар қорҳои бузурге мебошанд, ки барои пешбурди давлат дар маҷмуъ мусоидат менамоёнд.

Ҳадафҳои гузошташуда ба пуррагӣ амалӣ гардиданд ва имрӯзҳо низ пайи та-всееи онҳо роҳбарии давлат ва мардуми кишвар софдилона ва бурдборона меҳнат қарда истодаанд.

Созандагӣ ва бунёдқорӣ дар сиёсати дохилӣ ва ҳориҷии роҳбарии давлат барқарӣ пайдо намудаанд.

Танҳо муқоиса намудани тарҳи шаҳрҳои кишвар бо таърихи наҷандон дури онҳо имқон медиҳад ҳулоса барорем, ки мо тавонистем баробари мамлакатҳои абарқудрат шаҳрҳои худро ободу зебо қардонем. Роҳҳои васеъ, ҳиёбонҳои гулпӯш, иморатҳои сар бар фарози само ва муҳим аз ҳама қаноатмандии шаҳрвадон аз зиндагии рӯзмарраи ҳеш намунаи олии пешра-вии давлат бо роҳбарии ҳирадмандонаи Пешвон миллат муҳтарам Эмомалӣ Раҳмон мебошад.

Президенти кишвари соҳибистиқлоли мо Эмомалӣ Раҳмон борҳо аз минбарҳои созмонҳои бонуфузи дунё, алалҳусус, СММ баромад намуда, пешниҳодоти мушаххасеро аз қабилӣ эълон намудани даҳсолаҳои байналмилалӣ амал «Об барои рушди устувор», ҳаҷонӣ қардонидани ҳашни аҷдодии тоҷикон «Наврӯз» ба самъи сокинони сайёра расонид. Дар воқеъ, ин

пешниҳодоти Эмомалӣ Раҳмон тамоми мардуми оламро барои ҳалли ин проблемаҳои қойдошта ҳушдор дод.

Тоҷикистон узви Созмони «Шанхай» мебошад. Дар ро-бита ба ин Президентии кишвар қўшиш менамоёнд, ки ҳам-қориро бо аъзоёни ин созмони бонуфуз қавӣ қардонид, дар ҳалли проблемаҳои дар минтақа қойдошта сарҳи босазои ҳу-дро дар ҳаллу фасли онҳо гузорад. Дар айни замон кишвари мо метавонад аз ин ҳамқорӣ барои худ имтиёзҳои лозимиро бардошт намоёнд.

Имрӯзҳо яке аз проблемаи глобалии сайёра мубориза алайҳи терроризм ва экстремизм мебошад. Роҳбарии давлат ба ин падида таваҷҷуҳи ҳоса зоҳир на-муда, ба муқобили он муборизаи беамонро табиғ менамоёнд. Ў ҳамеша мақеи ҳу-дро алайҳи қаргуна таҳдид ва зуворарӣ муайян на-муда, роҳу усулҳо ва қорҳои муборизаро ҳасурана нишон медиҳад. Нисбати ин падида оштинопазир будани худро эълон на-муда, мардуми кишварро ҳамеша барои эмин будан аз ин ҳатари қиддӣ ҳушдор медиҳад. Мардуми кишвар дар ин масъала пурра бо роҳбарии худ дар як санғар буда, бо терроризм ва экстремизм ҳамҷун ҳатари умумийнсонӣ дар рақобат қарор меқиранд.

Мардуми тоҷик муддати 33-сол аст, ки дар фазои оромӣ, сулҳу ваҳдат ва ҳамбастигии ақидавӣ умр ба сар бурда, бо Президентии худ дар арсаи байналмилалӣ ифтиҳор доранд. Мардуми тоҷик бо сидқу ихлоси тамои роҳбарии худ эъ-тимод доранд ва дар партави сиёсати ҳирадмандонаи ў умр ба сар бурданро армуғони тақдир медонанд. Ҳама умедвор бар онанд, ки ин фазои амну осоиш ва ҳуррамию бонишот бардавом монад ва миллати бошарафи тоҷик зерии парҷами Тоҷикистон қомеъу босаодат боқӣ монанд.

Самариддинова Зайнаб-дотсент,
декани факултети физика ва математика

ҚАСРИ МИЛЛАТ

Сангинирода бошад меъмори Қасри миллат,
Чун қўх устувор аст девори Қасри миллат.

Дар оташи муҳаббат пухтем обу ҳокаш,
Қои саломии дилҳост толори Қасри миллат.

Рахшанда дар равоқаш садҳо хати тилоӣ,
Аз насли офтоб аст анвори Қасри миллат.

Қуз дар замини дилҳо, қуз дар самои чашмон
Қое дигар набошад тақрори Қасри миллат.

То қадри ин Ватанро қўшем, беш созем,
Кам ҳеҷ гаҳ нағардад миқдори Қасри миллат.

Нақшаш ҳисоб қардам, дилро китоб қардам,
Қо дар ҳазор дил шуд осори Қасри миллат.

Бунёд ағар чу шеър аст, меъмор ағар чу шоир,
Сардафтарона бошад ашъори Қасри миллат.

Файзи АШЎР

ИҶЛОСИЯИ НАҶОТБАХШУ ТАҚДИРСОЗИ МИЛЛАТ

Ҷумҳурии соҳибистиқлоли Тоҷикистон дар шароити ниҳоят мураккаби таърихӣ ташкил ёфта, давраи нави тақомули худро оғоз намуд. Вале дар ҷунин давраи ҳассос қувваҳои гуногуни сиёӣ роҳҳои ғайрикон-ститутсиониро пеш гирифтанд ва гирдиҳамо-ии шадидро давом дода, соҳибистиқлолии ҷумҳуриро зерӣ хавф ҳатар гузоштанд. 19-уми ноябри соли 1992 Иҷлосияи Ақбаршо Искандаровро аз вазиғаи раиси Шурои Олӣ озод қард ва Эмомалӣ Раҳмон бо овоздиҳии пинҳонӣ раиси Шурои Олии Ҷумҳурии Тоҷикистон интихоб гардид.

Иҷлосия инҷунин Ҳукумати нави Тоҷи-кстонро ташкил дод. Эмомалӣ Раҳмон дар даврони басо мушқил, ки дар ҷумҳурий қанги бародарқушӣ ба амал омада буд, тавонист та-момии қувваҳои пешқадами сулҳпарварро дар атрофи худ муттаҳид намоёнд. Ў бо суҳанони барномавии худ дар назди депутатҳо баро-мад на-муда, қасам ёд қард, ки тамоми қув-ваи худро ва ағар лозим шавад, қони худро фидо менамоёнд, то ки дар Тоҷикистон сулҳ ва оромӣ барқарор гардад.

Зодаи Хатлонзамини бостонӣ, деҳқони асил ва марди бузург дар ҷунин вазиғияти мураккаб ба сари қудрат омад ва бо ваъдааш вафо қард. 25-уми ноябри соли 1992 роҳба-ри Фронти халқӣ С. Сафаров ва намоёндаи муҳолифин Қ. Бӯйдоқов дар Иҷлосия баро-

мад қарданд. Эмомалӣ Раҳмон роҳбарони гурӯҳҳои силоҳбадастро даъват на-муд, ки қанги бародарқушро бас қунанд ва Ватанро аз вартаи ҳалоқат нигоҳ доранд.

Иҷлосияи XVI Шурои Олии Тоҷикистон бо дарназардошти ҳадафҳои олии давлати соҳибистиқлоламон дар давраи басо душво-ри сиёсии ҷомеа бо мақсади таъмини ҳар қи зудтари сулҳу ваҳдати миллии тоҷикон, наҷот додани миллат аз вартаи буҳрони си-ёсиву иқтисодӣ, иҷтимоиву фарҳангӣ, ҳиф-зи якпорчагии давлати мустақили тоҷикон, муҳайё намудани шароит ва заминаи мусоид барои барқарор намудани иқтисодиёти бар асари қанги шаҳрвандӣ ҳаробғашта ва руш-ди минбаъдаи Тоҷикистон барғузор гардида буд. Аз ин лиҳоз, ин санаи фарҳунда барои мо ҳам мояи ифтиҳор ва ҳам масъулияти бу-зург ба хотири ояндаи нек мебошад.

Барғузор гардидани Иҷлосияи XVI Шу-рои олии Ҷумҳурии Тоҷикистон дар қасри Арбоб дар раванди басо душвори қанги шаҳрвандӣ ба бисёр масъалаҳои муҳим расидагӣ ва роҳҳои ҳалли онҳоро қорачӯӣ на-муданд. Бо яқовозии қисми зиёди вақ-лони халқ тавонист Эмомалӣ Раҳмон Раиси Шурои олии Ҷумҳурии Тоҷикистон интихоб гардад. Аз суҳанони аввалини Раиси Шурои Олии кишвар, ки гуфта буд: “Ман ба шумо сулҳ меоварам” умеду боварии мардум ба

сулҳу суббот ва якпорчагии кишвар дубора эҳё шуд.

Тамоми сокинону шаҳрвандони Тоҷи-кстони имрӯза Иҷлосияи 16-уми Шурои Олии Ҷумҳурии Тоҷикистонро ҳамҷун Иҷлосияи тақдирсозу сарнавиштсоз ҳуб медонанду мешиносанд, зеро маҳз ҳамин Иҷлосия за-минаи сулҳу ваҳдатро гузошт. Маҳз дар ин Иҷлосия ақлу ҳиради азалии миллати тоҷик боло гирифтӣ қонибҳои дарғир ба ҳам ома-данд. Бузургтарин хизмати Иҷлосияи сарна-виштсоз дар назди таърих он аст, ки кишвари моро дар як давраи бисёр ҳасос аз вартаи фа-ношавӣ наҷот бахшид ва дар таърихи давлат-дории тоҷикон саҳифаи на-ве боз гардид, ки ба раванди сулҳу эҳёи руқнҳои давлатдорӣ миллий заминаи боэътимод гузошт.

Халқи тоҷик барқарор шудани давлати демокративу ҳуқуқбунёдиро умед на-доштанд. Шоирону нависандагони тоҷик ин лаҳзаҳои бисёр душвори халқи тоҷикро тариқи асару мақолаҳо ва шеърҳо баён мекарданд. Ашур Сафар бо ҳаяҷон ва бо дили ноумед аз барқа-рор шудани сулҳу субот ин ҳолатро дар шеър-и зер ба қалам додааст, ки овардани онро мо зарур донистем:

Як бори дигар ҳанда ба лаб меишуда бошад,
Дар кишвари ғам базму тараб меишуда бошад...

Баъди барқарор шудани сулҳу субот дар Тоҷикистон ҳамаи ин ноумедихо паси сар шуду мардуми тоҷик бо орзуи деринаи худ расид. Дар лабони қудакону қавонон ҳанда ҳувайдо шуд ва дар қавоб ба шеърӣ Ашур Са-фар устод Лоик Шералӣ ҷунин навиштанд:

Сад бори дигар ҳанда ба лаб ишуд, ту қучой,
Дар кишвари ғам базму тараб ишуд, ту қучой...

Ифтиҳор аз он, ки маҳз ҳамин Иҷлосия сарнавишти миллати тоҷикро дар як давраи бисёр ҳассосии таърихӣ муайян на-муда, дав-лати моро аз ҳатари аз байн рафтн ва милла-тамонро аз пароканда шудан наҷот бахшид.

Хушбахтона, Ҷумҳурии соҳибистиқлоли мо бо тақя ба ҳиради азалии Пешвон муаз-зими миллат ва дастгирии мардуми бонан-гу номуси тоҷик вазиғаҳои муайяншударо дар муддати қутоҳи таърихӣ сарбаландона амалӣ на-муд. Иҷрои ин вазиғаи муҳимро мо дар талошу заҳматҳои пайваставу шабо-нарӯзии Президентии мамлакат баҳри Ватан, давлат, миллат ва ҳар як шаҳрванди кишвари соҳибистиқлоламон меҳисобем.

Абдуллозода Хусрав-ассистенти
кафедраи иқтисодиёти қорҳонаҳо ва соҳибқорӣ

ПЕШВОИ МИЛЛАТ ВА РУШДИ ДАВЛАТДОРИИ МИЛЛӢ

(Бахшида ба 32-солагии Иҷлосияи XVI Шурои Олии Ҷумҳурии Тоҷикистон)

Дар тӯли таърих ҳар давлату миллатеро зарур меомад, ки роҳбари арзанда ва пешвои муносибери ба худ интиҳоб наояд, зеро нақши пешво ё роҳбар дар пешбурди рушди давлатдорӣ нақши муҳимро мебозад. Ҳар кишвар кӯшиш менамуд пешвои арзандаеро интиҳоб наояд, то дар пешбурди давлатдорӣ ва ҳаёти осоиштаи мардум ҷоннисорона хизмат наояд. Мутаассифона, пешвои роҳбарӣ ба ҳар шахс муяссар намегардад. Таърих далели он аст, ки барои расидан ба ин марҳала зарур меояд ба хизматҳое ноил гардид, ки дар ҳаёти гузашта имрӯзаи давлатдорӣ созгор бошад. Хушбахтона, баргузори Иҷлосияи XVI Шурои Олии Ҷумҳурии Тоҷикистон дар Қасри Арбоби Хуҷанд ва ба ҳайси Раиси Шурои Олӣ, сарвари давлати тоҷикон интиҳоб гардидани Эмомалӣ Раҳмон қадамҳои устувор дар роҳи истиқлолияти комили миллӣ ва таҳкими пояҳои давлатдорӣ гузошта шуд. Президенти Ҷумҳурии Тоҷикистон муҳтарам Эмомалӣ Раҳмон аз қабилҳои роҳбаронест, ки шахсияти сиёсии ӯ лаҳза ба лаҳза, рӯз ба рӯз, дар пеши назари мардум, шарик бо ғаму шодии миллат таҷаккул ёфта, ҷойгоҳи хешро ба таври табиӣ дарёфта истодааст. Воқеан, Эмомалӣ Раҳмон дар оғуши ин ватану миллат ба воя расида, бо дастгирии мардум ба ин мартаба омада расид. Маҳз дастгирии мардум буд, ки он ба як чехраи сиёсӣ ва як шахсияти воқеан табиӣ барои миллати тоҷик, чун Президенти мардумӣ сазовор гардад. Барои расидан ба ин мақоми милливу таърихӣ Эмомалӣ Раҳмонро зарур омад то роҳи пурпечутоб, пур аз мушқилот, пур аз хатарро тай намуда, мақоми ифтихориро сазовор гардад. Ҳукумати наватҳисси мамлакат бо сарвари Эмомалӣ Раҳмон пас аз баргузори Иҷлосияи XVI Шурои Олӣ пайваста тадбирҳои муассирро дар роҳи таъмини сулҳу субот амалӣ намуд.

Раванди таҳкими истиқлолият ва бунёди давлатдории миллии тоҷиконро бо чанд ҷанба ва амалҳои таърихӣ Сарвари давлат муҳтарам Эмомалӣ Раҳмон ҳамчун бунёдгузори Тоҷикистони соҳибистиклол метавон шарҳу эзоҳ дод.

Таъсиси ҳокимияти давлатӣ, шоҳаҳои асосии ҳокимияти сиёсӣ ва рукҳои идоракунии давлат дар роҳи таҳкими истиқлолият ва бунёди давлати муосири тоҷикон яке аз роҳу василаи муҳим ва қалидӣ ба ҳисоб мерафт. Муҳимтарин вазифа дар ин роҳ-ин тарҳрезии низоми идораи давлат ва бунёди механизми идоракунии мамлакат буд. Баъд аз барқарор шудани Ҳукумати конституционӣ Шурои Олии Ҷумҳурии Тоҷикистон чанд санадҳои муҳими меъёрии ҳуқуқиро қабул намуд, ки ба барқарорсозии ғайриқонунии фалтаҷуштаи мақомоти давлатӣ хотима бахшида, ба таҳкими истиқлолияти давлатӣ, ҳифзи ҳуқуқу озодиҳои инсон ва ба роҳ мондани муносибатҳои байналхалқии Тоҷикистон равона шуда буданд.

Дар иҷлосияи XVI Шурои Олӣ қабул шудани санадҳои “Дар бораи тасдиқи Низомномаи Парчами давлатии Ҷумҳурии Тоҷикистон” ва “Дар бораи тасдиқи Низомномаи Нишони давлатии Ҷумҳурии Тоҷикистон” шаҳодати он буд, ки ташаккули давлати соҳибистиклоли Тоҷикистон баъд аз Эълонии соҳибистиклолӣ аз (24-уми августи соли 1990) ва Ихлосот дар бораи истиқлолияти давлатии Ҷумҳурии Тоҷикистон (аз 9-уми сентябри соли 1991) ба марҳилаи нав ворид гардид.

Яке аз масъалаҳои муҳим ва асосие, ки дар оғози истиқлолият ба миён омад ин интиҳоби роҳи дурусти давлатдорӣ, тарҳрезии шакли идоракунии, низоми сиёсӣ ва сохтори давлат буд. Сиёсати дурбинона ва оқилонаи Асосгузори сулҳу ваҳдати миллий, Пешвои миллат муҳтарам Эмомалӣ Раҳмон буд, ки вазъи бӯҳрони кишвар бо роҳи музокира ва муносила ба барқарор гардид. Аз моҳи апрели соли 1994 то июни соли 1997 дар кишварҳои хориҷии дуру наздик музокираҳои байни тоҷикон баргузор гардида, санади барои халқи тоҷик ва давлати соҳибистиклоли мо сарнавиштасозу таърихӣ Созишномаи умумии истиқрори сулҳ ва ризоияти миллӣ дар Тоҷикистон 27-уми июни соли 1997 дар шаҳри Маскав ба имзо расид.

Баъди ба имзо расидани Созишномаи истиқрори сулҳ ба ҷанги таҳмилии шаҳрвандӣ хотима гузошта шуда, таҷрибаи нодирӣ сулҳи тоҷикон аз ҷониби Дабири Кулли Созмони Миллалӣ Муттаҳид Кофи Аннан

ҳамчун модели муассири ҳалли низоҳои дохилидавлатӣ ба давлатҳое, ки ба бӯҳрони сиёсӣ, ҷангҳои байниҳамдигарӣ дучор гардидаанд, тавсия карда шуд. Расидан ба сулҳу субот ва ваҳдати миллӣ барои қабул ва амалӣ намудани санадҳои ҳуқуқӣ, барномаву стратегияҳои миёнамуҳлат ва дарозмуҳлат доир ба ислоҳоти сиёсӣ, ҳуқуқӣ, иқтисодӣ ва иҷтимоӣ шароити мусоид фароҳам овард.

Эмомалӣ Раҳмон аз қадамҳои нахустини худ ҳамчун Сарвари давлат роҳ ба сӯи бунёди давлати демократӣ, ҳуқуқбунёд, дунявӣ, ягона ва иҷтимоиро интиҳоб намуда, дар ин ҷода азму талоши беандоза намуданд. Сарвари тозаинтиҳоби давлати тоҷикон ҳанӯз дар

Мурочиатномаи худ 12-уми декабри соли 1992 дар қатори вазифаҳои аввалиндараҷа ҳаллу фасли масъалаҳои зеринро ба миён гузошта буданд: “Асоси қонунҳои Ҷумҳурии Тоҷикистонро нав карда, онро бо дарназардошти меъёрҳои ҳуқуқӣ байналхалқӣ тақмил дода, барои бунёди давлати нав - давлати демократии ҳуқуқбунёд замина гузоштан зарур аст”.

Яке аз рӯйдодҳои муҳим барои давлатдории миллии мо тариқи райъпурсии умумихалқӣ қабул гардидани Конститутсияи Ҷумҳурии Тоҷикистон ба шумор меравад, ки он роҳи ояндаи давлати моро ҳамчун давлати соҳибхитӣ, демократӣ, ҳуқуқбунёд, дунявӣ ва ягона муайян намуд.

Эълон шудани Истиқлолияти давлатии Ҷумҳурии Тоҷикистон, тағйироти кулӣ дар ҳаёти сиёсӣ, иқтисодиву иҷтимоии мамлакат зарурияти қабули Конститутсияи навро ба миён овард. Дар қарори Шурои Олии Ҷумҳурии Тоҷикистон “Дар бораи Эълони Истиқлолияти давлатии Ҷумҳурии Тоҷикистон” аз қабули Конститутсияи нав пешбинӣ гардид. Ин санади таърихӣ барои таҳия ва қабули Конститутсияи нави Тоҷикистони соҳибистиклол заминаи боэътимоди ҳуқуқӣ гузошт. Бо фармони Президенти Ҷумҳурии Тоҷикистон пас аз панҷ моҳи эълон гардидани Истиқлолияти давлатӣ 10-уми феввали соли 1992 гурӯҳи корӣ оид ба таҳияи лоиҳаи Конститутсия бо роҳбарии Н. Ҳувайдуллоев кори худро оғоз намуд. Гурӯҳи корӣ дар муддати зиёда аз ду моҳ лоиҳаро омода ва ба Шурои Олӣ пешниҳод намуд. 22-юми апрели ҳамон сол ба муҳокимаи умумихалқӣ тавсия ва 28 апрел дар матбуот ҷоп гардид, аммо nobасомониҳо дар пойтахти мамлакат, муноқишаи сиёсӣ барои қабули он монеа гардид.

Дар заминаи меъёрҳои Конститутсияи Ҷумҳурии Тоҷикистон (6-уми ноябри соли 1994) қонунҳои конституционӣ, қонунҳо, кодексҳо ва санадҳои зерқонунӣ қабул гардида, пояҳои ҳуқуқии давлати миллиро мустиҳкам намуданд. Амали меъёрҳои Конститутсия чараёни гуфтушуниҳҳои байни ҳукумати қонунӣ ва муҳолифинро тезонид, алангаи ҷанги шаҳрвандиро дар Тоҷикистон паст гардонид.

Тағйиру иловаҳое, ки ба Конститутсия 26-уми сентябри соли 1999, 22-юми июни соли 2003 ва 22-юми майи соли 2016 тариқи райъпурсии умумихалқӣ ворид гардида, барои амалӣ гардонидани бандҳои алоҳидаи Созишномаи истиқрори сулҳ, таҳкими пояҳои ваҳдати миллий, таъмини амният ва суботи ҷомеа, мутобиқ намудани санадҳои меъёрии ҳуқуқии миллӣ ба санадҳои байналмиллалӣ, ки Тоҷикистон эътироф намуда-

аст, мушаххас намудани салоҳият ва самтҳои ғайриқонунии мақомоти давлатӣ тақдирӣ бахшид.

Маҳз Конститутсияи роҳи интиҳоби халқи Тоҷикистонро дар ҷодаи бунёди давлати демократӣ, ҳуқуқбунёд, дунявӣ, ягона ва иҷтимоӣ муайян ва мушаххас намуд, онро ба ҷорчӯбаи қонун даровард ва Тоҷикистонро чун давлати соҳибистиклол ба ҷаҳониён муаррифӣ намуд.

Қадами дигари хеле муҳим дар роҳи бунёди давлати миллӣ, давлатсозӣ ва давлатдорӣ тоҷикон ин ба вучуд овардани низоми нави ҳуқуқии миллӣ ба ҳисоб меравад. Тарҳрезии низоми нави ҳуқуқӣ ҳамчун

таҳкурсии бинои давлати нав, роҳу василаи эъмори он заминаи рушди устувори сиёсӣ, иқтисодӣ, иҷтимоӣ, ғоявӣ ва дар маҷмӯъ тантанаи демократия, ҳуқуқ ва озодиҳои инсон, фароҳам овардани шароити имкониятҳои барои бунёди ҷомеаи шаҳрвандӣ гардид.

Ба вучуд овардани низоми ҳуқуқии миллӣ бо таҳия ва қабули қонунҳои миллӣ “Дар бораи танзими ҷашну маросим дар Ҷумҳурии Тоҷикистон” ва “Дар бораи масъулияти падару модар дар таълиму тарбияи кӯдак” яке аз дастовардҳои нодир дар роҳи бунёди давлати миллӣ буд, ки маҳз бо ташаббус ва ҳидояти Пешвои миллат қабул гардиданд.

Низоми ҳуқуқии миллӣ дар Тоҷикистон бо назардошти меъёрҳои ҳуқуқӣ байналмилалӣ, ислоҳоти ҳуқуқӣ бо ташаббуси Пешвои миллат аз рӯзҳои аввал аз ҷониби тамоми мардум, давлатҳои мухалиф пазируфта шуда, Тоҷикистонро дар арсаи байналхалқӣ ҳамчун давлати воқеан демократӣ, ҳуқуқбунёд муаррифӣ намуд.

Дар оғози қарни нави имкониятҳои васеи табиқӣ ислоҳот ва барномаҳои давлатӣ дар ҳамаи соҳаҳои хоҷагии халқи мамлакат имконпазир гардид. Ин тадбирҳо ҳанӯз соли 2000-ум самарани худро нишон дода, нишондиҳандаҳои баландтарин нисбат ба даврҳои оғози истиқлолият ба қайд гирифта шуд.

Маҳз аз ҳамаи даврҳои ироаи Паёми Президенти Ҷумҳурии Тоҷикистон ба Маҷлиси Олии Ҷумҳурии Тоҷикистон оғоз гардида, он ҳамчун дастур, ҳидоят, барнома, тарҳу нақшаи ғайриқонунии барои оянда, раҳнамо, кутубнамо, дурнамо ва санади сарнавиштасозии рисолати созанда ва бунёдкорона дошта дар рушди минбаъдаи кишвар саҳми сазовор гузошт.

Дар Паёмҳои Президенти Ҷумҳурии Тоҷикистон дастовардҳои соли сипаришуда дар самтҳои асосии сиёсати дохилӣ ва хориҷӣ мамлакат мавриди муҳокима қарор дода шуда, нақшаи тараққиёти оянда дар тамоми самтҳои соҳаҳои хоҷагии халқ тарҳрезӣ, вазифа, мақсаду маром, роҳу василаҳои тақтиқии расидан ба ҳадафҳои стратегӣ, асосӣ ва қалидиро муайян ва мушаххас мегардад.

Ҷумҳурии Тоҷикистон баъди ба даст даровардани истиқлолияти давлатӣ дар самти сиёсати хориҷӣ роҳи сиёсати дарҳои қушдро пеш гирифта, аз ҷониби ташкилотҳои созмонҳои бонуфузи байналмилалӣ, аз қабилҳои СММ, САҲА, СҲИ, Бонки умумиҷаҳонӣ, Фонди байналмилалӣ аъсор, Бонки Осиёи рушд, Бонки исломии рушд ва дигар субъектҳои ғайри байналмилалӣ ҳамкорӣҳои судмандро ба роҳ мондааст. Мақоми кишвар дар сиёсати минтақавӣ ва байналмилалӣ хеле истеҳком ёфт.

Дар яке аз Паёмҳои Пешвои миллат

(26-уми январӣ соли 2021) ба сиёсати хориҷии Тоҷикистон тавачҷуҳи муҳим зоҳир гардида, дар он доир ба ҳамкорӣҳои Тоҷикистон бо кишварҳои гуногун муфассал инъикос гардидааст. Аз ҷумла, дар Паём қайд гардид, ки имрӯз Тоҷикистон бо 178 кишвари ҷаҳон робитаҳои дипломатӣ барқарор карда, узви ғайри созмонҳои бонуфузи байналмилалӣ ва минтақавӣ гардид.

Пешвои миллат доир ба муносибатҳои дӯстона ва ҳамкорӣҳои судманди Тоҷикистон бо ҳамсояҳои наздик- ҷумҳуриҳои Осиёи Марказӣ, давлатҳои узви ИДМ суҳанронда таъкид намуданд, ки ҳамкорӣ бо ин давлатҳо дар низоми муносибатҳои байни-давлатии Тоҷикистон мақоми хоса доранд ва ин робитаҳо дар тамоми самтҳои рӯ ба рушд буда, минбаъд низ густариш хоҳад ёфт.

Президенти кишвар таъкид намуданд, ки ҳамкорӣҳои мутақобилан судманди Тоҷикистон бо шарикони стратегӣ он - Федератсияи Россия, Ҷумҳурии Мардумии Чин, Иттиҳоди Аврупо ва Иёлооти Муттаҳидаи Амрико чун ҳамеша дар сархати авлави-ятҳои сиёсати хориҷии Тоҷикистон боқӣ мемонанд.

Тоҷикистон мутобиқ бо принсипҳои сиёсати дарҳои қушод ва ҳадафҳои дарозмуҳлати стратегӣ худ робитаҳои дӯстӣ ва ҳамкориро бо кишварҳои дӯсту хайрҳои ҷаҳонӣ ислом, Ховари миёна, Осиёи Ҷанубӣ, Ҷануби Шарқӣ, Укёнуси Ором, Африқову Амрико тақвият хоҳад бахшид.

Дар раванди аз нав эҳё намудан ва рушди давлатдорӣ миллӣ фазилаҳои беҳтарини тоҷикон таҳаммулпазирӣ, роҳ наодан ба вақми идеологӣ ва бетарафию бегонапарастӣ маҳсуб меёбад. Дар тӯли истиқлолияти давлатӣ доир ба ташаккули андешаи миллӣ ва тафаккури миллии ҷавонон аҳамияти ҷиддӣ зоҳир карда мешавад. Чунки бе баланд бардоштани маъқеи инсон, бе доштани идеяи миллӣ ва мустаҳкам намудани иқтисодиёти кишвар пешравӣ ва ноил гардидан ба ҳувият ё дастовардҳои бузургии миллӣ ғайри имкон аст.

Тазаккур бояд дод, ки ғояи миллӣ ва тафаккури миллӣ бештар ба захираҳои ақлонии миллат ва сарварони сиёсӣ болиғ ва пешбар вобастагии саҳт дорад, ки худ онҳо дар раванди таълиму тарбия ва идоракунии давлат ибрати дигарон шуда, худшиносӣ ва ҳудогҳои миллиро ба зехну тафаккури мардум ҷой дода тавонанд. Дар ин чараён нақши сарварони сиёсӣ кишвар, пешво ва анъана-ву суннатҳои миллӣ низ хеле бузург аст.

Яке аз омилҳои созанда ва ваҳдатгустари тафаккури миллӣ расму русум, ойину анъанаҳо мебошад, ки дар давоми асрҳои зиёд пайдо ва густариш ёфтааст. Дар чараёни омодагӣ ва ҷашни иду маърақаҳои халқӣ ва давлатӣ мардум дар атрофи Ҳукумат ва Сарвари миллат ҷамъ шуда, барои дар сатҳи баланд гузаронидани он сазӣ ва кӯшиш зиёд, садоқату дастгирии худро зоҳир месозанд. Дар иртибот бо тақлиқи ҷашнҳои давлатӣ ва миллӣ навоварҳои зиёде ба сомон мерасанд. Сарҷамъӣ ва ништироқи оммавии кӯдакон, ҷавонон, пиру барно, роҳбарон ва номояндагонӣ аксари ташкилот ва муассисаҳо дар ин ҷашнҳои суннатӣ ва фарҳангӣ руҳи идона ва оммавӣ мемиҳанд.

Сабаб дар он аст, ки миллати тоҷик соҳиби ойину суннатҳои бостонӣ ва фарҳанги қадима буда, дар тамаддуни ҷаҳонӣ саҳми сазовор гузоштааст.

Суннату ойинҳои нек ва ҷашнҳои миллии мо, мисли Наврӯз, Меҳргон ва Сада дар тӯли таърих барои тарғиби ахлоқу маънавияти созанда хизмат кардаанд.

Барои ҳалли масъалаи эҳёгарии тафаккури миллӣ, бедор кардани ҳисси ҳудогӣ ва худшиносии миллӣ, барои ташаккули идеяи миллӣ, ки фарогирӣ тамоми кишри ҷамъият бошад монополияи давлат шартӣ муҳим мебошад. Дар ин раванд ҷашни Наврӯз ҷашни умумимилӣ эълон гардид ва СММ онро ба сифати ҷашни умумибашарӣ эътироф намуд. Ҳамчунин тақлиди ба ёдбуди шахсиятҳои фарҳангӣ маънавия ва асарҳои оламшумули гузаштагон ва амсоли инҳо худшиносии миллӣ, ҳамчунин шинохти ҷаҳониён бо шахсиятҳои варзида ва таърихи тоҷикон аҳамияти хоса дорад.

Носиров Хол - муаллими калони кафедраи таърих ва методикаи таълими таърих

МИЛЛАТИ ФАРОФАРИН

Тоҷикистон, эй замири мардуми рӯшанзамир!
Тоҷикистон, эй мунири чехраи марди мунир!
Тоҷикистон, эй умеи мардумони пурумед,
Сарзамини мардумони рӯсафеду дилсафед!
Тоҷикистон, сарзамини мардумони гармдил,
Мардумони саҳтҷону мардумони нармадил!
Эй шуда аз рӯшноии дили халқат мунир!
Рӯшаниро аз дили рӯшанзамиронат бигир!
Гармии дилҳои фарзандон набигзорад туро,
Гармии дилҳои мардум гарм медорад туро.
Пешвоёни хирадмандат зи аҳди бостон,
Нур мечустанду мебурданд нур андар ниҳон.
Ин куҳанмеҳан ҳанӯз аз рӯзгори Зардушшт,
Рӯшноӣ месуруду рӯшноӣ менавишт.
Кишвари нури наво, нури суруду нури соз,
Кишвари нуруфарину нурбахшу нурсоз.
Кишваре, ки панду андарзаш ба тан чун ҷавшан аст,
Кишваре, к-аз нури ҳикмат, нури маънӣ равшан аст.
Бо матонат боз ҳам мондӣ ба саҳтиҳо матин!
Офарин, эй фарсиришта, миллати фарофарин!
Аз ҳамин ҷо бар ҷаҳони тор хуршеди хирад,
Рӯшноӣ бурда буду рӯшноӣ мебарад.
Яъне, ин мардум ҳама худ аз табори рӯшанист,
Рӯшанисозанд ин халқ, ин диёри рӯшанист.
Бо ҷароғи дил бихезад бар алайҳи шомӣ тор,
Шомӣ худро мекунад рӯшан ба ҳарфи нурбор.
Дар раҳи эҳё сарашро боз боло мекунад,
Рӯшаниро аз замири хеш пайдо мекунад.
Сарвари мо дасти нурунӣ чу боло кард боз,
Рӯшаниро аз дили Меҳан хувайдо кард боз.
Нури нав бодо муборак дар кафи рахшони ӯ!
Ин дурахши баҳти миллат, баҳти нурафшони ӯ!
Нури нав бодо муборак дар раҳи эҳёи нав!
Сар фарозад бар само ин халқ бо симои нав!
Бар диёри мо ҳам акнун файзи раббонӣ расид,
Нури Иличӣ чу кам шуд, нури Раҳмонӣ расид.
Ин расолат бо ту буду бо ту хоҳад монд боз,
Нур бурдан, нур додан, эй ту халқи нурсоз!

Савганд ба номи поки
Худо, савганд ба иши
сафеди модарам, савганд
ба дуои неки падарону
модарон, савганд ба нону
намаки дастурхони нуру
забон, савганд ба оду
хоки муқаддаси Ватан,
ки масъулияти тақдир
и ғарбу ояндаи дав-
лату миллати тоҷик-
ро бар дӯш мегирам.

Эмомалӣ Раҳмон
суҳанронӣ дар маросими расмии
савгандёҷуни Президентӣ
Ҷумҳурии Тоҷикистон
аз 18.11.2006

Камол Насрулло,
Шоир халқии Тоҷикистон

СОПРҶЗ ХУЧАСТА БОД!

Раёсат, ҳайати профессору устодон, кормандон ва донишҷӯёни Донишгоҳи давлатии Кӯлоб ба номи Абу-абдуллоҳи Рӯдакӣ, инчунин ҳайати эҷодии рӯзномаи «Анвори дониш» омӯзгорон ва кормандони зерини донишгоҳро, ки дар моҳи ноябри солиёни гуногун таваллуд шудаанд, табрику таҳният гуфта, аз даргоҳи Яздон барояшон тансиҳатӣ, умри бардавом, сари баланд, тани неруи манд ва дар қору фаъолиятшон комёбиҳои беназирро таманно доранд. Бигузур ҳамеша чун кӯҳҳои Помир сарбаланд, чун Рӯдакӣ хушбаён, чун Саъдӣ дароз-умр, чун Ҳофиз шуҳратманд ва чун Ҷомӣ хоксор бошед! Ҳеҷ гоҳ бахт ва Ҳизр қошонаи шуморо тарк насозанд! Мисли гулҳои баҳорӣ, ки ҳама саросар зебо ҳастанд, зебо бимонед. Хушвию хурсандӣ, ки беҳтарин ҳамсафари инсонанд, доим ҳамсафаратон бод!

Бигузур дар умратон баракат ва дар касбатон муваффақият пайваста амалӣ гардад.

1. РАҲМАТОВ УМЕД, 01.11.1983, ассистенти кафедраи назарияи иқтисодӣ;
2. СИРОҶИДДИНИ ДАВЛАТАЛӢ, 01.11.1991, мудири кафедраи математика ва методикаи таълими он;
3. МУРОДОВ АМИРАЛӢ, 02.11.1953, муаллими калони кафедраи фанҳои гуманитарӣ ва методикаи таълими онҳо;
4. ИСМОИЛОВА МУБОРАҚ, 04.11.1963, н.и.п., муаллими калони кафедраи химия ва методикаи таълими онҳо;
5. САЙДАЛИЕВ АБДУЛАЗИЗ, 05.11.1948, муаллими калони кафедраи физикаи умумӣ ва назариявӣ;
6. ШЕРОВА ИДИГУЛ, 05.11.1972, лаборанти калони кафедраи физикаи умумӣ ва назариявӣ;
7. ПИРАКОВА НАСИБА, 05.11.1988, ассистенти кафедраи илмҳои компютерӣ;
8. РАҲИМОВА САВРОНӢ, 08.11.1945, н.и.п., дотсенти кафедраи адабиёти ҳориҷӣ бо МТЗАР;
9. РАҲИМОВА САВВИНОЗ, 09.11.1992, муаллими калони кафедраи методикаи таълими информатика;
10. УСМОНЗОДА СОРОБОН, 09.11.1994, ҷонишини декан оид ба таълими ғоибонаи факултети омӯзгорӣ ва фарҳанг;
11. ҚУРБОНАЛИИ САИД, 11.11.1992, ассистенти кафедраи тарбияи ҷисмонӣ ва методикаи таълими он;
12. НАЗАРОВА РУХШОНА, 12.11.1981, н.и.п., муаллими калони кафедраи забони русӣ;
13. АМИРОВ ФАЙЗУЛЛОХУҶА, 13.11.1965, сардори раёсати кадрҳо ва корҳои махсус;
14. ҚУРБОНОВ НЕКРӢЗ, 13.11.1992, ассистенти кафедраи менеҷмент ва маркетинг;

15. РАФИЕВ САФАРХОН, 14.11.1983, дотсент, муовини ректор оид ба илм ва инноватсия;
16. ШАМШОДИ ҶАМШЕД, 14.11.1993, дотсент, мудири кафедраи адабиёти тоҷик;
17. АРБОБОВ ҶАМОЛИДДИН, 15.11.1960, корманди бахши хоҷагӣ;
18. ДАВЛАҲМАДОВА ОБИДАМО, 18.11.1976, корманди бахши хоҷагӣ;
19. САЙДАМИРОВА МУҚАДДАС, 22.11.1955, муаллими калони кафедраи забонишиносӣ ва типологияи муқоисавӣ;
20. МИРЗОЕВА БУНАФША, 22.11.1974, дотсенти кафедраи фанҳои гуманитарӣ ва методикаи таълими онҳо;
21. РАСУЛОВА ЛУТФИЯ, 22.11.1988, н.и.и., декани факултети иқтисод ва идора;
22. ЛУҚМОНОВА НИГИНА, 24. 11.1961, корманди бахши хоҷагӣ;
23. АБДУЛЛОЕВ НАСРУЛЛО, 24.11.1986, н.и.с., дотсенти кафедраи фалсафа;
24. РАҲМАТОВА РАЙҲОНГУЛ, 25.11.1970, муаллими калони кафедраи физикаи умумӣ ва назариявӣ;
25. ҲУСЕЙНЗОДА АМИНҶОН, 26.11.1986, дотсент, мудири кафедраи ҳуқуқшиносӣ;
26. ГУЛОВ САТТОР, 28.11.1962, сардори шӯъбаи моли ашёи раёсати молия ва муҳосибот;
27. БАТАНОВА ГУЛ, 30.11.1969, корманди бахши хоҷагӣ;
28. ҲАСАНОВ МАҲМАДСАИД, 30.11.1989, муаллими калони кафедраи фалсафа.

Таҳияи раёсати кадрҳо ва корҳои махсус

МУАССИС:
ДОНИШГОҶИ ДАВЛАТИИ КҶЛОБ
БА НОМИ АБУАБДУЛЛОҶИ
РҶДАКӢ

ҲАЙАТИ МУШОВАРА:
РАҲМОН ДИЛШОД САФАРБЕК,
доктори илмҳои ҳуқуқшиносӣ,
профессор, ректори Донишгоҳи
давлатии Кӯлоб ба номи
Абуабдуллоҳи Рӯдакӣ
ИБОДОВ МАҲМАДУЛЛО,
доктори илмҳои фалсафа, профессор
АБДУСАМАДЗОДА ЭРАЧ,
номзади илмҳои филологӣ, дотсент
ХУДОЙДОДОВА ШАРОФАТ,
номзади илмҳои филологӣ, дотсент
ҒУЛОМОВ ИСЛОМ,
доктори илмҳои педагогӣ, профессор
АБДУЛЛОЕВ МАҲМУД,
доктори илмҳои таърих, профессор
МИРЗОЕВ САЛИМ,
доктори илмҳои педагогӣ, профессор
ИЗЗАТУЛЛОЕВ КУГАН,
номзади илмҳои педагогӣ, дотсент
РАФИЕВ САФАРХОН,
номзади илмҳои педагогӣ, дотсент
САФАРЗОДА МУНИР,
номзади илмҳои педагогӣ, дотсент
ЗУЛФИЕВ ГАДОМАД,
номзади илмҳои филологӣ, дотсент

САРМУҲАРРИР:
МУҲАММАДҶОНИ
АБДУВОҲИД

ТАРРОҶИ КОМПЮТЕРӢ:
ИБРОҶИМИ ЮСУФ

ШАРТҶОИ ҚАБУЛИ МАВОД:
Дастнавис қабул карда намешавад.
Мавод бояд бо ҳуруфи
Times New Roman Tj, андозаи 14
ҳуруфчинӣ шуда бошад. Рӯзнома на ба
ҳама афкори муаллифон мувофиқ аст ва
андешаҳои мухталифро ба хотири риояи
гуногунандешӣ ба таъби мерасонад.

Андеша ва ақидаҳои нашршудаи шахсии
муаллифон дар мақолоту гузоришҳо
ақидан расмӣ ҳайати эҷодии рӯзнома
маҳсуб намешавад.

Дурустии асноду далели мақолаҳо ба
ухдаи муаллифон аст.

Рӯзнома дар ҶДМ
“Мега-принт” ба таъби расидааст.
Сифати ҷони рӯзнома ба души матбаа аст
Адади нашр: 5000 нусха

Нашрия дар Вазорати
фарҳанги Ҷумҳурии Тоҷикистон тахти
№364/РЗ-97, 31.03.2023 аз нав ба қайд
гирифта шудааст.

Мавод бо забонҳои
тоҷикӣ, русӣ ва англисӣ нашр мешавад.
Рӯзнома тариқи обуна дастрас мегардад.

НИШОНӢ:
735360. ш.Кӯлоб, кӯчаи С. Сафаров 16
E-mail: anvor.donish@kgu.tj
Телефон: корӣ: (83322) 3-31-15,
мобилӣ: 988-12-32-34; 555-57-59-63

БО МО ҲАМРОҶ БОШЕД!
СОМОНА **FACEBOOK**

